THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF IOWA

הצופה

עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל המזרחי
מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר-אילן ז״ל

יום רביעי, כ״ו מנחם-אב תשל״ד (14.8.1974)
— גליון 11752 — המחיר 80 אגורה

בעקבות התמוטטות ועידת קפריסין
מאמצים למנוע מלחמה בין יון וטורקיה

אתונה 13 (יופי״א, עי״ן, ע״צ) — שר החוץ האמריקני הנרי קי־סינג׳ר שיגר היום איגרות אישיות לאתונה ולאנקרה. באיגרות אלה קורא מר קיסינג׳ר לשתי ה־מדינות לנהוג במתינות, כדי שתמצא הדרך להציל את שיחות ג׳נבה בענין קפריסין.

אולטימטום טורקי

אגרתו של קיסינג׳ר נמסרה כמה שעות לאחר שראש ממשלת טור־קיה בולנט אצ׳ביט הגיש למעשה אולטימטום של 24 שעות, בהודיעו שאם לא תתקבלנה ההצעות הטור־קיות, תפרוש טורקיה משיחות ז׳נבה.

שר החוץ הבריטי ג׳יימס קלהאן הגיב על האיום הטורקי בהציעו ש־הצדדים יסכימו ל,,תקופת צינון״ של יומיים, כדי לאפשר לשתי המשלחות לעיין בהצעות שהוגשו. המשלחת ה־יוונית הסכימה להצעה הבריטית.

לעומת זאת אמר שר החוץ הטור־קי כי הוא מתנגד להצעה.

בניקוסיה שררה היום מתיחות רבה בעקבות ההתפתחויות בז׳נבה.

בינתיים קיימו ראשי הצבא ביוון סידרה של פגישות עם שר ההגנה כדי לדון בהכנות לקראת אפשרות של מלחמה עם טורקיה.

אתמול התכנסה מועצת המלחמה היוונית זו הפעם השניה תוך 24 ש־עות ומשקיפים אמרו כי יתכן ש־יוון מתכוננת לשיגור כוחות לקפריסין, כדוגמת הפלישה הטורקית לאי.

אדירנה, טורקיה, 13 (יופי״א) — עדי ראיה בעיר זו השוכנת ליד ה־גבול היווני—טורקי מסרו היום ש־הכוחות היווניים בקרבת הגבול בצפון מערב תראקיה מכינים חפירות ומגד־לים מוקפים לאורך חופי הנהר מא־ריצה.

הבסיסים הבריטיים בקפריסין הוע־מדו הלילה במצב כוננות, בעקבות המשבר החמור בשיחות ז׳נבה.

הבריטים הודיעו כי 24 ממטוסי סי־לן מדגם ,,פאנטום״ הועמדו מוכנים לפעולה מיידית.

המשמר הלאומי היווני־קפ־ריסאי הועמד הבוקר במצב כוננות, בעקבות הידיעות ש־הגיעו מז׳נבה על אפשרות של הפסקת המו״מ.

נמסר, כי הממשלה היוונית שוקלת בכובד ראש שיגור תגבורת משוריינת לקפריסין.

יוון: הדרישות הטורקיות בז׳נבה — איום על השלום

אתונה, 13 (יופי״א ע״ר). — ממ־שלת יוון פנתה היום למדינות ה־משמשות כחברות קבועות במועצת הבטחון, והודיעה להן כי היא רואה בתביעות הטורקיות שהועלו בועידת ז׳נבה איום על השלום. ממשלת יוון קראה למעצמות לנקוט בצעדים ה־דרושים, כדי להגן על השלום בים התיכון.

,,המצב עלול להביא לסכסוך״ אמר דובר ממשלת אתונה. הדובר הוסיף ואמר כי המשלחת היוונית בראשות שר החוץ ג׳ורג׳ מאבדוס עומדת ל־חזור לאתונה בשעות הלילה.

פורד: ארה״ב תשפר חימושה אם לא יושג הסכם עם בריה״מ

וואשינגטון 13 (ע״ר) — ארה״ב תהיה חייבת להרחיב את התוכנית לפיתוח כלי נשק, אם יתברר ש־אין אפשרות להשיג הסכם עם בריה״מ — זאת אמר הנשיא ג׳ראלד פורד בראיון שפורסם ה־יום.

בראיון שפורסם בכתב העת ,,סי פאואר״ צוין מר פורד, כי לדעתו קיים איזון בעוצמה הצבאית האסטרטגית של שתי מעצמות העל. ראיון זה הוענק על ידי מר פורד כאשר כיהן כסגן נשיא ארה״ב.

,,אם בריה״מ לא מגיעה לידי הס־כם כלשהו עמנו, הרי זו הכוונה מב־חינת שום מעצורים באשר למחקר, לפיתוח, השגה והצבה של נשק בר־עיצ״י, אמר.

שני הצדדים יכולים לנהל מו״מ על הסכם חדש ולשמור על שוויון יחסי, הוסיף הנשיא.

נדחו שיחות ,,סאלט״

בינתיים, נודע ממקורות מהימנים כי השיחות על צמצום הנשק האס־טרטגי ,,סאלט״ שעמדו להתחדש ב־תחילת אוגוסט בז׳נבה, נדחו בעק־בות התפטרותו של הנשיא ניקסון.

בראיון הצהיר מר פורד, כי הוא מתנגד לצמצום חד־צדדי של הכו־חות האמריקניים באירופה המשור־תים בנאט״ו.

בהתייחסו לצי האמריקני השישי ב־ים התיכון, הצהיר הנשיא ,,אני סבור שעלינו לקיים כח משימה בעל עוצ־מה מספקת בים התיכון כדי שיוכל לשמש כגורם הרתעה״.

פאהמי נועד עם קיסינג׳ר

וושינגטון 13 (יופי״א ע״צ) — מיניסטר החוץ האמריקני, הנרי קי־סינג׳ר דן אמש בעניינים פוליטיים עם מיניסטר החוץ המצרי, איסמעיל פאהמי, בעוד שדיפלומאטים ערבים ואמריקניים קיימו דיונים בקשר לדרכים לעזור למצרים להתאושש מנזקי הקרבות במזה״ת.

היה זה סיבוב שלישי בשיחות, אשר ימשכו גם ביום ד׳. קיסינג׳ר ופאהמי משמשים כיושבי ראש של ועדה לשיתוף פעולה, שהוקמה בין ארה״ב ומצרים, וכפי שמקורות, תפורסמה הודעה על פעולות הועדה בחתימת שני יושבי הראש.

...את מזהיר
...ת פורד
...ני מדיניות
...״ב במזה״ת

13 (יופי״א). — נשיא ...אר סאדאת אמר בראיון ...פיע ביום ד׳ כי העו־ ...ו ,,לעשות רביזיה של ... אם ישנה ג׳ראלד ...דיניותה של ארה״ב ב־

...הצביע לעתון ,,אל מאיי־ ...ירות התייחס סאדאת ב־ ...ות, לפיהם עושה יש־ ...כבות צבאיות ואמר כי ...נת כוח, שנועדה ,,לצ־ ...ז״.
...לה כי בריה״מ לא סי־ ...: נשק כל שהוא במשך

... ״צאב תבריו ישראל על ...בו אנו נעשה כבוה״. ...יב בין כי אין כל סי־ ... על כך שבריה״מ מת־ ...צה האספקה הצבאית ...יד הקרוב.

...ו מודה לניקסון

...יופי״א) — נשיא מצ־ ...סאדאת, הודה היום ל־ ...לשעבר, ריצ׳ארד ניכ־ ...ל ,,גשרי אמון״ בין אמ־ ...אומה הערבית — זאת ...ה הידיעות המזרח הני־ ...״יה).

...ל הבהירה
...: לא יהיה מרים
...תורים לירדן
...א בחירות

...פ״ת, סופר ,,הצופה״ ...היה לארה״ב, כי לא ...משא״ומתן עם ירדן על ...שידרוש ויתור סרי־ ...ם שייערכו בחירות ב־

...ה זו. מבודים בישראל ...בא יתנהל עם מצרים ...ן כפי שסברו תחילה. ...ה ,,כי ירדן הבהירה ...היא דוחה את כל התנ־ ...יות שהובאו עד כה ל־ ...היא תובעת נסיגה כו־ ...ראל ביהודה ושומרון. ...זהה הצעה בדבר מסי־ ...שלטון ירדני במסגרת ... — אם יוותר זה כרוך ...ות צה״ל במקום זה.

...מדיניים: ירדן אינה ...ה לשום תמורה של ממש ...ישראלית חלקית מיהודה ושומרון

...ו מבריו בירושלים

...יניות—מצריות לנסיגה ...ורים שביהודה השר ...כאו ארים אליהם. תוך ...ה כמורן, אינן הצעות ...הועלו בהנבעים שונים. ...פול חוגים מדיניים ב־ ...הידיעות בנדון. ...ה אינן כוללות שום תמורה לנסיגה הישראלית. ממשלת ירדן והמלך חוסיין הודיעו בצינורות שונים, כי אין בידי ירדן לשלם שום תמורה של ממש לנסיגת צה״ל. וזאת מתוך חשש מפני פגיעות מצד ארגוני המחבלים ומפני מדינות ערב האחרות.

חוגים מדיניים אמרו אתמול, שאין לממשלה תחלופה להסדר חלקי עם ירדן, אלא להסדר כולל.

חיל הים פגע במפקדת מחבלים בראשדיה שבלבנון

המחבלים פינו את ראשיה אל־פוחאר לאחר שתושביו יצאו ממנו ושבתו בדרישה לסלקם מהמקום

מאת סופרנו הצבאי

מיפקדה ימית של המחבלים נפגעה אתמול בידי תותחים של ספינות חיל הים.

המיפקדה שכנה בתוך בית ברא־שדיה שבלבנון והותקפה אתמול אחרי הצהרים ע״י ספינות טילים של חיל הים. ההתקפה נמשכה כמה דקות בלבד ובמהלכה נפגע הבית פגיעה ישירה. מהחוף נורתה אש אל הים אך היא לא פגעה וכל ספינות חיל הים חזרו בשלום לבסיסן.

מאיזור זה, המצוי כ־15 ק״מ צפו־נית לראש הנקרה, יצאה סירת ה־מחבלים שטובעה בליל שבת ע״י כוח ימי שלנו, כשהייתה בדרכה לחופי ישראל.

ביירות: הרוג ו־5 פצועים

ביירות, 13 (יופי״א). — חמש ספי־נות תותחים ישראליות תקפו היום את מחנה הפליטים הפלשתינאי ראש־דיה ועמדה של הצבא הלבנוני. הוך הפעלה רקטות ותותחים — נאמר ב־הודעה של מיניסטריון ההגנה הלב־נוני. ההודעה מציינת כי אדם אחד נהרג ו־5 נפצעו בהפגזה זו.

סוכנות הידיעות של המחבלים טו־ענת כי ,,כוחות המליציה״ של המחבלים פגעו פגיעה ישירה באחת הספינות התוקפות שהעלו אותה באש.

גם בהודעת משרד ההגנה הלבנוני נאמר, כי הארטילריה הלבנונית הפ־גיזה ,,את ספינות האויב ואחת מהן נראתה מתלקחת מהירה בענן של אש״.

מיניסטריון ההגנה הלבנוני הודיע כי הקרב נמשך 20 דקות. דובר של המחבלים טען כי כל הנפגעים הם נשים ילדים וישישים.

ראשיה אל פוחאר לבנון 13 (ע״ר וידי״פ) — המחבלים הפלשתינאים יצאו מכפר ראשייה אל פוחאר השוכן בדרום לבנון בלילה האחרון, לאחר שהתושבים מיחו נגד נוכחותם.

כתב רויטר שסייר באיזור מציין, כי לא הבחין במחבלים או בעמדות של מחבלים.

על הפינוי הודיע אמש ראש ממ־שלת לבנון תאקי א־דין אל סולח ל־אחר פגישה שנמשכה 90 דקות עם יאסר ערפאת הממסד העליון של ה־מחבלים.

ערפאת אמר כי הורה למחבלים ל־צאת מאיזור זה ,,למען האינטרסים של בטחון העם הלבנוני״.

התושבים המקומיים טענו, כי בגלל נוכחות המחבלים עורכת ישראל הת־קפות אויר. בשבוע שעבר נהרגו ל־פחות 2 אנשים ו־17 נפצעו בפשיטה של התקפות אויר ישראליות.

1200 תושבי הכפר נטשו את בתי־הם לאחר ההפצצות הישראליות, ו־סירבו לשוב לכפרם, בטענה שה־מחבלים הפלשתינאים אשר נמצאו בו אמנם יצאו ממנו, אך לא התרחקו מן הכפר די הצורך.

,,במשך שנים היינו נתונים להתק־פות מתמידות בגלל נוכחות המחב־לים בכפרנו״ — אמר ג׳ורג׳ צואהר, המוכתר של הכפר, הנמצא במרחק של 6 ק״מ מהגבול הדרומי של לבנון.

,,אין בכפרנו אף בית אחד שלא נפגע. כיצד אפשר לדרוש מאתנו לשוב אל האש ואל הגהינום״ — אמר המוכתר בשיחה עם עתונאים.

מאז ההפצצות, עורכים תושבי ה־כפר שביתת שבת במשרד מושל ה־מחוז בעיירה מארג׳ עיון, המרוחקת 10 ק״מ מכפרם. הם דורשים הגנה טובה יותר מצד הממשלה והרחקת המחבלים מן הסביבה.

שר הביטחון ש. פרס בעת ביקורו בכפר עציון

שר הביטחון: עתידו של גוש עציון אינו מוטל בספק

,,טרם נפלה ההחלטה בענין המו״מ עם ירדן — שאלת ההתיישבות בשומרון נדחתה לעתיד לבוא״

שר הבטחון, מר שמעון פרס אמר אתמול כי עתידו של גוש עציון אינו מוטל בספק, כאשר במלחמת השחרור שולם עבורו מחיר דמים יקר והתושבים היהודים גורשו ממנו בכוח. היישובים הקיימים מתפתחים עתה בצורה הטובה ביותר״.

מר פרס השיב על שאלות עתונאים בעת שסייר בישובי גוש עציון. כדי מקורה בהיסטוריה וברגש, אולם יש אספקט פוליטי שאין להתעלם ממנו ובתוך כך קיים אספקט, שאין לבטל חשבים ערבים כאזרחותיהם.

להלן הבהיר השר, כי קיים סדר עדיפויות בהתיישבות וקודם כל ה־בקעה, פתחת רפיח, איזור ירושלים ורמת־הגולן. הוא הוסיף, כי ענין התיישבות בשומרון נדחה לפי שעה לעתיד לבוא.

השר אמר, כי טרם נפלה ההחלטה בענין המו״מ עם ירדן. הוא הוסיף, כי ירדן עצמה אינה יודעת היכן היא עומדת בעקבות ההצהרות המפורשות של מנהיגי מצרים על יהודה ושומרון. לעומת זאת סבור השר, כי הדרך לדיונים עם מצרים נראית לו סלולה פחות או יותר, אם לא יהיו שינויים ביחודים.

אשר למצב הבטחוני הדגיש מר פרס, כי הבעיה הכבידה היא לכבוש את המעילות התבלנית. הוא הוסיף, כי ישראל הבהירה עתה שהיא לא תיכנע לאיומי המלחמה של הערבים.

(סוף בעמוד 2)

מבקשים להקים ישוב חמישי בגוש

מתיישבי גוש עציון ביקשו אתמול להקים ישוב חמישי בגוש, אולם הם עדיין לא הודיעו היכן להקימו.

בקשה להקמת הישוב, שיהיה קיבוץ, הוגשה לשר הבטחון ש. פרס בעת ביקורו במקום. השר הבטיח לבדוק את הענין ביסודיות. בינתיים עושים מתיישבי גוש־עציון את ההכנות להקמת הישוב הרביעי בגוש, שבו יתי־ישבו משפחות עולים מארה״ב. כבר נמצאות מספר משפחות ב־ארץ המחכות להקמתו. רוב העולים הם בעלי ידע תעשייתי ומתכוננים להקים מפעלי תעשיה במקום.

למסור מקרוב את בעיות התושבים. בהשיבו על שאלה על ההתיישבות בשומרון, ציין השר, כי הנושא מור־כב. קיימת זיקה לארץ שלמה ש־...

צדוק: כניסה לשם מגורים ליו״ש אסורה לפי צו המושל

תפיסת מקרקעין היא עבירה על החוק הירדני

מאת סופרנו בכנסת

בתשובה לשאילתה של חה״כ ז. המר עפ״י איזה חוק או צו אסורה התנחלות או שהייה של יהודים ב־יהודה ושומרון, אמר אתמול שר ה־משפטים מר ח. צדוק בכנסת:

איזור יהודה ושומרון הוא איזור סגור על־פי צו המפקד הצבאי. ה־עתקת מגורים מישראל ליהודה ו־שומרון ללא היתר אישי שניתן על־ידי מפקד צבאי היא הפרת תנאי של היתר הכניסה הכללי לאיזור יהודה ושומרון. אין איסור על שהייה כתם. אך אסורה שהייה לצרכי העתקת מ־גורים או לצרכי סיוע להעתקת מגו־רים של אחר. הצווים אינם מאבחנים בין יהודים לבין מי שאינם יהודים. האסמכתאות לדברים אלה הן כ־דלקמן:

צו בדבר שטחים סגורים (איזור יהודה ושומרון) (תיקון) (מס׳ 34), התשכ״ז—1967. הכריז על כל איזור יהודה ושומרון כשטח סגור.

מפקד איזור יהודה ושומרון פרסם היתרי כניסה ויציאה כלליים לגבי השטח הסגור של יהודה ושומרון. היתר הכניסה הכללי, שהוא רלבנטי לשאילתה, הוא היתר כניסה כללי (תושבים ישראליים ותושבי חוץ), (יהודה ושומרון), תשל״—1970. ה־היתר מעביר להוכבי ישראל היתר

(סוף בעמוד 2)

נפטר ר׳ משה שמיר ז״ל

מאת סופרנו בגוש דן

ר׳ משה שמיר, מהחברים הפעיל־ים בציבור הדתי־לאומי ברמת גן, נפטר אתמול לפתע בוקר והובא ל־מנוחת עולמים בבית הקברות בקרית שאול, ת״א.

ר׳ משה שמיר היה מראשוני חלו־צי הפוהמ״ז בפולין. אחרי שעלה ארצה הצטרף ל,,קבוצת אברהם״ של הפוהמ״ז, עבר אחרי כן לירושלים. שם היה פעיל בתנועה וכיהן כ־חבר המזכירות של הפועל המזרחי בירושלים. אחרי זמן עבר לגור ברמת גן, בה היה בין המנהיגים ה־בולטים של הפוהמ״ז והיהדות ה־דתית בעיר.

בין מייסדי החינוך הדתי במקום. ועוד, היה בין העובדים הוותיקים של עירית רמת גן, שם שימש ב־אחרונה כחבר מזכירות ועד העוב־דים מטעם הפוהמ״ז. בתו נשואה ל־בנו של הרב מ. צ. נריה.

בהלוויתו שיצאה מביתו השתתף קהל רב. ליד ביהכ״נ בשיכון הוותי־קים שהוא היה בין מיסדיו הספי־דוהו הרב צבי פרוביץ, יצחק קד־מן בשם הועד הפועל של הפוהמ״ז והרב מ. צ. נריה בשם המשפחה.

בבית העלמין הספידוהו פרופ׳ יוסף גלבץ, ומנהם זמיר מנהל בח־החינוך של עירית רמת־גן.

תחזית מזג האוויר

הטמפרטורות החזויות להיום: — ירושלים 25, תל־אביב 28, חיפה 28, נהריה 29, צפת 25, טבריה 34, נצרת 28, עפולה 31, השומרון 25, לוד 29, יריחו 36, באר־שבע 31, אילת 38, מפרץ שלמה 36 מעלות. הלחות ללא שינוי ניכר.

מלמד: אילו היתה תשומת לב לביקורת על מערכת הביטחון לא היינו מגיעים למה שאירע במלחמה

,,אילו היתה ניתנת תשומת לב רבה יותר לביקורת על מערכת ה־בטחון, כפי שמתחייב מהדוחות של המבקר, לא היה הציבור מגיע לאשר אירע במלחמת יום הכיפורים עקב הליקויים אלו״ — הדגיש חה״כ אברהם מלמד. בנאומו במסגרת הדיון על דו״ח מבקר המדינה.

הוא הטעים, שטעות היה לחשוב שהליקויים קיימים כאילו במערכת המינהל האזרחי ואילו המערכת ה־בטחונית היא כליל השלימות. לא כך היה. עתה מתברר שלא הכל היה כשורה במערכת הבטחון ואף לא בצה״ל. עד בשנת 1962 הצביע על טיפול לקוי באנקים, במחסנים ל־שעת חירום ועוד. על ידי תשומת לב לנעשה במערכת הבטחון, בלא לסכנה ש,,אסור לנגוע בזה״, כי או ליקויים רבים היו נמנעים. לכן הבענו להערות חמורות למדי, בלשונו המשופקת של המבקר, לגבי עקיפה של סידורים ל־עבודות בצה״ל, אי תיאום בשיעורים מסיבה משקיה ועוד ועוד.

הצעה דחופה לדון ברפורמה במערכת המסים

שורש העיוותים המסורים בחינוך.

אמר חה״כ מלמד, היא תוצאה של מערכה אדמיניסטרטיביות מאיימות. כך, למשל, מערכת מעוותת של מיסים גורמת חיפוש דרכים להימנע מהשלום מס אמת ולירוויחים כנובים...

הנואם אבה שהגיש הצעה דחופה לדיון ברפורמה יסודית במערכת ה־מיסוי בארץ, הפלה כמ על כל ה־לם הורדה משמעותית של שיעורי המיסים.

דברי מבקר בנחת — נשמעים

חה״כ מלמד סיים בציינו שהוא מ־רוצה מכך, שהמבקר משמיע את דבריו בלשון מאופקת ובעדינות. דווקא לשון זו מדברת רצון ל־היטיב ולשפר. יש לבצע את אשר תובע המבקר: הגברת הביקורת הפני־מית בכל משרד ממשלתי.

מישאל, התובע מהאחראים הוידע התגודה, חייב להוכיח שהוא עצמו נוהג כן.

חה״כ מלמד והכיים אחרים כללו ב־דבריהם דברי תודה למבקר, ד״ר י. א. נבנצאל, ולעוזריו על עבודתם ה־ברוכה. האיכון הרב שהמבקר זוכה לו מהווה ערובה להצלחתו בקידום ה־מינהל, ביעילותו ובטוהר מידותיו.

עירית בת ים

ערב חזנות וזמר חסידי

בביצוע החזן

יהושע לרר

החזן הנודע מביהכ״נ הגדול באנטוורפן

ומקהלת לב־רן

מקהלה הוקרה של הזמר החסידי בישראל בניצוחו של מנשה לב־רן

בחסותו האדיבה של ראש עירית בת־ים

מר יצחק ולקר

יערך הערב בשעה 8.30 בקולנוע רמת יוסף בת־ים. כניסה חופשית

...יבת ההנהלה של פלגה הדתית־לאומית והסיעה בכנסת

...י״ה ביום שני א׳ באלול (19.8.74) בשעה 4.00
...באולם הישיבות של מרכז קופת חולים (ארלוזורוב 101)

...יד בתי הכנסת בישראל

יום רביעי, כ״ו אב תשל״ד (14.8.74) בשעה ...והח״צ תתקיים במלון גרנד־ביץ׳, רח׳ הירקון ...מלון שרתון), תל־אביב.

...יבת הנהלת האיחוד

...ר היום:
א. לקריאת החגים.
ב. הועידה הארצית הרביעית.
ג. הכינוס העולמי
ד. שונות.

חשיבות הנושאים מתבקשים חברי ההנהלה ...תף ולדייק.

בשעה 3.00
ישיבת המרכז הישראלי לעניני חו״ל.

האשראי הוקפא ל־100 ימים

מאת סופר ,,הצופה״ בירושלים

ועדת השרים לענייני כלכלה החליטה אמש על הקפאת הי־אשראי להקופה של 3 חדשים לפי הצעתו של נגיד בנק ישראל.

הבסיס שלפיו נקבע גודל האשראי הממוצע הוא: שלושה השבועות הרא־שונים של חודש יולי 1974. על כל הגדלה של האשראי מעבר לממוצע זה תחול חובה של נזילות במאה אחוז, ועל כל לירה של אשראי יהיה על הבנקים להעביר לירה לבנק יש־ראל. אם הבנקים יגדילו את האשראי בלי להקפיד סכום דומה בבנק יש־ראל, ישלמו קנס שיגיע ל־25%.

יצומצמו גרעונות הבנקים

בעקר שהאשראי לציבור יצומצם, החליטה ועדת השרים להקטין את השתתפות הבנקים בקרנות האשראי להון חוזר. בשני הגופים הללו יורידו את ההשתתפות ב־20%. דבר זה יביא לכך, שגרעונות בבנקים, המגיעים ל־900 מיליון כתוצאה מהירידה ב־היקף הפקדונות, יצטמצמו ל־40%־45% מיליון. מצב זה יביא להגדלת ה־אשראי למפעלי יצוא ולעיירות פי־תוח.

ההחלטה נתקבלה ע״י כל השרים בועדה מלבד השר משה קול, שהתנגד להחלטה.

הממשלה תדון בקרוב בהתבטאויות שריה

בעקבות מאמרה הפוגע של שולמית אלוני

מאת סופרנו בכנסת

הממשלה עומדת לדון בקרוב בהתבטאויותיהם של חברי ה־ממשלה, בכתב ובע״פ, וההדים השליליים שנגרמים ע״י הת־בטאויות אלה בארץ ובחו״ל.

לאחרונה התעוררה בעיה זו של התבטאויות הגורמות נזק לשמה ול־כבודה של ממשלת ישראל ע״י מא־מריה של הגב׳ אלוני, ובייחוד מא־מרה האחרון נגד מתנהלי שומרון ד ביטוייה נגד שרה אמנו ועוד.

אמש נמסר שראש הממשלה, יצחק רבין, הוא שהדריך את חבריו לדאוג לכך, שענין זה, של מאמר ההשמצה של ש. אלוני, לא יועלה לדיון ב־כנסת, ויו״ר הקואליציה, מר ורטמן, השיג את הסכמתו של הליכ ורצינר הבוריה הכנבה של ליע וכפיים, שלא לדון בגיוס בני הישיבות... (פרטים בבדור בין הכסיס הדוכן).

שני חיילים בריטים נהרגו בצפון אירלנד

באלפסט, 13 (יופי״א) — בהתפ־וצצות של מוקש נהרגו היום שני חיילים בריטיים, שסיירו לאורך הג־בול האירי היום. שני חיילים נוספים נפצעו קשה — על כך נמסר בהודעה של הצבא הבריטי.

ד״ר ורהפטיג: חוק יסוד זכויות האדם אינו מגן על קדשי ישראל

,,החוק אינו מונע משרה בממשלה לדבר סרה בשרה אמנו״

מאת סופרנו בכנסת

בחוק יסוד זכויות האדם ו־האזרח הנמצא עתה בדיוני ה־כנסת אין הגנה לקדשי יש־ראל, לתורתו, והחוק, למשל, לא יוכל למנוע ,,סרה״ (במבטי־שלה) לדבר סרה ודברי בלע בשרה אמנו, ומכאן שהצעת החוק מעוררת ערעור ושרי — אמר ח״כ ד״ר זרח ורהפטיג בנאומו במסגרת הדיון במליאת הכנסת על החוק.

בנאומו אמר ד״ר ורהפטיג: ב־כ״ו שנות מדינת ישראל שהו־לכה להחיה הצליחה המדינה להח־זיר ליהודי השב למולדתו תחושת החרות המניכית, זקיפת הקומה ה־אנושית: במערכת מעשי הקיקה ה־פסיקה הצליחה לטעת באורח ובגר הרכשה בטחון והכבוד האנושי, ועת ואומץ לעמוד נגד מכונת שלטון, ו־להבות בתוקף וכויותיו גם מהשלי־טון. אולם, ב־כ״ו שנים אלה לא הצ־ליחה המדינה במידה מספקת בהינוך האזרח לערכים, למידות ולהכרות לוויתורים, להקרבות לטובת קיומו של הכלל.

(סוף בעמוד 2)

אוי לנו כי התיתמנו

אשתי, אמנו, אהובתנו וסבתנו

מרת טובה ריזה בת סאפי

לבית קוסטינר

הלכה לעולמה

אשת ר׳ מאיר גרוס יבלח״ט

הלוויה התקיימה ביום שלישי כ״ה מנחם־אב באשקלון

יושבים ,,שבעה״ בביתה, רחוב הנקמה 64, אפרידר אשקלון

המשפחות המתאבלות:
גרוס, מרמלשטיין, שריד
קוסטינר, ולצר, פוקס, לרנר

החתונה של רב ונעמי תתקיים כפי שהודענו בהזמנות

ישיבת בני־עקיבא, כפר הרואה

מלווה למנוחת עולמים בצער ובכאב את תלמידיה־בוגריה היקרים שמסרו נפשם על קידוש ה׳ במלחמת יום הכיפורים

ברבי הרצל הי״ד

היום, יום רביעי כ״ו מנ׳ אב 14.8, בשעה 1.30 בבית הקברות בחיפה

פלג יגאל הי״ד

ביום שני, א׳ אלול 19.8, בשעה 3.30 בבית הקברות בכפר הרואה

ליפשיץ אליעזר מאיר הי״ד

ביום רביעי, ג׳ אלול 21.8, בשעה 12.30 בבית הקברות בהר הרצל

אייזיקוביץ צבי הי״ד

ביום רביעי, ג׳ אלול 21.8, בשעה 1.30 בבית הקברות ברחובות

תלמידי הישיבה ובוגריה מתבקשים להלוק להם הכבוד האחרון
הנהלת הישיבה

נפלה עטרת ראשינו

בצער רב ובכאב עמוק הרינו מודיעים על פטירת יאש משפחתנו היקר באדם,

בעלי, אבינו וסבנו

ר׳ משה ב״ר דב שמיר ז״ל

(הלך לעולמו ביום ג׳, כ״ה אב)

פנינה שמיר
יונה ורבקה שמיר וילדיהם
גאולה וזאב נריה וילדיהם

יושבים ,,שבעה״ בבית המנוח רמת גן, שכון הוותיקים רח׳ אביבים 3.

במלאת שנה לפטירת יקירתנו

שפרינצה רוזנר ע״ה

נעלה לגילוי המצבה בהר המנוחות בירושלים

מחר, יום חמישי כ״ז אב (15.8.74)

נתאסף בשעה 4.00 ליד הכניסה לבית העלמין

תנועת האשה הדתית לאומית ,,קרן ילדינו״ מכנסים את חבריה וכרה ביום רביעי, כ״ו אב (14.8.74) בשעה 6.00 במועדון ,,בית החברה״, רח׳ ירושלים 27, חיפה — לאזכרת והדלקת משמרת לקולי נשמתה.

המשפחה

יקירנו

יוסף זילברשטיין הי״ד

שנפל במלחמת יום הכיפורים בסואץ

יובא למנוחת עולמים

בבית הקברות הצבאי בנהריה

מחר, יום חמישי כ״ז מנ״א תשל״ד (15.8.74) בשעה 4.00 אחה״צ

המשפחה
ובית מושב מירון

בית הכנסת של הרב מ. מ. מרקוס זצ״ל

במלאות שנה לפטירתו של היה החסיד, בר אוריין ובר אבהן, איש תם וישר

ר׳ אלתר משה שכטר ז״ל

תתקיים הערב בשעה 7.30 אזכרה
בביהכנ״ס ברח׳ אבן גבירול 132
מוקירי זכרו ובני משפחתו מוזמנים

הגבאים

ישיבת סוכטשוב ירושלים
בית־וגן רחוב פילץ 21

ביום הזכרון החמישי לפטירת רבנו הגאון הצדיק

ר׳ מנחם שלמה בורנשטיין זצ״ל

אדמו״ר מסוכטשוב זי״ע

התקיים אי״ה עליה לקברו הק׳ בהר המנוחות בירושלים

מחר יום חמישי, כ״ז מנחם־אב תשל״ד

היציאה בשעה 5.00 מבית וגן

לאחר מכן תתקיים סעודה מצוה בבנין הישיבה החדש, רחוב פילץ 21

ההנהלה

לאפרים ולמשפחת רוטנברג

אתכם באבלכם בהלקח מכם

ישראל ז״ל

ה׳ ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים

עובדי ,,נוה עמיאל״

של הַמצפה

נאומו של פורד

נאום הבכורה של ג'ראלד פורד, בפני שני בתי־הקונגרס, מצביע על החלטתו של נשיא ארצות הברית להמשיך במדיניות קודמו, בכל הקשור בעניני חוץ וביטחון. החידוש בדבריו, דווקא כלפי פנים. הוא הגדיר את האינפלציה „כאויב מספר אחד" והבטיח להלחם בה, בכל האמצעים החוקיים העומדים לרשותו. עם זאת הדגיש, כי הקיצוצים שבדעתו לבצע בתקציב ארה"ב, לא יהיו על חשבון הביטחון. „הולשה בזמינה בלהבה". — אמר.

מעניין שבנאומו ייחד משפטים ספורים בלבד למשבר במזרח התיכון. הבטיח הבטחות כלליות במאמצים להביא תקוות שלום לאזור זה, לאחר עשרים והכרעה בנות מלחמה. „נקיים הבטחותנו" — הדגיש — לורה המשך המשא ומתן עם כל הצדדים למען הסדר שלום, צודק ובר־קיימא".

פרשנים מדיניים הפנו תשומת לב לעובדה שפורד נמנע לכלול המלה „שלום" בנאומו. העדיף לדבר על „הסדר", בעוד שלפני כחודשיים, כאשר ליווה את ניקסון בצאתו למסע במזרח התיכון, הדגיש החליבות להשגת שלום באיזור זה.

אם נבקר בין הדברים לידיעות המגיעות מוושינגטון בשמו של קיסינג'ר, נמצא זהות ביניהם. קיסינג'ר חדל לדבר על „הסדר שלום". הוא מציע „הסדרים בשלבים". זאת גם הגישה הכללית, בשיחות בין קיסינג'ר לפאהמי, המתנהלות כעת בוושינגטון.

מכאן שיש יסוד לסברה שג'ראלד פורד, קיבל את התיזה של שר החוץ שלו, לגבי פתרון הסכסוך המזרח־תיכוני. היינו, התיזה להסדרים, במקום לשלום חוזי ובר־קיימא, שלפי הערכת „הסטייט דיפרטמנט" גם לא ניתן להשיגו.

מן הראוי שנקרא את דברי נשיא ארה"ב בעיון ונבינם כפשוטם בלא לשקוע בהסברים ושכנוע עצמי, כאילו אין בהם משום שינוי במדיניות ארה"ב.

המלבים אווירת מלחמה

אין זו הפעם הראשונה שברית המועצות מלבה אווירת מלחמה. כך עשתה, ערב מלחמת ששת הימים: ברוח זו נהלה תעמולה בפרוס מלחמת יום הכיפורים. התזיון חוזר על עצמו, גם עתה. כלי התקשורת הסובייטיים ובראשם סוכנות הידיעות הרשמית „טאס" אינם פוסקים מלפרסם ידיעות על „הכוונות המלחמתיות של מדינת ישראל".

הפעם, אחרי הביקור הממלכתי שערך אבי המרצחים — יאסר ערפאת במוסקווה, הם מעבירים הידיעות על הכוונות התוקפניות של ישראל באמצעות ארגוני המחבלים. נראה שהתקר ביחסי מוסקווה—קהיר מפריע לקרמלין לפעול באמצעותה של מצריים וכלי התקשורת שלה. לכן בחרו במחבלים כצינור מרכזי ללבוי האווירה המלחמתית באזור.

מה רוצים הסובייטים ?

יש יסוד להניח, שעל־ידי ליבוי האווירה המלחמתית הם מעוניינים לכבש את חידוש דיוני „ועידת ג'נווה" ולפגוע במאמצי ארצות הברית להמשיך במדיניות „ההפשרה" במזרח התיכון.

אין גם להוציא מכלל אפשרות, כי חילופי הנשיאים בארצות הברית ינוצלו על־ידי מוסקווה, לבחון מצד אחד, מידת תקיפותו של הנשיא החדש ומצד שני, להבהיר לו, כי בלא שיתוף מלא בין ארצות הברית וברית המועצות לא יגיעו להסדר במזרח התיכון.

יהיו כוונות הסובייטים אשר יהיו, אין להתייחס אליהן בקלות ראש. גם אחרי הפרדת הכוחות, לא פסק המזרח התיכון מלהיות „חבית אבק שריפה", כך שמספיק גפרור קטן, כדי להצית אש גדולה.

מה שעושים הסובייטים, בליבוי אווירת מלחמה, הוא הרבה יותר מזיקת גפרור בלבד.

התעמולה הסובייטית האנטי־ישראלית מזכירה מדיניות של „תפסו את הגנב" ; הם מסיתים את הערבים למלחמה חדשה וכדי להסוות זאת, מעמידים פני „הקוזאק הנגזל" ומאשימים את ישראל בכוונות מלחמתיות.

יש לחשוף פרצופם האמיתי של מחוללי המלחמה הסובייטיים, אך יחד עם זאת להגביר הכוננות, בל נופתע עוד.

הדואגים ל„זכויות האזרח"

הצעת חוק „זכויות האזרח" שהועברה על־ידי מליאת הכנסת לוועדת חוק ומשפט לעיבוד סופי, מוטב שלא נבראה משנבראה. לא זו בלבד שאין בהצעה זו מיום דאגה כנה להבטחת זכויות האזרח, אלא שבניסוחה עלולה לפגוע בחלקים של הציבור ובי־יחוד הציבור הדתי. הציבור הדתי רואה במדינת ישראל הת־גשמות חזון הגאולה מאמין שהמדינה היהודית היונקת חיותה מההבטחה האלוקית לאבות האומה, צריכה להתייחד משאר המדינות בעולם. מכאן גם גישתו העקרונית נגד חוקת יסוד, שלא להבליט אופיה החילוני של ישראל.

מי שדואג בתום לב לזכויות האזרח יודע, שגם בלי חוק זה, מובטחת זכויותיו הלגיטימיות של כל אזרח בישראל. רק אלה שהם פיגוע בעם ואשר לא הצליחו עד כה להביא לחילון מדינת היהודים נתלים בחוק המוצע, כדי לעקוף את חוקי הכנסת ולעת מצוא אף להביא לביטולם של חוקים, אשר אינם עומדים במבחן „זכויות האדם והאזרח".

החוק עלול גם להגביל את ריבונות הכנסת — את מעמדה כרשות מחוקקת. לפי ההצעה יוקם „בית שיפוטי" מעין „צנזור" שיוסמך לבחון כל חוק וחוק ולבטלו, אם יתברר שהוא פוגע בזכויות האזרח.

במדינה בעלת אופי מיוחד כמדינת ישראל, חוק כזה, עלול להעמיק את הפירוד בעם. בשעה שאחדות האומה הוא סם חיים למדינה הנתונה במצב חירום וכלוחמה.

בסך הכל, חוק מיותר מיסודו.

ד"ר ורהפטיג

(סוף מעמוד ראשון)

של האומה, שבלעדיה אין יסוד ל־יחיד.

אין להתעלם מהפרובלמטיקה ה־מיוחדת של שיבה עם למולדתו אח־רי אלפיים שנות גלות של העם ה־יהודי. אין להתעלם ויש להמשיך ב־מאמצים הצל אנושיים שנעשו על־ידי העם היהודי במשך דורות לעמוד נגד ההתבוללות הדוהרת, שלשיאה הגיעה באחוז המבהיל של נשואי תע־רובה המבבלות קהילות שלמות.

אחד מהאמוראים אמר פעם, מסת־פינא מהאי קרא „ואבדתם בגויים" — זהי הסכנה הגדולה ביו־תר המאיימה על העם היהודי.

„חופש דת" — מהו,

להלן אמר ד"ר ורהפטיג שנוסח החוק בכללו אינו מוצלח, ועל כך ידובר ודאי רבות בוועדה, אולם — שאל: האם סעיף זה מספיק כדי להבטיח את זכויותיו של האדם ה־דתי לתת לו לחיות כרצונו? האם סגי בזה שלא יפריעו לו כשהוא עומד בתפילת שמונה־עשרה? האם זו ה־בעיה? האם מספיק לתת לו לחיות בסביבה ובאווירה חילונית? האם יש הבטחה זכויותיו שלא ירקו עלי־הם?

, אמנון לי: הבעיה שלנו היא באי־זו מידה מוכנים החוגים הדתיים ל־אפשר לחוגים החילוניים להיות.

זרח ורהפטיג: בינתיים השלטון הוא בידים חילוניות ולא בידים דתיות...

גסות רוח עם הארצות

בהמשך נאומו אמר שהגענו למצב המחייב הגנה לקודשי ישראל ולקוד־שי דת בכלל. הגענו למצב ש„שרה" מדברת סרה בשרה אמנו. לוקחים את קודשי עם ישראל ורומסים אותם ב־רגל גסה, בגסות רוח ובעם ארציות צעקנית. המצב הוא ששוללים מן היהודי הדתי את האפשרות לייסד, כרצונו הטוב, שיכון דתי או ישוב דתי. כל אלה דוקרים עיניים ומכ־איבים לבבות.

האם החוק המוצע מבטיח שלא יהיו לנו מחזות שקרים או יותר גרוע — חצאי אמת כמו „כמטוס קודי או צוואתו של כלבי: האם הוא מבטיח שהיהודי הדתי לא יפוטר ממקום עבודתו בגלל מנוחת השבת — על כל אלה נדבר בוועדה.

ולבסוף הערה כמשפטן: כל כולי־מתקומם נגד סעיף 20 (א), שהוא שעטנז וכלאים חקיקתי־משפטי. מ־דובר בו על הדרכה של בית המש־פט כיצד לפרש חוקים. העברת סמ־כות חקיקתית לרשות השופטת. גם בבתי המשפט לא ספר חלקו של המיעוט הדתי, שצריך לחשוש מהרכב השופטים.

בנימין הלוי: גם אני אינני שבע־רצון מהנוסח הזה, שהוצע ועובד על ידי משרד המשפטים, אבל זה לא הנוסח הסופי.

זרח ורהפטיג: כבר נאמר, שאם אתה רוצה לדעת מה תהיה תוצאת המשפט — עליך לדעת לפני כן מה יהיה הרכב השופטים. יש מאמר בו ציטוטים התבטאויות של שופטים מבית המשפט, הרבה אכה יש בה־גהה שתוצאות משפט תלויות בהש־קפת עולמו של השופט. והאם עוד צריך להוסיף ולתת הדרכה לשופט? אם כן — תתחיל מלחמה על מינוי שופטים למשפט. אם למחוקק אין אמון בשופט הרי זה מתסטרום מש־פטי עצום. צריך להשאיר לשופט את האפשרות לפרש את החוק.

שר הביטחון

(סוף מעמוד ראשון)

השר פרס ומלוויו סיירו בכל ישו־בי הגוש. המתיישבים העלו מספר בעיות הקשורות בפיתוח המשקים וביסוס הגוש.

שר הבטחון, בלווי אלוף פיקוד המרכז, אלוף יונה אפרת ומתאם ה־פעולות בשטחים, אלוף רפאל ורדי, ביקר בכפר־עציון, בראש צורים ובי־אלון שבות ושמע הסברים מפי נציגי היישובים על הפיתוח המשקי, ההר־כב האנושי והבעיות של היישובים בגוש בתחום הבטחוני, הכלכלי וה־פיתוח.

מגוש עציון יצא שר הבטחון עם מלוויו לשכם, שם קיים שיחה עם מפקדי הנפות ביהודה ושומרון. לא־חר פגישתם עם מפקדי צה"ל יצא שר הבטחון לביקור בעיריית שכם, שם נפגש עם ראש העיריה, חג' מע־זוז אל מצרי, וחברי מועצת העיר.

פורד מבטיח להמשיך במאמצי השלום במזה"ת ובמדיניות החוץ של ניקסון

עיקר הנאום הוקדש למלחמה באינפלציה כ„אוייב מספר אחד"

וושינגטון 13 (יתפ"א, ע"ה, פ"א). נשיא ארה"ב ג'ראלד פורד הבטיח שיוסיף לתת עדיפות גבוהה למאמצי ארה"ב לקדם שלום בר־קיימא במזה"ת.

„אנו נעשה את המהלכה לקדם את הבירור הנמשך בין כל הצדדים הנוגעים, להשגת הסדר מוסלם, צודק ובר־קיימא" — אמר הנשיא פורד בנאום שהשמיע היום ב' בפני ישיבה משותפת של שני בתי הקונגרס.

„אנו נמשיך במאמצינו הנמרצים לקיים את ההתקדמות, אשר הביאה תקוה לשלום, לאיזור זה אשר ידע במשך 25 שנה חמבה של מלחמה".

הנשיא פורד הודיע כי בכוונתו הבראה נחונה לביניסטר החוץ, הנרי קיסינג'ר שהתחיל הסבבת בשינוע מכריע של ההידגייניות עם מנהיגים ישראליים וערביים.

בתגובה על הנאום שהשמיע ה־נשיא פורד בפני שני בתי הקונגרס, אמר דובר מיניסטריון החוץ המצרי, שהסין באשדר: „אני רואה בזה כבשר טיבות. בהבטחתו של הנשיא פורד להמשיך במאמצים נמרצים להשגת שלום צודק ובר־קיימא ב־מזרח־התיכון.

נשיאה החדש של ארה"ב אמר בנאום שהשמיע אתמול בפני הקונגרס, כי מפני שנשבר עמו להבשיר במדיניות החוץ הראויה לציין של הנשיא ניקסון" ולהלחם נגד האינפלציה.

„במשך חמש השנים האחרונות, בקונגרס, ובתוקף תפקידי כסגן נשיא, המכתי תמיכה מלאה במדיניות החוץ המצויינת של הנשיא ניקסון. כנגר ונבור עמי להמשיך בזאת" — אמר פורד בנאום אשר שודר בטלוויזיה.

תשואות רבות

בנאום אשר הואר כדרך קור רוח, ובטחון עצמי, ואשר בו הבטיח לאחר מה עבודה קשה, הגינות ומגיעה שב־רוריות מסוג משרגים. התחייב ה־נשיא לנקוט פעולה הקיפה נגד ה־אינפלציה בתחום מדיניות החוץ, ולהבליס את המנהיגות האמריקאנית בטיפול בחלאים של כלכלת העולם. לכל עמי העולם הבטיח פורד פעולה איתנה ויציבה בתחום מדיניות החוץ.

נאומו, שנמשך 35 דקות, הופסק 32 פעמים ע"י מחיאות כפיים. הוא זכה לתשואות רמות, שנמשכו כשתי דקות ויותר, ושהיו מלווה בשריקות עידוד בהגיעו לאולם הישיבות.

הנשיא בן ה־61 אמר: „לפני 8 חודשים בלבד, כאשר עמדתי כאן בפעם האחרונה, אמרתי לכם שהנני פורד ולא לינקולן. כיום אומר אני לכן שעדיני פ"ד, אולם לא מדגם פרטיי.

„אמנם מצדד אני באריאליל רע־יונות כיזוטיים, כיוון שאני מאמין בהגיניה יסודיה ובהבקוהה של אמ־ריקה בעקרונה של משחק הוגן".

עיקר נאומו של הנשיא הוקדש לבעיות האינפלציה, אשר אותה הוא כ„אויב העם מספר אחד". אולם הוא דיבר גם על עניני חוץ, הן מבחינה כלכלית והן מבחינה הבטחונית.

הוא אמר שממשלתו תפעל להב־סת מערכת כלכלית עולמית צודקת יותר, והדגיש: „ההגנה חזקה היא הדרך הטובה אל השלום. העוצמה תפנה את האפשרה ביחסים בין הגושים לסברה שניתן להשיגה. ה־תודשה בכסינה בלהבה, כפי שלמדו בני דורי מהרך 4 נסיגות מרירות".

המשך המדיניות לגבי ברה"מ ומזרח

„לבריה"מ, בבטחה אני המשכתו ההדייתנותי ללכה בקו שבו אנו הולכים בזה שלוש שנים.

„לעם הסיני הנני מבטיח להתמיד בדבקות בעקרונות של הודעת שנחאי".

הוא זכה לתחיאה הכפים הארוכה ביותר בעת שהתייחס לשערוריית ווטרגייט והצהיר: „לא יהיו האזנות בלתי חוקיות, לא יהיו ההפרצות בבית בשילטל".

שבחים לפורד

רפובליקנים ודמוקראטים גם יחד שיבחו אמש את הנאום שהושמע על ידי הנשיא פורד, בשל הגישה ה־פייסנית אשר צייגה אותו, אולם אח־דים מבין הדמוקראטים הביעו הס־תייגויות בקשר לגישתו של הנשיא לבעיות הכלכליות.

הסנאטור הנרי ג'קסון ממדינת וור־שינגטון, אחד מהנושאים עיניהם לכהונת הנשיא, התנגד בתוקף כל־ל בהצעתו של חוגי הצבא בדבר הוצ־אות הגנה, אמר כי הנאום הוא בדיוק מה שהיה דרוש.

פורד רמז שיציג את מועמדותו ב־1976

הנשיא ג'ראלד פורד רמז בנאומו שהשמיע בקונגרס, שיתכן והוא יהיה מועמד לנשיאות בשנת 1967.

בדבר אמש במפני הקונגרס, אמר פורד כי באומו לא יוצא אומי של דיווח סרסאלי על מצב האומה. והוסיף: „אם ירצה השם, יהיו לי לפחות שלוש הזדמנויות נוספות לע־שות כך".

הוצע צמצום ב־5 מיליארד דולר בתקציב הפנטגון

וואשינגטון, 13 (יופ"א). — ועדת המישנה של הסנאט להקצבות לצרכי הגנה הציעה לקצץ ביותר, מ־5 מי־ליארד דולר את הקציב הפנטגון ל־שנה זו — זאת גילה הסנטור ג'ון מקללאן בנאום שהשמיע היום ב־מליאת הסנאט.

אושר דין המוות של ד"ר שפטר

ליפזיג, 13 (צטפ"א). — בית הדין העליון בכימינה דחה את הערעור שהגיש ד"ר היינריך שפטר, הכלכלן היהודי הבולגרי נגד גזר דין המוות שנפסק לו באשמת ריגול.

בית הדין העליון אישר את הגזר־שגה ואת גזר הדין.

הדרך היחידה שנותרה עתה להצלת חיי של הדיפלומט, הבולגרי בן ה־53 היא באמצעות פניה לחנינה אל נשיא בולגריה הטודר זייבקוב.

צדוק: כניסה לשם מגורים

(סוף מעמוד ראשון)

כניסה כללי לאיזור יהודה ושומרון, בכפיפות לתנאים המפורשים ביותר, כך קובע סעיף 2 להיתר, כי אין ל־העתיק את מקום המגורים לתוך ה־איזור באופן קבע או באופן ארעי, לתקופה העולה על 48 שעות, אלא על־פי העדת היתר אישית של מפקד צבאי.

לפי סעיף 90 (ב) לצו בדבר הור־ראות בטחון, רשאי כל חייל להוציא מן השטח הסגור כל אדם שנכנס ל־תוכו ללא היתר או שהה בו בניגוד להבאי היתר.

סעיף 4 להיתר הכניסה הכללי קובע, כי כי שמר תנאי מתנאי ה־היתר הכללי, דינו מאסר שנתיים או קנס בסך 2,000.— לירות או שני ה־עונשים גם יחד.

המסייע בידי אחר בביצוע עבירה דינו כעבריין העיקרי.

צווי מפקד איזור יהודה ושומרון פורסמו בין היתר בקובצי המינשרים, הצווים והמינויים של מפקדת איזור יהודה ושומרון, שהם העתון הרשמי של הממשל הצבאי.

הקמתו ובניית של ישוב היא בגדר הפעולות אשר טעונות רישוי של מ־פקד האיזור או אלה שהוסמכו על־ידו לכך.

מעשים שהם בגדר עבירה על החוק הפלילי החל בישראל ואשר בוצעו על־ידי תושב ישראל ביהודה ושומרון הן עבירות שפיטות בישראל, מכח ה־כוח תקנות שעת חירום.

...עבירה על חוק ירדני

עליה ביהודה ושומרון, על מ־קרקעין, רכוש הזולת, בין של ה־פרט ובין של המדינה או של רשות ציבורית אחרת, היא על כן, בנסיבות המוגדרות בסעיף 286 לפקודת החוק הפלילי, 1936, עבירה על הוראות הסעיף האמור הדן בהסגת גבול פלילית. ועונ־שה מאסר עד שנתיים. כמובן ש־גם נסיון וסיוע לעבור עבירה זו וקשירת קשר לבצעה הם בגדר עבירה. העבירה של הסגת גבול פלילית קבועה גם בסעיף 448 לחוק הפלילי הירדני משנת 1960 החל באיזור יהודה ושומרון.

ניספו 8 מטפסות הרים רוסיות

מוסקבה 13 (יופ"א) — כל שמו־נת חברי קבוצת מטפסות הרים סוב־ייטיה נהרגו, לאחר שהצליחו להע־פיל לפיסגה לנין בגובה 7,134 מט־רים — זאת גילה היום מטפס הרים אמריקאני.

הנשים הסובייטיות נקלעו לסופת שלגים ליד פיסגת ההר בהרכן אסיה וקפאו למוות, לדברי קריסטופר רון, אחד משלושה מטפסי הרים האמרי־קאניים שגילו את הגוויות.

הנשים הסובייטיות השתתפו יחד עם מטפסי הרים מ־9 מדינות נוספות במבצע הטפלה לפיסגה לנין, שנערך בחודש יולי. פיסגה לנין היא ה־שלישית בגובהה בבריה"מ.

טרם ברור מה יהיה גורלה של קרן ויליאמס

מאת סופר „הצופה" בירושלים

גורלה של קרן־וויליאמס, שחילקה כל שנה 400,000 לירות לצדקה עדיין לא ברור, בעקבות התמוטטותו של בנק א"י בריטניה.

שליח מיוחד עומד לצאת לאנגליה השבוע כדי לברר את המצב. קרן ויליאמס חולקה בשעתו לשניים: קרן של 6 מיליון ל"י שהוחזה כיהודה לעניני צדקה וחסד, וקרן של 20 מיליון ל"י, שהיתה קשורה עם קרן ספיר. שכן לשומה 10 מיליון מכספי ויליאמס. הוסיפה הממשלה 10 מיליון מכספה לקרן.

רוב המניות של הקרן היו בסניף הבנק שבאנגליה ורק חלק קטן היה בסניף בנק א"י־בריטניה שבארץ.

כמו כן טרם ברור אם המניות, ש־שימשו יסוד לקרן נרשמו על שם ה־קרן, או שהיו רשומות על שם מש־פחת וויליאמס.

מוסדות שונים, שקיבלו לקראת ה־חגים הקצבות מקרן וויליאמס, פנו להנהלה ל„היכל שלמה" שבאמצעותו הועברו הכספים, כדי לדעת אם הקרן תמשיך בהקצבות.

בין הפטיש והסדן

ליקויים במימשל ובמערכת הבטחון

(אתמול בכנסת)

בדיון על הדו"ח ה־24 של מבקר המדינה, לאור הצעותיה וסיכומיה של הועדה לעניני ביקורת המדינה ל־דוח זה, הדגישו הנואמים את ה־ליקויים במימשל ובמערכת הבטחון ערב מלחמת יום הכיפורים. ליקויים אלה, שהמבקר חשף אותם והצביע עליהם, הם שגרמו אבדן האימון ב־לב אזרחי המדינה בהנהגתה.

ח"כ עזי ישה מבטר, שממשרדי ה־ממשלה נקטו בצעדים הדרושים ל־תיקונם של הליקויים. הוא אמר זאת בהציגו את סיכומי הועדה לביקורת המדינה, בשם יו"ר הועדה, ד"ר י. באדר. לאחר מכן עלה יו"ר הועדה המחייב מדברי קודמו. גם ד"ר באדר ציין לשבח את עבודת המבקר ד"ר נבנצל בהכנת הדו"ח בימים קשים.

לתקן את חוק המבקר

הח"כים י. מרדי וי. שמיר (ליכוד) תבעו תיקון חוק מבקר המדינה, כדי להבטיח ביקורת יעילה יותר. בדו־חות המבקר נחשפו ליקויים ומחדלים המערערים אימון הציבור, ותיקונם המלא יחזיר את האימון שאבד. גם המבקר קבע בדוחו כי „שר הבטחון אינו צריך להכות למימצאיו של מב־קר המדינה, אלא הוא חייב יחד עם עוזריו להיחלץ למאמץ עילאי כדי להחזיר למערכת הבטחון את עצרת התבונות המפוארות שהיו באוותו ער לפני זמן לא רב"...

הנוסח החדש של חוק מס מימון רכש

בעת הבאת חוק מס מימון רכש (הוראת שעה), תשל"ד — 1974 ל־אישורה של הכנסת מסר יו"ר ועדת הכספים, חבר הכנסת ישראל קרגמן כי בעת דיוני הועדה נתקבלו חשי־בויים הבאים בחוק:

למרות שהממשלה לא הציעה לחייב דירות המשמשות למגורי בעליהן ב־מס זה, הוליפה הועדה. כי דירות ש־שווין בשנת המס 1974 (קרי ב־1.10.73) יחוייבו במס זה. על השווי העודף מעל ל־400,000 אלף לירות בשיעור של 0.8 אחוז בכל אחת מ־השנים 1974, 1975, 1976 סכום המס לא ישתנה בכל אחת מהשנים האלה, גם אם השווי של אותן דירות יעלה במשך אותן שנים. דירות עד 400,000 אלף לירות תהיינה פטורות ממס זה.

הועדה מצאה כי הסכומים כפי ש־הוצעו על ידי הממשלה יהוו הכבדה ניכרת על החקלאות ולכן הקטינה את הסכומים.

לפי הצעת הממשלה פטורים ממס מימון רכש בעיקר מוסדות ציבור, נכים לגבי רכבם ובעלי בתים מיעוטי יכולת המשכירים את בתיהם בשכי־רות מוגנת והפטורים ממס רכוש לפי סעיף 40(ד) לחוק מס רכוש וקרן פיצויים.

האוצר קיבל את המלצת ועדת ה־כספים להגדיל את תקרת הפטור ל־בעלי בתים מיעוטי יכולת מהכנסה הכוללת של 6,000 לירות ל־9,000 לי־רות הן במס רכוש והן במס רכש.

נקבע שהמילוה לא יחול על תש־לום קצבאות.

שינויים במלווה מלחמה

בהדיון שחוק מלווה המלחמה ב־מלוה רכש מהוגן למלוה אחר, כדי להקל על משלמי המס ועל המינהל, מסר מר קרגמן על שלושת התיקונים שהוכנסו בו:

המילוה יפרע בתום 13 שנה (ב־מקום 15 שנה), יהיו פטורים מה־מילוה מי שפטור ממס הכנסה בשי־עור שהוא פחות מ־400 לירות לשנה במקום 300 לירות. (החישוב הוא ל־בשר + ג: ברור כי במקרה של משפחה גדולה יותר יעלה הסכום בהתאם), נקבע ששיעור המילוה על הכנסה מעשות נוספות, משמרות ל־לה והן מהעסקות בעד פריון עבודה יהיה 10 אחוז.

עיסקת וורדיגר — אלוני מנעת דיונים בהתמאוזותיה ובגיוס בני הישיבות

הרבה אי־נחתות גורמת הגב' אלוני לתנועה בממשלה. בשי־חותיהם עם ח"כים הודו כמה שרים בכך.

הפעם „הודי" למאמר שיטנה שהיא פרסמה ב„ידיעות אחרו־נות", גרם הצלה ארעיה לבני ישיבות מדין בכנסת על גיוסם לצה"ל.

ח"כים מהאגודה אמרו להעלות מחר בכנסת הצעה לדון בדברי הבלע של הגב' אלוני בה במאמרה, בו כתבה על שרה אמנו „הגבי־רה המרשעת", ובתביעה להע־מידה לדין על עלבון לתורת יש־ראל.

באותו יום, מחר, עמדו נציגי ל"ע ומפ"ם להעלות בכנסת תבי־עה לדון בגיוסם של בני הישי־בות. באו נציגי ל"ע ומפ"ם ל־ח"כ וורדיגר (פא"י) בהצעה ש־יוותר על העלאת הצעתו נגד אר־גוה גברת הם יוותרו על הצעתם בקשר לבני הישיבות.

שני הצדדים הסכימו. וכך סיי־עה הגב' אלוני לביטולה של ה־הצעה נגד בני הישיבות...

הטיפול בקבורתם של איברים

בתשובה לשאלה של חבר ה־כנסת אברמוביץ אמר שר הב־ריאות שם טוב, כי לפי הסכם עם הרבנות והחברא קדישא נהוג בית החולים הדסה בירושלים מזה שנים לשמור על חלקי גוף ואברים בתב־יות, עד להבאתם לקבורה. נכון ש־הצטברו כמה תביות כאלו. משום ש־החברה קדישא לא באה לקחתם אלא בתחילת חודש יולי. אין עתה כל אב־רים וחלקים בהדסה. השר הכחיש ידיעות כאילו המכון לרפואה מש־פטית באבו־כביר לוקח אברים או חלקי גוף לשם דגימה ולימוד.

כן אמר שר הבריאות במכון ה־פתולוגי בתל השומר נאספים כל ה־אברים שנותרו לאחר הניתוחים ב־ארגזים ומועברים לקבר ישראל ב־בית הקברות בחולון. שום אבר אינו נזרק או מושמד.

שינוי שיטת הבחירות לכנסת

ועדת המישנה של ועדת החוקה, חוק ומשפט אישרה שני סעיפים מרכזיים בחוק הבא לשנות את שי־טת הבחירות לכנסת. החוק החדש, כהצעת העבודה הליברלים, יובא ל־דיון במליאת הועדה.

הסעיף האחד בחוק המסגרת קובע שלהבא מרבית הח"כים יבחרו לפי השיטה האזורית — יחסית (מעי־טם בקישה הקיימת). בסעיף השני נאמר שסיעה שלא קיבלה רוב בב־חירות לא תקבל רוב בחלוקת הקו־לות, לפי שיטה זו.

איתור שטח לבית עלמין בדן

בישיבת הכנסת מיום י"ב בתמוז תשל"ד (2.7.74) הועלתה הצעה לסדר היום של ח"כ פנחס שינמן בדבר „הדאגה לשטחי קרקע לשם פתיחת בתי עלמין בגוש דן". הכנסת העבי־רה את הנושא לדיון בועדת הפנים.

בדיון הוכח המצב הקשה השורר בכל הקשור להרחבת שטחי בתי ה־עלמין בגוש דן, המתמלאים והולכים. בעדותם בפני הועדה הדגישו נציגי חברה קדישא שכעבור ששה חודשים לא יהיו מקומות קבורה לנפטרים, אם לא יימצא פתרון מיידי לבעייה הקצאת שטחים נוספים לבתי העלמין בגוש דן וסביבתו. אולם גם השטחים האמורים יהוו פתרון חלקי בלבד.

לסיכך הגיעה הועדה למסקנות ה־באות:

● הועדה קובעת, כי השטחים ה־פנויים לקברים בבתי העלמין בגוש דן צומצמו והדבר מחייב פתרון מי־די.

● הועדה פונה לרשויות המדינה ו־לרשויות המקומיות לעשות מאמצים מיוחדים להקצאת שטחים נוספים ל־בתי העלמין הנהוכחים.

● על הגורמים הנוגעים בדבר ל־הקדים ולתכנן מיקומם של בתי על־מין נוספים שיענו על צרכי הזמן.

● הועדה פונה למשרד הפנים ל־הכין תכנית, לטווח ארוך, לבתי ה־עלמין. ואיתורם של השטחים הדרו־שים. מינהל מקרקעי ישראל ישתלב בהכנת התכניות אלו.

סרט הפוגע ברגשות הציבור

מסקנות סותרות הסיקה אמנם ו־עדת החינוך וההתרבות שדנה בתכנו של הסרט „ישו כוכב עליון" (לפי ה־צעת מר שובל שדרש ביטול ה„הי־תר"): הועדה קבעה שהסרט פוגע ברגשות הציבור ונאיזך, „לראותו אפיזודה קולנועית" ולא לדון באי־סורו. יחד עם זה פונה הוועדה ל־מועצה לביקורת סרטים שבעתיד תנ־הג ביותר זהירות...

הפלאשים חייבים להתגייר

בתשובה לשאילתא של חברת־הכנסת גאולה כהן ביחס לעמדת הרבנות הראשית בדבר זהותם ה־יהודית של בני הקהילה הפלא־שית, הביא שר הדתות, צדוק, ל־ידיעת הכנסת חוות דעתם של שני הרבנים הראשיים לישראל.

שני הרבנים הראשיים מחוים דעתם, שעל בני הקהילה הפלא־שית לעבור תהליך של גיור.

אינבו גורס מכתבו של רב

בתשובה לשאלה של חיה אליאב, שביקש לדעת, אם שר הדתות גורס את מכתבו של הרב זבולון שומי, מנהל המחוז לבתי מלון ברבנות בתל אביב, אשר במכתב למלון „רמת אביב", הוא מעיד על מעשה תמוה לצורת מיסיונרים וכותב: לו בלשון התקיה „רשמנו לאת לפנינו — ה־שיב השר, שאין הוא גורס את מב־תבו מכתבו של הרב שומי, בעקבות פנייתו ליו"ר המועצה הדתית בתל־אביב. השיב הנ"ל כי „הרבנות הרא־שית והמועצה הדתית נקטו באמצ־עים הדרושים, כדי שפעולותיו ומע־שיהן של המחלקה השונות לא יעב־רו בצורה הניתנת להתפרש שלא כהלכה.

שר הדתות אמר שהוא מצטער על כך שהרב העיר צעת הורה. שלא לחלק דברי הדאר הכוללים פרסומים של המיסיון. השר הודה שהרב העיר צעת נכשל בכך ע"י הגוף הבוחר ו־אין השר יכול להתערב בפעולותיו. עניין משמעת עובדי הדואר הוא ענין למשרד התקשורת.

יונה כהן

נפש ותרבות הגוף

מרכז קופת־חולים מארגן חוגים לבריאות הגוף במגמה לסייע ל־שיפור בריאותם של חברי קופת־חולים, מטרת החוגים להביא את המשתתף לידי מודעות „לערכה של פעילות גופנית ולחשיבותה כגורם למניעת מחלות וקידום ב־ריאותו של האדם.

החוגים יקנו למשתתף דרכים ו־שיטות לפעילות זו במגמה ש־ימשיך בה בעצמו — בביתו וב־סביבתו.

לביצוע מטרה זו יתקיימו מח־זורי אימון ולימוד בני שבעה ימים כל אחד (מיום ראשון עד יום ראשון) בבית ההבראה של עובדי המדינה בביתן, אהרן ב־תאריכים הבאים:

התאריכים:

מחזור א' מיום 20 באוקטובר עד 27 בו.

מחזור ב' מיום 27 באוקטובר עד 3 בנובמבר.

מחזור ג' מיום 3 בנובמבר עד 10 בו.

מחזור ד' מיום 10 בנובמבר עד 17 בו.

מחזור ה' מיום 17 בנובמבר עד 24 בו.

זכאים להשתתף בחוגים חברי קופת־חולים (גברים ונשים) ה־מעוניינים, בתנאי שהם מסוגלים לכך מבחינה בריאותית. רופא ב־מקום ייעץ להם מבחינה זו.

תוכנית הפעילות:

א) הרצאות עיוניות בנושאי בריאות, אורח חיים נכון שמירה בפני מחלות, היגיינה וכן מוש־גים בתורת־הגוף ותיפקודיו.

ב) שיעורים מעשיים הכוללים:

הדגמות וביצועים של סדרות תרגילי ההתעמלות הורסיה — צע־דות (בקצבים משתנים ובתנאי־שטח שונים). תרגילי גב מיוחדים למניעת ליקויי יציבה. תרגילי התעמלות בעזרת מכשירי־עזר ביתיים. הדגמה ולימוד של מש־חקי תנועה לערב. בתוכנית גם מתן ייעוץ אישי בפעילות גופנית בהתאם לסגולותיו הגופניות ו־נטיותיו של המשתתף.

בחוגים הללו יפעלו צוותים של מורים ומדריכים לחינוך גופני ו־מרצים לחינוך לבריאות.

המחיר ותנאי התשלום:

מחיר ההשתתפות יהה למחזור של שבוע ההבראה, כמקובל ב־מוסדות ההבראה של קופת־חולים.

ההרשמה:

בבית ההבראה של עובדי ה־מדינה בביתן אהרון ישירות ב־כתב או בטלפונים: 24298—053, 24059—053.

וכן במחלקת ההבראה במרכז קופת־חולים תל־אביב, רח' אר־לוזורוב 101 טלפון 262211.

מרכז קופת־חולים

אגב

מר וועבער אורג סיפורי בדים

עתון מפלגת „הבונד השמאלני" ב־ארצות־הברית „פארווערטס", שבגלל רמתו הכספית היתה לו בעבר תפו־צה רבה, מיספר־קוראיו פוחת והולך ומצדי־הטירטום שלו הולכים ופוח־תים. היהודים והאמריקאים חולין לקרוא עתוני־אידיש. לשון דיבורם ולשון קריאתם היא אנגלית. המצמץ הלשוני בנגד טמינה נתערער. לשון־אידיש, לשון מיליוני יהודים בעבר הקרוב, היא היום שפת־הדיבור של יהודים לארכים, רובם מדור הקשי־שים, בארצות־הברית. זו עובדה עצ־מה, שאי־אפשר לשנותה.

לכן נסגר היומון האידי הוותיק, „טאג־מארגען זשורנאל". אף היומון „פארווערטס" מתקיים בקושי מהכנ־סות צדדיות שונות, בעוד קוראיו ומודעותיו אין ביכולתם להחזיקו. לפני חודשים מספר, כשנאלץ למכור את ביתו באיסט־ברודוויי ולעבור לבית אחר, בית ה„ארבעטער רינג", צוינו את העתק דירתו בסימן של ירידה נוספת באמצעי־הקיום שלו.

עשרות שנים היה „פארווערטס" עתון ־חילוני־שמאלני להוט ביותר. היה מופיע גם ביום השבת ומפרסם מאמרי־שטנה נגד דת משה וישראל, בסגנון של הבונד. ככל שנתמעטו קוראיו הוא נאלץ להיאבק על קור־איו בין יהודים שומרי־מסורת, מן המהגרים שלאחר המלחמה, שבהלקם מצוינים עדיין בעתון אידיש, חדל להופיע בשבת, צימצם את מאמריו של בעלי האפיקורסות־להכעיס, וגם מפרסם מדור בבעיות היהדות, כתוב בידי רב־עתונאי וותיק. עתון זה הוא כיום יומון־אידיש האחרון בארצות־הברית. אף באמריקה הלטינית נסג־רים אחרוני העתונים היומיים באי־דיש. מיותר לומר, שסגירתם מדאי־בה כל הרואים בעתוני־אידיש מכ־שיר יהודי עממי בעל־ערך בחיי ה־תפוצות.

לשם מה נזכרנו עתה בעתון „פאר־ווערטס"? — לפני שבועות מיספר נתפרסם ב„הצופה" מאמרו של מר־באל שער, „סקיצה של לשון", בעקבות מכירת בית „פארווערטס", שבו דן בשקיעת אידיש כלשון עתו־נות וספרות בארצות־הברית. בדב־רים ענייניים הסביר תופעה זו, ודאי מצערת, על סמך רשמיו מימי שהותו בארצות־הברית. המאמר נכתב כרגיל על דעת הכותב.

עתה הומצא לידינו מאמר תגובה ב„פארווערטס" לדבריו של מ. שער. הכותב, שמעון וועבער, עורך העתון, אינו רואה צורך לדון בגופי דבריו, אלא עוסק ברכילות על שער, ש־„שמו האמיתי הוא שרשבסקי". ובעי־קר מרבה לגלגל בסגנון זול של וועבר־קרנות על עתון „הצופה".

מר וועבער, עורך „פארווערטס" ה־שוקע, מספר לקוראיו המעטים בצה־לה של הולך־רכיל לתיאבון, שתפוצת „הצופה" מועטה, והוא שואל בקריצת עיניים: באיזו תחבולה אתם מוצי־אים עתון בעל צוות־כתבים גדול ובסניפי־מערכת בכל הערים הגדולות בישראל כשלכם תפוצה אפסית ?, תשובתו היא זו של מסית־כזבים בקול רם כאילו דובר אמת: „אנו, אתם רואים, הוא פונה כאיש „פאר־ווערטס" אל עתון „הצופה", נאלצים להזדקק להכנסה שלנו מהפוצה ומסר־דעות. והיא אינה מספיקה לכיסוי ההוצאות. אנו אין מקבלים חצי מיליון דולאר לשנה מהדוד העשיר בחוץ־לארץ".

תמוה הוא, ראשית כל, כתב־הפלסתר שפירסם עורך „פארווערטס" נגד „הצופה", וכי מאמר עניני, ללא כל צורך פוגעני, שנתפרסם בעתוננו יש בו כדי להרתיח כל־כך את מר וועבער, עד שפרץ בזלזולים ובספורי בדים ?

לגופי עובדות נאמר למר וועבער:

א. תפוצת „הצופה" גדולה בהרבה מן המיספר הבדוי שבמאמרו, קור־איו של „הצופה" בימות החול ובי־ערבי שבתות המגיעים לרבבות, הם קוראים של עתון תנועה דתי דור־עתיד, ולא כמגויים על „פארווערטס", לרוב בונדיסטים קשישים, ההולכים ומתמעטים. ב. „הצופה" הוא בעל צוות עובדי מערכת המצומצם ביותר בין מערכות העתונים היומיים, לפי היקפו ושירותיו, והכנסותיו ברובן המכריע הן ממדורי פירסום ומנוי־יים. כעתון אידיאי, המשרת רעיון ותנועה, אין לו, כמובן, ההכנסות של עתונים מסחריים נפוצים. הוא נאבק על קיומו ־התקין כל הימים.

הסיפור על „דוד עשיר מחוץ־לארץ" המספק לו חצי מיליון דולאר, נאוג בדמיונו של מר וועבער, עורך „פאר־ווערטס". אלפים רבים מחברי התנועה הדתית־לאומית ואוהדיה מנויים עליו מפרסמים בו את מודעותיהם, ועל אף קשיים מקיימים אותו, מבני שהוא ממלא תפקיד ראשון במעלה לציבור הדתי. הוא נותן לו כבלי מדיני, חברתי ורוחני.

מר וועבער, עורך „פארווערטס", יודע כנראה היטב, שעתונו הולך להיות נתון ליהודים בארה"ב. לכן הוא צבעני, נפגע גם מדברי־הערכה עניניים, ובעצבנותו מתנפל על „הצופה", ללא עילה בלשוני בפול־מוסר שלוח־הרסן. אין לעתון הדתי כל עניין לקטרג על „פארווערטס", ובוודאי לא על לשון אידיש, בעוד שעורך העתון הבונדאי ניהה כנראה מהטלת דופי בבטאון של תנועה דתית בארץ.

כל עוד „פארווערטס" קיים, תפוצתו, תכנו והיקפו, יש עניין להעריך על פיהם מיספר קורא עתוני־אידיש וכבי־מים של שרידי סופרי אידיש ב־ארה"ב. שהרי רובם ככולם בגיל ה־זיקנה ואין דור־המשך לכותבי אי־דיש. כל הכותב על נושא זה עניינו היהודי לבחון מצבה של הלשון, עתונותה וספרותה בתפוצה האמרי־קאנית.

אם מר וועבער, עורך „פארווערטס" כועס, שהעובדות מוכיחות בניגוד לרצונו, הרי אין זו סיבה מספקת לבדות ספורי־בדים על עתון שמגמתו להוציא לקוים מן העובדות.

אין כל גורם של התחרות בין „הצופה" לבין „פארווערטס". יש מר־חק רב־בין יומון עברי בעל מגמה דתית־לאומית בארץ לבין יומון־אי־דיש בונדיסטי בארה"ב.

מגמתו של „הצופה" הוא, שקולו המגיע להוגים קוראי עברית בתפו־צה האמריקאנית ילך ויקיף יותר ויותר קוראים. ככל שיותרבו קוראי עתון עברי בארה"ב הוא יסייע לחי־זוק ההודעה היהודית במקום.

חוק לאיסור הפצת תפילין ומזוזות פסולים

מאת סופרנו בכנסת

הכנסת קיבלה אמש בקריאה רא־שונה הצעת חוק פרטית של ח"כ אברמוביץ (אגודה) לפיה תיאסר לעבירה הפצה ומכירת תפילין ומזו־זות פסולות. מכירת תשמישי קדושה אלה תיעשה באישור מוסמך של רבנים.

מכרזי עירית תל־אביב־יפו

מכרז פומבי מס' 83/74
רכישת מתקני משחק

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות לרכישת מתקני משחק.

ספסי הצעה ותנאי מכרז אפשר לקבל במחלקת האספקות, כבר מלכי ישראל, קומה 9, חדר מס' 948, בין השעה 8—12 לפנה"צ.

את ההצעות ב־2 עותקים, במעטפה סגורה, יש לשלוח בדואר רשום, לפי הכתובת: מחלקת מזכיר העיר, כבר מלכי ישראל, קומה 12, עד יום 29.8.74.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות, כמפורט בתנאי המכרז.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

כן רשאית העירייה לחלק את המכרז בין מספר מציעים.

שלמה להט, ראש העיריה

מכרז פומבי מס' 84/74
הפרדת אינסטלציה והרכבת מדי־מים

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות של קבלנים לביצוע עבודות של הפרדת אינסטלציה והרכבת 1000 מדי מים יהודיים בקטרים ½" — 1¼" בבתים קיימים במקומות שונים בשטח העירוני של תל־אביב—יפו.

את חומר המכרז אפשר לקבל תמורת תשלום —.150 ל"י, שלא יוחזר, במשרד מפעל המים, ברח' פילון 5, חדר מס. 455, בין השעות 8—12 לפנה"צ.

המציעים מתבקשים להציע 2 הצעות מחירים אלטרנטיביות:

1. אלטרנטיבה א' צריכה לכלול את התמורה הנדרשה בעד ביצוע העבודה ואספקת כל החומרים הדרושים להפרדת האינסטלציה והרכבת מדי מים לפי פריטי עבודה, פרט למדי מים עצמם שיסופקו ע"י העיריה, על חשבונה.
2. אלטרנטיבה ב' צריכה לכלול את התמורה הנדרשת בעד ביצוע העבודה, הובלת החומרים ממחסני העיריה למקום העבודה וכן אספקת חומרי עזר הדרושים להפרדת האינסטלציה והרכבת מדי מים לפי פריטי עבודה. החומרים וכן מדי המים יסופקו ע"י העיריה, על חשבונה.

גם הצעה של אלטרנטיבה אחת קבילה.

פרטים נוספים אפשר לקבל במשך שבוע ימים לפני מועד ההגשה, במדור הביצוע, ברח' תובל 3, בשעות 8.00—13.00.

הקבלנים הבקיאים בעבודות מסוג זה, בעלי יכולת ארגונית, המסוגלים לעמוד בקצב הביצוע הנדרש והמעוניינים להשתתף, ישלחו את הצעו־תיהם ב־2 העתקים במעטפה שהומצאה להם בציון „מכרז פומבי מס. 84/74, הצעה לביצוע הפרדת האינסטלציה והרכבת מדי־מים בקטרים ½" — 1¼" במקומות שונים בעיר", בדואר רשום לפי הכתובת: עירית תל־אביב—יפו, מזכיר העיר, בנין העיריה, כבר מלכי ישראל, עד יום 29.8.74.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא.

כן רשאית העיריה לבחור באלטרנטיבה הרצויה לה ולחלק את המכרז בין מספר מציעים.

את ההצעות יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטולן.

שלמה להט, ראש העיריה

מכרז פומבי מס' 85/74
שמירה על מוסדות החינוך

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע שמירה על מוסדות החינוך.

את תנאי המיכרז אפשר לקבל באגף החינוך בבנין העיריה, כבר מלכי ישראל 69, קומה א', חדר מס' 141, בשעות 10—12 לפני הצהרים תמורת תשלום של 20 ל"י. תשלום זה אינו מוחזר.

מציע המעוניין להשתתף במיכרז זה יגיש לעיריה הצעת מחירים בשני העתקים ע"ג הטפסים שהומצאו לו וישלח אותם בדואר רשום לפי כתובת: עירית תל־אביב—יפו, מחלקת מזכיר העיר, רח' אבן־גבירול 69, עד יום 22.8.74.

על המציעים לצרף להצעותיהם ערבות כמפורט בתנאי המיכרז, אחרת לא תדון הועדה בהצעתו.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או כל הצעה שהיא. כמו־כן רשאית העיריה למסור את הביצוע של השמירה למספר חברות, בראות עיניה.

שלמה להט, ראש העיריה

מכרז פומבי מס' 86/74
אספקת והתקנת דיזל גנרטור נוסף ומערכת סינכרון אוטומטית — בבי"ח „איכילוב"

עירית תל־אביב—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים לביצוע העבודה הנ"ל.

את התכניות, הפרטים, תנאי המכרז וטפסי הצעות המחירים אפשר לקבל במינהל ההנדסה שד' קק"ל 68 קומה ד' חדר 403 תמורת תשלום של —.100 ל"י בקופת המינהל. תשלום זה אינו מוחזר.

כל המעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 העתקים על גבי הטפסים שהומצאו לו, וישלח אותם בדואר רשום במעטפת ההצעה, שהומצאה לו, לפי הכתובת: עירית תל־אביב—יפו, מחלקת מזכיר העיר, כבר מלכי ישראל, עד יום ה' 5.9.74.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

התשלום: בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז, וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטולה.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה, או חלק הימנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או הצעה כלשהי.

שלמה להט, ראש העיריה

חברת השקעות של בנק המזרחי המאוחד בע"מ

תמצית מאזן ביניים ליום 30 ביוני 1974 (בלתי מבוקר)

(בלירות שלמות)

השקעות		31.12.1973
בחברות	4,656,423	5,436,724
בטוחות שיש להן שער	284,232	1,063,421
בטוחות שאין להן שער	2,138,416	1,875,356
	7,729,071	8,375,501
הלוואות ופקדונות	301,674,405	165,779,797
רכוש אחר	7,423,454	3,022,699
הוצאות נדחות	3,426,399	2,343,264
	319,803,329	179,521,261

הון, קרנות ועודפים		31.12.1973
הון מניות מונפק ונפרע	9,084,230	9,084,230
קרנות ועודפים	4,997,941	2,259,572
	14,082,171	11,348,802
אגרות חוב הניתנות להמרה במניות	3,000,000	3,000,000
התחייבויות לזמן ארוך		
אגרות חוב, פקדונות והלוואות	296,699,099	159,233,820
התחייבויות אחרות	6,022,059	5,943,639
	319,803,329	179,521,261

הרב שמחה קראוס, מראשי הסתה' הרבנים

על רבני ארה"ב להגיב גם על בעיות מוסריות כמו בפרשת ווטרגייט

קבוצה של רבנים צעירים, חב־רי הסתדרות הרבנים, ביניהם הרב ד"ר נחום לאם, הרב ר. גרינברג והרב שמחה קראוס, עמ־דו לפני זמן קצר לפרסם מודעה ב„ניו יורק טיימס", בה ביקשו להסביר, כי אין זה נכון, שרוב היהדות האורטודוקסית בארה"ב, תומכת בנשיא ניקסון, לגבי פרשת ווטרגייט, שכן לדעת קבו־צה זו, צריכה היהדות האורטו־דוקסית לומר את דברה, גם ב־בעיה המוסרית והאנושית שנתגל־תה בסביב לפרשת ווטרגייט ולא לכלוא פיה בים. אלא שלהצים שהיה כנגן פרסום מודעה כזו — זאת מבלה לנו הרב שמחה קראוס, מראשי הסתדרות הרב־נים בארה"ב רב בבית כנסת „ישראל הצעיר" בסנט לואיס שבארה"ב, שהשתתף בדו־שיח בין ישראל להפוצות, שנערך ב־מוסד הרב קוק בירושלים.

בתחילתה של פרשת ווטרגייט, דרש הרב קראוס בבית הכנסת שלו בסוגיה של „היזק ראיה" ושילב דברים בגנותה של פרשת ווטרגייט. לא כולם הסכימו עמו ויש אף ש־טענו שהוא מדבר בבית הכנסת על

הרב שמחה קראוס

פרשת ווטרגייט. בשעה דרשה רב־נית. אמנם נכון — אומר הרב קראוס — שהנשיא ניקסון עשה למען ישר־אל הרבה. אולם אין פירוש שאנו היינו צריכים לשתוק ולהימנע מלד־מר את דעתנו מן הבחינה המוס־רית של פרשה כעין זו. על רבנים המייצגים את הבוסר היהודי המקו־רי, כוטלת החובה לומר את דברם ולהביע עמדתם בשאלה כגון זו ה־מעניינת את הציבור בארה"ב ואת העולם כולו, לבל יתקבל הרושם ש־היהדות האורטודוקסית בארה"ב תמ־כה תמיכה של מאה אחוז בניקסון מבלי להתייחס לצד הלא־מוסרי של התנהגותו.

הרב קראוס מייצג את הטיפוס של רב תלמיד חכם מן הדור הצעיר של רבני ארה"ב. מוצאו ממשפחה רב־נית, ואביו הוא אחד מראשי ה־מזרחי בארה"ב. נולד ברוסיה אך גדל בארה"ב למד בישיבותיה וסיים דוקטוראט במדעי המדינה באוני־ברסיטת ניו־יורק. רבנותו הראשו־נה היתה בקהלת יוהיקאר במדינת ניו־יורק, שם יסד גם ישיבה קטנה. לפני תשע שנים נתמנה לרב בבית הכנסת „ישראל הצעיר" בסנט לו־איס וכן נתמנה כמרצה למדעי ה־מדינה באוניברסיטה שבעיר זו. חבר פעיל בהסתדרות הרבנים ובועד ה־הלכה שלידה. כן משמש הוא סגן נשיא ועד הרבנות בסנט לואיס.

העיר סנט לואיס היוותה בשנים קודמות מרכז לתנועת המזרחי ב־ארה"ב, בה פעל ר' א.ל. גלמן ז"ל והוא הוציא בה גם עתון באידיש ברוח המזרחי. כיום לא נשאר הר־בה מפעילות זו והמעט שאין בה סניף של התנועה. רוב האירגונים הישראלים מתקיימים בבית הכנ־סת של הרב קראוס, המהווה מרכז של האינטליגנציה האקדמאית דהיינו בעיר. הרב קראוס שהאף לארגן מ־חדש את התנועה בעיר זו שהיי־תה ערש המזרחי באמריקה.

מדברים הרבה ועושים מעט

לדעת הרב קראוס, המשימה ה־חשובה ביותר כיום בארה"ב היא חינוך יהודי. אלא שלצערנו יהודי ארה"ב מדברים הרבה על חינוך יהודי ועושים מעט. הוא עצמו הת־נדב להיות מנהל של ישיבה קטנה ליד קהילתו ולהקדיש מזמנו לתפ־קיד זה, בראותו בו תפקיד ראשון במעלה לכל רב.

הכל מודים כיום בארה"ב, שצרי־כים ישיבות תיכוניות, אלא של־דעתו של הרב קראוס, אין מבינים כי במצב השורר כיום, יש לפעול שגם לימודי החול יתנהלו ברמה גבוהה ולא רק לימודי הקודש, אחרת יימנעו הורים מלשלוח ילדיהם ל־מוסדות כאלה.

בעיה אחרת המציקה לו היא בעיית קירוב רחוקים. לדעת הרב קראוס, מדברים הרבה בנושא זה ועושים כמעט. הגישה לנוער בארה"ב צרי־כה להיות שונה מאשר המקובלת. נוער זה ברובו אקדמאי והגישה צריכה להיות אינטלקטואלית, ולא רק באמצעות „שירי נשמה". הוא עצמו מתמסר לנושא זה ונותן שי־עורים במועדוני „הללי" של הסטו־דנטים. אין להיבהל משאלות קשות של נוער זה, אם כי לא לכל שאלה יש תשובה מוכנה. הבעיה היא, שהשיטות של קירוב רחוקים כדוג־מת ליובוויטש או תנועת „הנני" נעזרים בגורה חד־פעמית, ואילו הנושא דורש טיפול ממושך ועקבי. יש לזכור שדור זה של אינטלקטוא־לים יהודים יהווה את מנהיגי ה־קהילות בעתיד.

חלונות של רוח

הרעיון המרכזי של הרצאתו במוסד הרב קוק נסוב מסביב לעניין המרכז והחלונות של א"י. הוא הסתמך על אימרתו של הראי"ה קוק זצ"ל, שבית הכנסת צריך שיהיו לו חלונות, לא חלונות של חומר, אלא חלונות של רוח, כלפי הקהל שמחוצה לו. יש לזכור, כי מה שבונים כיום בחו"ל למען היהדות, זה בסופו של דבר למען א"י, כי בברכים כאלה מקי־בלים חינוך יהודי המוביל לא"י. הוא ביסס את התיזה שגם למרכז בגו־לה יש סמכות הלכתית, והסתמך בין השאר על „אבני נזר" בעניין כל ישראל ערבים זה לזה, ואילו ל־כומר אין ערבות. מקומו של כל יהודי בא"י מובטח לו, אבל כומר מאבד את מקומו בא"י, ולכן אין הוא בא בבעיית ערבות. משמע, שאין צריך לגור בא"י כדי לקבל את זכות הערבות, ולכל יהודי יש מקום בא"י. אי לכן הסמכות ההלכתית אינה צריכה להיות קשורה דווקא בא"י, שכן מבחינה תיאורטית יש לכל יהודי בה מקום (אם הוא אינו כומר) גם אם הוא גר בחו"ל.

הרב קראוס מספר, כי הוא עצמו התנה עם קהילתו, שהתנה עמו זאת לכל החיים כרב, שהוא מבקש לש־מור לו „אופציה" לעלייה לא"י, ואם יזכה לעלות, זכותו לבטל את החוזה.

באשר למצב נשואי התערובות, מס־פר הרב קראוס, שבקהילה קודשת

(סוף בעמוד 5)

הגב' באשה קלארספלד בעת ביקורה באוניברסיטה „בר־אילן". בעת הביקור הועלתה בנושא לשיחה, השאלה, באיזו מידה יכולה ישראל לסייע בידה, בהבאתם למשפט של פושעים נאציים. — בתמונה: הגב' קלארספלד, רקטור האוניברסיטה, פרופ' מנחם צבי קדרי, מנהל המח' ליחסי ציבור, פנחס שפילמן ונציגי הסטודנטים, ש. בצמן ומ. קוסטליץ.

מכתבים למערכת

„ניקוי ראש" כבימה פוליטית

הקשורים בהולון הלסוויזיוני ש־שמו „ניקוי ראש" עוקבים אחרי ה־מאורעות בחדשות ואחרי תגובות הצופים בתוכנית, ולאחר מכן באה תגובה על דעת הקהל והחדשות, ב־תוכנית שלאחר התגובות.

נראה אם הם יקחו להשומת ליבם את דברי, כמו את שאר דברי הבי־קורת עליהם. אם לא תהיה זו הכחה, שהתוכנית משמשת כאחד מתאי ה־הסברה של השמאל כנגד הימין, ומשמשת את השמאל, בלגלגנות עד כדי פגיעה בכבוד הדת והתורה ש־ממנה הם סולדים, ובכבוד האורחים שעמדותיהם מנוגדות לשלהם. באף אחת מהתוכניות הם לא שמו ללעג את אותם שמאלנים שממסים ומד־רקיה, אלא רק את הימין.

זוהי בושה וחרפה, שהטלוויזיה ה־ישראלית, שצריכה להיות בלתי משוחדת, כוללת תוכנית שמשמשת כבימה נגד הציונות הלאומית וה־דתית. יש לשים קץ לשידור התו־כנית, אם לא יתוקן מה שצריך להיתקן.

דן מנחיים
ירושלים

ונשמרתם לנפשותיכם

לפי ידיעות המתפרסמות בכלי התקשורת, מתקבל הרושם, שאין אנו יודעים בכלי זהירות.

אבא, קבלו נא עצה מאזרח מן השורה, והקנו תקנות לפיהן לא יורשה ליותר מאישיות רמת־דרג אחת להימצא בקו החזית. אם לדרוש הדבר לצורך ההתייעצות, אזי יסידו ההפרש־זמן קצרים (אך בהמשכה שתתבסית אי ריכוז יותר משר אחד או מאלוף אחד וכו'), כל איש ב־נפרד. גם לצורך ההתרשמויות כש־לעצמן טובה ה„התבודדות" של כל מתרשם עם עצמו. ההתייעצויות זה דיון המשותף, בעורף ו/או במקום המתאים, לא יסבלו ואולי להיפך. תוחת־דעת בלתי־תלויות זו בזו יר־סיפו לראייה הכוללת הנדרשת.

אם אין הכרח בכך, אסור לרכז בקו החזית (ולא רק בו) יותר מ־אישיות רמ־דרג אחת. ושומר ישראל ישמור את המכונים על בטחון ישר־אל.

אזרח יהודי
(השם והכתובת — במערכת)

„פרשת המוח"

ברצוני לפנות אל כל אותם תל־מידי בית הספר לרפואה, המרצנים כי עונשם של חמשת חבריהם הוא חמור מדי. האם שכחתם עלילות הדם של הגויים, שטענו כי אנו ה־יהודים שותים את דמם בפסח. עכ־שיו, אחרי פרשת „אכילת המוח", עלולים להיות גויים שיטענו: לא רק את דמנו שותים היהודים, אלא מסוגלים לאכול חלקים מגופם של אחיהם...

לדעתי, עונשם של חבריכם הוא קל מדי ביחס לחומרת המעשה. איני חושב שאפשר להעמיד רופאים ב־ישראל אשר נהגו כפי שעשו חמ־שת הרופאים ב„פרשת המוח".

שמואל פורליטשר
בת־ים

אפליה בקליטת חזנים עולים

הריני מביע את הסכמתי והזדהותי עם תוכן דבריו של בי"ש, בכתבתו ב„הצופה" על אפליה בקליטה חז־נים עולים בארץ.

כאיש המקורב לבעיה ולעניין הה־אקלמותם של החזנים העולים באר־צנו, אני מציין בצער רב שמוסדות העליה אינם מגלים נכונות לבוא עזרתם של חזנים עולים חדשים, שהם מבחינת „גבע זרי" ולא מוכר במוסדות אקדמאיים על משרדי ה־קליטה והעליה. אני סבור שהמבוכה האשכנזי שבפיו של החזן אינו מוד־גש על כך בתפילתו, שיכול לשמש סיבה לאי הוכבת החזן העולה החדש לבית כנסת בארץ. סיבה אחרת ד־חשובה, לפי דעתי, היא חוסר הנד־עה של גבאי בתי כנסת בארץ להד־מין חזן עולה חדש לעבור לפני התיבה בשבתות, ולשלם לו שכר מקובל או סמלי עבור תפילתו. נה־קלתי בבעיה זו במקרים רבים, כש־הצעתי וביקשתי להזמין החזנים עו־לים בבתי כנסת מבוססים ומסור־רים בחיפה, אשר ציבור המתפל־לים שם משתוקק לשמוע תפילה חזן עולה, אפילו בחברה אשכנזית, עם הלחן והנוסח המסורתי העתיק. יהם כוח להזן עולה משפיע על ראשית דרכו וצעדיו בארץ, בצורה שלילית כשליח ציבור. לא פעם עמדתי ברע ונבלם לפני חזן עולה, כשידי קצרה לעזור לו בנדון.

ארגון החזנים בחיפה, אשר מאר־גן מדי פעם קונצרטים של שירה דתית וליטורגית, קיבל עליו את הכלל, להוסיף לכל קונצרט חזנים עולים חדשים ומשתדלים לשלם להם אפילו סכום סמלי או תשורה יפה למזכרת. בו בזמן מותרים החזנים המקומיים המופיעים באירועים אלה על שכר כלשהו. בדרך זו צריכים, לפי דעתי, ללכת בוחדות צבור ד־גבאי בתי כנסת, לעזור ולקרב לב־בות של חזנים עולים, אשר ללא ספק יראו בכך התחלה טובה להתאקל־מותם בארץ.

כדי להיות נאה דורש ונאה מקיים הריני מזמין חזן עולה חדש לבית הכנסת „יד לגבורי ישראל" של ה־הורים השכולים בחיפה, לתפילת שבת בכל מועד שיואים לו. ראוי שגבאי בתי הכנסת יקבלו בסבר פנים כל חזן עולה, שיציע להם את שירותו כשליח ציבור.

ב. קירשנבוים
חיפה

לא די בהתנצלות שגרתית

קראתי ב„מעריב" (מיום 25.7) את תלונתו של סגן צבי שוורצמן ואת תשובתו של מנהל „בית־המבצע" הזה־דעוצתי מאוד. עד היכן הגענו? האם חיו „כבודם היינו לצמורה למיגדר" חיילים עייפים ורעבים מאוד מבקשים לאכול ולצאת מהר — ולא ניתן להם, אפילו תמורת תשלום!

מכתב ההתנצלות של מנהל „בית המבצע" אינו מינבה את העוברה ה־כאובה הנ"ל. בקצה „הסליחה" אינה מעלה ואינה מורידה. והכאב הרב של המש"ב אינו מוסר אותנו מלהתייחס ברצינות גדולה יותר למקרים כגון זה. חבל מאוד, שחלותה כה רצינית מסתיימת בסה"כ במכתב־התנצלות ובכשות „סליחה" שגרתית.

בעצם, זהו מקרה אופייני למדי לכל הלך־הרוחות אצלנו, לדאבוננו הרב. המקרה אינגו כל־כך חריג. ד־עובדה, כשעוברים בקלות לסדר־היום ומסתפקים בהתנצלות שגרתית וה־מדוקה. „רק אין יראת אלוקים ב־מקום הזה"...

לי עצמי קרו לא פעם מקרים המור־רים לא פחות ואפילו הכיורים יותר במבקרה הנ"ל. אך אין זה המנהגי להתלונן. ובוודאי יש רבים כמותי ששותקים. טוב שיש גם אנשים מת־לוננים. אך לדאבוננו „אין שם על לב".

רות שלומי
ירושלים

יניות „ההפשרה" — זרי התפטרות ניקסון

מאת י. בן־חיים

החדש של ארה"ב, ג'רלד פורד, הכריז עם השבעתו, במדיניות התחדה לשלום בעולם. דוברי הממשל הורים ומדגישים, כי פורד ימשיך בדרך שהתווה ניקסון ץ, מה גם שד"ר הנרי קיסינג'ר, מעצבה הראשי של ימשיך לכהן כשר החוץ.

ן, דומה, כי חילופי ה"ב ישמשו התמונות ארה"ב הן בבריה"מ, את מדיניות ה„דטאנט" רבין־גרעינית — שניק־ את אחד מהישגיו ה־ ב היו עורכין רבים ה„דטאנט". המודיעות ה"ב, מסתבר כי מנ־ הקומוניסטית הסובי־ ברז'נייב, האשם על הנהגה, כי ביסס את י הפעולה עם ארה"ב, ת, על זיקה אישית ע כה הנבאש לאח־

ייטיים אמרו לפרשן ל סאלר, כי מנהיגי ה את הנשיא ניקסון רבים, בעוד שהעמידו נעלמים בפרשת ווטר־ שיקול זה התחמקה ייכית מהתחייבויות שיחות הפיסגה עם ה, בחודש יוני האח־ עודות מרוחים להס־ יב דאג לשתף בשי־ את הנשיא פודגורני ן קוסיגין, משום ש־ אכנות הבאיימות על לפני שהוזמן למוס־ ם עתה במוסקבה, כי ן האחרונה לא הושגו ות והסיבה לכך היא של ההנהגה הסובי־ אפשרות לנפילתו של מוסקבה לצפות להמ־ ת בוושינגטון. במאזן תיכסית הסובייטית, טען, כי אין להת־ ים מכויימים בארה"ב אמש בפרשת והסר־ ז לאל את ההתקדמות מישל הקודם בתחום הבינלאומית ושיתוף רה"ב ובריה"מ.

ת ה„דטאנט" עומדת דרכים, ועם חילופי ה"ב, יבדקו אותה, כ־ ראשי השלטון בשתי

צה נבעו בקיעים ב־ אירופי מלחמת יום עד כמה אין סיס־ זוכות ל„כיסוי" מע־ התפכחות אמריקאית ר לכוונותיו האמית־ ין. אולם, מסתבר, כי המימשל האמריקא־ לימי בריה"מ — לש־ רת הצרמוניות של ה, ובלבד שלא לשוב מה הקרה".

יחר
ה"

ה הראשונים בין ראי־ יוהים נערכו עוד ב־ עולם השניה. באותה הסברה — בייחוד ימשל בוושינגטון — נוצלות במאבק בבא־ ופ־פעולה פורה גם אולם, בשנים של־ דרדרו היחסים שבין לות, בעיקר לאחר ש־ של בריה"מ להר־ זה ולפרוש את חסותה

על אזורים נרחבים בעולם, ובשלב ראשון — באירופה. במרס 1946 קרא וינסטון צ'רצ'יל, בנאום דרמאטי ש־נשא במדינת מיסורי, לממשלת אר־ה"ב, לקבל עליה את האחריות ה־עליונה לבלימת התוקפנות הסובייד־טית. צ'רצ'יל טבע אז את מטבע הלשון „מסך הברזל" והתריע מפני השתלטות העריצות הקומוניסטית על אירופה, אם לא תיחלץ ארה"ב ל־עזרתה. היענותה של ארה"ב (בהנה־

ניקסון בעת אחת מפגישותיו עם מנהיגי ברית־המועצות: פודגורני, קוסיגין וברז'נייב

גתו של הנשיא טרומן) לאתגר זה — היא שסימנה את ראשיתו של ה־מאבק הבין־מעצמתי, שנודע בכינוי „המלחמה הקרה".

המלחמה הקרה התחוללה באזורים רבים בעולם, אך מוקד המערכה היה באירופה. מלחמה זו גרמה לאיבה קיצונית בין שתי המעצמות ובמשך כעשר שנים לא התקיימו כלל מיפ־גשי פסגה בין מנהיגיהן. רק ביולי 1955 שבו ונועדו ראשי שתי המעצ־מות, אייזנהאואר וכרושצ'וב, ב־ג'נבה — אך פגישתם נסתיימה בלא כלום. בתקופת כרושצ'וב חלה רגי־עת־מה ב„מלחמה הקרה", אך היא לא הוסירה בשל שאפתנותו המת־מדת לצבור הישגים מדיניים וצב־איים על חשבונה של ארה"ב.

עם עליית ה„טרויקה" — ברז'נייב, קוסיגין ופודגורני — לשלטון ב־בריה"מ נסתמן מפנה במדיניות ה־סובייטית שאיפשר את הסרתה של „המלחמה הקרה" וגיבוש מדיניות ה„דטאנט". יורשיו של כרושצ'וב למדו את לקח „משבר קובה" והוא, כי אין לצפות להישגים קלים בדרך של איומים צבאיים על ארה"ב. יתי־רה מזו: המשק הסובייטי עמד על סף משבר חמור וקצב התפתחותו ירד משנה לשנה. במשטר קומו־ניסטי, אשר הטענה לעליונותה של הכלכלה המרכסיסטית היא מעמודי התווך שלו — נודעה לעובדה זו חומרה מיוחדת. המנהיגים הסובי־יטים נוכחו לדעת כי ללא סיוע מקיף מצד העולם המערבי ויפאן — יוחמר מצבה הכלכלי המעשייתי של ברית המועצות. על רקע זה החליטו קבר־ניטי בריה"מ לצעוד לקראת „היד־ברות" עם המערב.

גורם חשוב נוסף שהביא לעמדה סובייטית זו הוא העימות המחריף בין בריה"מ לבין סין — שכנותה סממורת.

ארה"ב, מצדה, שאפה מאז ומ־תמיד להמרת „המלחמה הקרה" ב־יחסים שירחיקו סכנת לחמה. כש־נשתנו גילויה הבולטים של מדי־ניות הקרמלין בסללה, איפוא, הדרך לגיבוש ה„דטאנט", התקנת „הקו ה־אדום" בין הבית־הלבן לקרמלין וה־שימוש האינטנסיבי בו במלחמת הימים רמזו על רצון שתי המעצ־מות להימנע מעימותים נוספים נוסח קובה. מייד לאחר מלחמת ששת ה־ימים נועדו ג'ונסון וקוסיגין ב־גלסבורו שבמדינת ניו־ג'רזי והצהירו על החלטתם להימנע מעימות בין־מעצמתי במזה"ת.

ההפשרה בין המעצמות נכנסה ל־„הילוך גבוה" עם עלייתו של ריצ'רד ניקסון לנשיאות ארה"ב ב־1969. מדיניות־החוץ שהתווה יועצו הבכיר של הנשיא, ד"ר קיסינג'ר, עמדה בסימן ההתירה להתקרבות בין מע־צמות־העל. ואכן שני צעדים מרשי־מים של ה„צמד ניקסון־קיסינג'ר" — ביקור הנשיא האמריקאי בפקין מצד אחד, והשגת הפסקת־האש הפורמאר־לית בוויטנאם מצד שני — הכ־שירו את הדרך לפסגת מוסקבה ה־ראשונה, במאי 1972.

עקרונות ה„דטאנט"

ב־22 במאי 1972 נערכה פגישת הפסגה הראשונה בין הנשיא ניק־סון לבין מנהיג בריה"מ לאוניד ברז'נייב. במרכזו של מפגש זה עמ־דו שני מסמכים — „הצהרת 12 העקרונות", והסכם הראשון להגב־לת הנשק האסטרטגי שהושג למע־שה, כבר בשיחות סאל"ט שהתקי־מו בהלסינקי ובוינה — ורק הובא לחתימה חגיגית במוסקבה.

„הצהרת 12 העקרונות" נועשה מאז 1972 ליסוד של מדיניות ה„דטאנט" ובמרכזה עומדות הנקודות הבאות:

✶ ארה"ב ובריה"מ יפעלו על־פי ההנחה המשותפת כי בעידן הגרעיני אין כל אלטרנטיבה לניהול היחסים ההדדיים ביניהן אלא על יסודות דו־קיום בשלום.

✶ על ארה"ב ובריה"מ מוטלת אחריות מיוחדת למניעת התהוותם של סכסוכים או מצבים שיביאו ל־הגברת המתיחות הבין־לאומית. ל־פיכך הן יפעלו כדי לקדם תנאים שבהם כל המדינות יחיו בשלום וב־בטחון ולא תהיינה צפויות להתער־בות מבחוץ בענייניהן הפנימיים.

✶ כל אחת מן המעצמות תודיע מייד לרעותה, אם באזור כלשהו בעולם מתפתח מצב העלול לסכן את שלום העולם. כאשר יוצר מוקד עימות שהיה בו כדי לסכן את שלום העולם, יתכנסו נציגי המעצמות ועד 48 שעות לסכם עצה לאיתורו.

✶ נוסף להתייעצויות הירום אלו, ייוועדו ראשי המעצמות מדי שנה, במוסקבה ובוושינגטון, לחילופין, ל־החלפת דעות בנושאים בין־לאו־מיים, ובמגמה להדק את קשרי שתי המעצמות.

פגישת הפסגה השנייה בוושי־נגטון, ביוני 1973, היוותה, למעשה המשך ישיר לקודמתה. גולת־הכו־תרת של מפגש זה היתה „ההצהרה בדבר הימנעות מעימות גרעיני" — שהיוותה המשך ל„הצהרת 12 העק־רונות". ההצהרה החדשה קבעה כי המעצמות יותרו למניעת השימוש בנשק גרעיני בסכסוכים אזוריים שהם משניים לגביהן, ובכך יבלמו את הידרדרותם של סכסוכים אלו לעימות בין־מעצמתי עולמי.

אלא, שכאמור, מועצים עתה חוגים בבריה"מ כי בפגישת פיסגה זו נמ־נעו הסובייטים מלהגיע לסיכומים ברורים, משום שכבר חשו כי דרכו הפוליטית של ניקסון מגיעה לקיצה.

הבקיעים שנפרצו

מטבע הדברים הפך המזרח התי־כון, שהוא אזור־מריבה בין־מעצ־מתי, למפין בעבות־ניסויים ל„דטא־נט" בהתגבשותו. בהקשר זה יש להעיר, כי בריה"מ פעלה בניגוד למגמות ההפשרה כבר בסתיו 1970 — כאשר ניסתה לשנות בכוח־הזרוע את המשטר ההרדמיצרבי בירדן. מוסקבה תמכה בגלוי בפלישה ה־סורית לירדן בעיצומה של מלחמת־האזרחים — ורק עמדתן התקיפה של ארה"ב וישראל הביאה לנסיגת הבר־חות הסוריים.

ואולם, ההפרה הגסה והגלויה ב־יותר של כלי ה„דטאנט" בוששה ב־6 באוקטובר 1973 — כאשר תקפו מצרים וסוריה את ישראל. ב־22 בספטמבר העבירה לברז'נייב אינ־רת אישית מסאדאת ובה הודיע כי־נראה נשיא מצרים על כוונתו לצאת למלחמה, וייתכן אף שנקב בתאריך ההתקפה. ראוי לציין, כי בריה"מ דאגה לפנות בעוד מועד את אנשיה ממצרים. זאת ועוד: ספינות סובי־יטיות הביאו ציוד צבאי למצרים כבר למחרת יום־הכיפורים. המסקנה לכל אלה היא ברורה: בריה"מ ידעה על המלחמה הצפויה — אך לא מסרה על כך לארה"ב. בכך הפרה מוס־קבה את עקרונות ה„דטאנט" כפי שנוגבשו ב„הצהרת 12 העקרונות".

גם החלטתה החד־צדדית של ברית המועצות להעניק סיוע צבאי מאסיבי למדינות ערב — לא עלתה בקנה־אחד עם עקרונות ההפשרה הבין־גושית.

משעברו כוחות צה"ל להתקפת־נגד, שיגרה בריה"מ את עטמה, ד"ר „גוכרה" בקיומו של ה„דטאנט". ב־הסתמך על „הצהרת 12 העקרונות" קראה מוסקבה ל„התייעצות בהולה עם לאוניד ברז'נייב בקרמלין. ה־סובייטים דרשו לשגר כוח אמריקני־סובייטי — אך קיסינג'ר דחה דרישה זו.

בעקבות הסירוב האמריקאני איי־מה בריה"מ לשגר באורח חד־צדדי כוחות סובייטיים לאיזור. בעקבות זאת הודיע שר־החוץ האמריקאי כי הוכרזה כוננות עליונה בפיקוד ה־אסטראטגי של צבא ארה"ב, והז־היר כי וושינגטון לא תתיר לבטל את ה„דטאנט" השתלטות של אחת המעצמות על המזה"ת. בכך הגיעו המעצמות אל סף התנגשות צבאית. ואולם שוב, כמו במשבר הטילים ב־קובה, נרתעו הסובייטים מס, הת־הום, ונתנו ידם (ב־25 באוקטובר) להקמת כוח או"ם שבו אין משתת־פות יחידות של המעצמות הגדולות.

המשבר החמור ביחסי שתי המע־

(סוף בעמוד 5)

מענק מיידי של -.1000 ל"י

● 10% מענק
● רבית והצמדה על הפקדון והמענק
● פטור ממס
● החסכון המשתלם ביותר

בנק המזרחי המאוחד בע"מ

עתונים ערביים חוששים משינוי במדיניות ארה"ב במזרח התיכון

: סופרנו לענייני ערביים

ה המעסיקה השבוע את פרשני הערבית היא, כיצד ינהג הממשל גי לגבי משבר המזרח התיכון, בסו של ג'ראלד פורד לבית ה־ גם ימשיך במדיניות קודמו? ה־ מתלבטים קשות בעניין זה, אך ם מביעים חשש מפני שינוי בל־ דיניות וושינגטון לגבי המזרח

י שהפרשנים המצריים מבליטים יתו של ג'ראלד פורד, כי ארה"ב כמאמציה להשכין שלום באיזור התקווה, שאכן כך יהיה, מובעת חשש שמא יחול שינוי כלשהו רבים במדיניותה של וושינגטון. ארי כותב, כי מבלי לשים לב ג'ראלד פורד, כי לא יחול שינוי החוץ של ארה"ב, יש לבחון ד־ הקפדה אחר גורמים אחרים, ב־ לשים לב, לדברי העתון, לגב־ פעתו של הקונגרס „שבו פער־ ר קבוצות הלחץ הציוניות". „אל־ כותב, כי ההתחייבות על כך, ש־ שינוי כלשהו במדיניותה של בלפי הערבים, טמונה בהרגשת הערבית.

ירדן מביעים תקווה שפורד ימ־ דיניות קודמו. כתגובה על דברי במפני השגרירים הערביים, כי עם הידידים קשה יותר מהזר האויבים, דורש העתון „אלראי", — בתוקף יחסי הידידות שלה האזור — תפעיל את לחצה „על או אויבי", במגמה להביא לביצוע מועצת הבטחון.

ן הלבנוני, מישל אבו ג'ודה כותב יוהם של הערבים ללחוץ על אר־ ן תשנה את מדיניותה לגבי פתרון מהזה"ת, קלושים ביותר, בשל אס־ שק הסובייטי למצרים ומשום ש־ בנשק הנפט אינו הרבה מזה

ן הסורי „אלתורה" נוקט עמדה מריקאנית. מציין, כי נפילתו של אינה אבידה לערבים, ומדגיש, כי בים להפעיל את הנשק היעיל ב־ צבי ברשותם, „כדי לשים קץ ליחד מצד ארה"ב לעבר ישראל".

ין העיראקי „אלג'מהוריה" כותב, זה לאגרות ששלח ג'ראלד פורד מדינות ערביות, כי אין כל חידוש נעה בדבריו וכן בדברי קיסינג'ר כן, ביחס לכוחות ולמשטרים הער־ לוחמים המתנגדים, לעומת זאת, ה הדבר, כשלטון הרודן ביחס למש־ ערביים הפייסנים ומשתפי הפעולה. ת הרדיו של המחבלים, המשדרת מעשיכה לתקוף את ארה"ב ב־ לי, בלי להתחשב כי האיש היושב לבן.

✶

„אפשרות של התקפה ישראלית על סוריה"

בשידור ברדיו דמשק אמר אחמד אס־כנדר (עורך בטאון „אלת'ורה" ומנהל בית ההוצאה לאור „אלתורה"), כי ממ־

משוט בעולם הערבי

שלת ישראל אינה מסתירה את כוונותיה התוקפניות נגד מדינות ערב ובפרט נגד סוריה וכי היא מכשירה את הקרקע לתוק־פנות כזו ע"י ניהול מסע העמולה, כי ה־ערבים מתכוננים לפתוח במלחמה חדשה וכי לרשותם נשק רב.

הפרשן מדגיש, כי ישראל ניהלה מסע תעמולה דומה לפני כל התקפה, שביצעה נגד הערבים והעולם החל להבין היטב את תכסיסיה.

פרט ל„דברי התעמולה" הנ"ל, מציין הפרשן, כי ישראל גייסה אנשי מילואים, ערכה תמרונים פרובוקטיביים בקווי הפי־רוד וביצעה „התקפות ברבריות" נגד ה־כפרים בדרום לבנון. יתר על כן, מוסיף הפרשן, ישראל מבצעת גיחות כדי לח־דור לתחומה האווירי של סוריה, והגיחה האחרונה היה ביום ששי, 9 באוגוסט.

הפרשן מציין גם, כי אחת המטרות, העומדות מאחורי ההצהרות ומעשים אלה, היא לבטל את ההישגים, שהערבים זכו בהם הודות למלחמת אוקטובר, „ושישראל מאולצת להשלים עמם באופן זמני".

הפרשן סבור, כי ישראל עלולה לבצע פעולת תוקפנות במגמה להתחמק מן ה־התחייבויות שנכפו עליה בהתאם להסכם הפרדת הכוחות — „הסכם, המחשב צעד ראשון בדרך לקראת נסיגה כוללת והכרה בזכויות הלאומיות של העם הערבי ה־פלסטיני".

יתר על כן, לדברי הפרשן, ישראל לא תוכל לשכוח את האבידות, שהסב לה צבא סוריה, וכתאו, היא לא תנוס לבצע „מע־שה נקם מכוער כדי לתת פורקן לרגשות השנאה הגזענית שלה".

לאור זאת, מציין הפרשן, כי הערבים חייבים לאחד את שורותיהם ולגלות עיר־נות וזהירות מירבית.

הפרשן מוסיף: הצבא הסורי אשר ניהל את מלחמת אוקטובר בגולן בכבוד ובכושר קרבי גבוה, עודנו הצבא העומד בכלוא המירנות הכוננות להגן על אדמת המולדת ולהבטיח את זכויות המולדת. העם הסורי, אשר עמד בגבורה והקריב קרבנות, עודנו מסוגל לעמוד איתן ולהשקיע וצודנו מאמין שהמערכה לא הסתיימה ולא תסתיים עד לשחרור האדמה הערבית הכבושה כולה והבטחת הזכויות הלאומיות של העם ה־פלסטיני. סוריה אינה בודדה, משום שהיא מנהלת את מערכת האומה. סוריה יודעת היטב, כי מה שהשיג הלוחם הערבי בדם, חייב להישמר ויש להוסיף עליו כדי לבצע את החזרת זכות הערבית בשלמותה".

✶

10 מדינות ערביות תומכות בדחיית ה„פיסגה"

עשר מדינות ערביות הביעו תמיכה בהצ־עתה של ירדן לדחות את ועידת הפסגה הערבית האמורה להיפתח ב־3 בספטמבר — מסרה סוכנות הידיעות המזרח־התיכו־נית.

דרושה הסכמתן של 11 מבין 20 חברות הליגה הערבית, אם אמנם תאושר דחיית הוועידה, תינתן לירדן שהות להמשיך ב־התייעצויות הבין־ערביות.

המדינה העשירית שהודיעה על הסכ־מתה להצעה הירדנית היתה קאטאר.

✶

ספר על „מלחמת הנפט" ייצא לאור במצרים

בקרוב ייצא לאור במצרים ספר בשם „מלחמת הנפט" פרי עטו של מחסן מחמד. הספר כולל את הפרוטוקול הסודי המלא של ישיבות שרי הנפט הערביים בכווית, קאהיר וטריפולי; המסמכים הסודיים ה־בריטיים על זכיונות חברות הנפט הני־תנות לנפט של הערבים; פרוטוקול הפג־שים בין שרי הנפט הערביים לאחראים באירופה ובארה"ב; האזהרות שהושמעו ל־מדינות הנפט; הפרוטוקול הסודי של ישי־בות מדינות השוק המשותף וברית נאט"ו ומפעלה יפאן והולנד לאור הפחתת ייצור הנפט.

✶

ביקורת על מפלות השלטון — במסמכים שנגנבו מכספת הנשיא נאצר

במאמר, תחת הכותרת „ב־15 במאי זהו למסמך אוקטובר", כותב צבאי אבו אל־מג'ד בעתון המצרי „אלמצור", בין השאר:

בעקבות פירוק קליים בסוף ספטמבר 1961 החלו כמה מוקדי כוח במצרים להת־בצר, לשגשג ולהשפיע על אספקטים רבים של הפעילות הפוליטית, הכלכלית והמנה־לית. דבר זה גרם לסטיות יתר ולהופעת תמורות בתחומים רבים. אולם קיימת עוב־דה היסטורית, שאין לערער עליה, נרצה בכך או לא נרצה זאת, שמוקדי הכוח הם האחראים במידה רבה להבוסתנו ב־5 ביוני 1967.

אין זה סוד שהנשיא נאצר, ירחמהו אללה, ניסה, ולא פעם אחת, לפני ואחרי התבוסה, לחסל את מוקדי הכוח ואת סטיו־תיהם המכוערות. לעתים הצליח ולעתים נכשל. אלה הזוכרים את פרשת כספת ה־נשיא והמסמכים שנגנבו מתוכה, יודעים אל נכון שבמסמכים אלה היו הערות רצי־ניות על שהגיעו בתהירות לאבי"ע (מפ־לגת השלטון) שהתנהלו לאחר התבוסה. כן כללו מסמכים אלה את הסתייגויות של הנשיא נאצר ביחס לבחירות האמורות ואת רצונו לתקנן.

חלק ממוקדי הכוח, ציפיהם היו ביצור אוה לשלטון בלבד תום הרחיקו לכת, עד כדי כך שכולנו זוכרים כיצד ביום 9 ביוני 1967, כאשר הנשיא עבד אל־נאצר הודיע על פרישתו, „יצא חלק זה באסיפה הסטו־דנטים באוניברסיטת קאהיר, נגד עבד אל־נאצר, כיצד הוא הטיל עליו את מלוא ה־אחריות לתבוסה וכיצד הוא דרש ממנו שלא לחזור בו מהתפטרותו מהנשיאות. יתירה מזאת, כולנו עדיין זוכרים כיצד חודשים מספר לפני פטירתו קיצץ נאצר את צפורניהם של כמה ממוקדי הכוח.

✶

בירה חדשה לאלג'יריה

אלג'ירייה תבנה לעצמה בירה חדשה, שתהיה במקום העיר הנוכחית — אלג'יר. התוכנית היא חלק מתכנון כולל הכולל חלוקתה של המדינה ל־31 פלכים במקום 15. הבירה החדשה תכלול משכה הוע־רוכות (אציד אלמצאודי), תכלול את גבול ההצפה הנוכחי של אלג'יריה וכן גבול תעופה חדש במקום אחר — מספר העתון המצרי „רוז אליוסף".

הבירה החדשה תכלול את בית הנשי־אות, משרדי הממשלה. מקום מושב המפ־לגה והשגרירויות. בשלב ראשון יהיו ב־עיר החדשה 25 אלף בניינים.

הוקמה ועדה, הכוללת מספר מחברי המועצה של הנהגת המהפיכה, את שר התכ־נון, אנשי התכנון האלג'יראים, כדי ל־עיין בהצעות שהוגשו בעניין צורת ה־בירה החדשה.

בהקמת הבירה החדשה של אלג'יריה יוחל בחגיגות 1 בנובמבר, לציון 20 שנה למהפיכה האלג'יראית. הנחת הבנית נגד שה לחגיגות.

משק וכלכלה

הסכסוך על מחירי הכותנה

מאת א. ברוך

האסיפה הכללית השנתית של מועצת הכותנה הנערכת השבוע עומדת בסימן ההרחבה הגדולה בענף, כשבעקבות שנת הברכה האחרונה הוגדלו שטחי המזרע לשיא חדש של 380 אלף דונם, כ־25 אחוזים יותר מהשטח הזרוע של העונה החולפת. עם הגדלה זו צופים מגדלי הכותנה לתוספת של 10 אלפים טונות סיבים ו־15 אלף טונות גרעינים.

יבול העונה החולפת — מציין יו"ר מועצת הכותנה, מר א. ברום — הסתכם ב־38 אלף טונות סיבים ו־דונם זרוע נתן 130 ק"ג סיבים. יבול ברכה זה חל בשנה דלת גשמים, שגרמה להקטנת השטח ל־300 אלף דונם, כ־15 אלף דונם פחות לעומת השנה שלפני כן. לשנת תשל"ד נכנסו החקלאים במצב ביש קשה מאד, כאחר ירידת מפלס המים אילצה לקצץ בהקצבות המים. אולם, החורף הגשום ביטל את הקיצוץ וריבוי הגשמים הרווה את השדות ואיפשר להגדיל את שטח המזרע בכ־80 אלף דונם.

תנודות מחירים גדולות

יו"ר מועצת הכותנה מציין את התמורות הרבות שחלו במחירי הכותנה. אלה עלו והגיעו לאלפיים דולר לטונה סיבים אלא שבין הזריעה לבין הקטיף ירד המחיר ב־500 דולר. אי־יציבות זו וההתמורות הדרסטיות מקשות מאד על שיקולי המגדלים — מציין מר א. ברום.

השנה טרם הגיעו יצרני הכותנה להסכם עם המטוויות ועדיין נמשך הוויכוח איזה מחיר יש לשלם, כשהיצרנים דורשים מחיר בינלאומי, בעוד שהמטוויות טוענות כי אינן יכולות לעמוד במחיר זה.

בעונה החולפת נקבעו הכללים לקביעת מחירי הכותנה לשוק המקומי. לפי ההסכם בין הממשלה, מועצת הכותנה והמטוויות נקבע כי המחיר בדבר קביעת מחיר הכותנה יתנהל ישירות בין הצרכנים — המטוויות — לבין היצרנים — מועצת הכותנה, רק במקרה שלא ניתן יהיה להגיע להבנה הדדית תהיה התערבות ממלכתית. זאת — מציין מנכ"ל מועצת הכותנה, מר ד. צימרק — בניגוד למה שהיה בעבר, כשהממשלה קבעה את מחיר הכותנה. הסכם זה היה טוב לשנה הראשונה לקיומו ובה נקבע כי המחיר לא יהיה אחיד לשנה שלמה אלא יתנהג בשתי תקופות בשנה. מחיר תקופה א' הסתכם ב־4.40 ל"י לק"ג ובתקופה ב' — 6.70 ל"י לק"ג. גם בבירורים היה מחיר ישיר עם יצרני הכותנה, אשר היו מוכנים לשלם את מחיר היצוא.

המגדלים: המטוויות קיבלו כותנה בחצי מחיר

היות ובשנים האחרונות המחיר בחוץ־לארץ היה גבוה יותר מהמחירים שנקבעו לשוק המקומי, התלוננו מצב שהחקלאים היו מסבסדים את תעשיית הטקסטיל המעובדת לייצוא על ידי זה שהם סיפקו לה כותנה במחירים נמוכים מהמחיר בשוק העולמי ואיפשרו לה להתחרות בשוקי חוץ בתנאים מועדפים כאשר גם לייצור לשוק המקומי סופקה כותנה זולה — טוען ארגון מגדלי פלחה.

לפני שנה הוסכם לבסוף להצמיד את המחירים לממוצע של מחירים בבורסה של ליברפול. היינו מודעים לעובדה שבתקופה של אינפלציה יש בזה הפסד אבל היות ויש תמיד תנודות של מחירים בשני הכיוונים, היתה תקוה שהשיטה תפעל פעם לטובת צד אחד ופעם לטובת הצד השני ובטווח ארוך תתאזן.

בכדי לעמוד בתנות כפי שהוא בהם סופקה בחורף אחרון כותנה למטוויות בחצי המחיר שהיה נהוג בשוק העולמי באותה תקופה — אומר יו"ר הארגון. בתקופת אוקטובר—מרץ סופקו 12,000 טון כותנה במחיר 4.40 ל"י הקילו לעומת 11.— ל"י מחיר בעולם. ההפרש היה 6.60 ל"י הקילו וסכום ההפסד 79,2 מיליון ל"י. בתקופת אפריל—ספטמבר 1974 המחיר למטוויות היה 6.70 ל"י לעומת 9.24 ל"י בשוק העולמי. ההפרש 2.54 ל"י. הסכום ל־12.000 טון העומדת להספקה 30.48 מיליון ל"י, סך ההפסד לעונה 1973—74 109,68 מיליון ל"י.

כיום, כאשר אינדקס ליברפול הרלוונטי לחורף 1973—1974 ושהיה צריך לשמש בסיס לחורף 1974—75 הוא 82 סנט לפאונד הודיע איגוד המטוויה שאינו מוכן לחדש את החוזה והם דורשים קביעת המחיר על ידי משרד המסחר והתעשיה תוך הבנה שזה האחרון יקבע מחיר נוח להם.

מועצת הכותנה דורשת הצמדת מחיר הכותנה למטוויות בארץ למחירים המקובלים בשוקי העולם, כשהמחיר הבסיסי היה 69.50 סנט לפאונד. המטוויות היו רוצות לקבל את הכותנה במחיר נמוך בהרבה מזה.

החורף, כאשר למטוויות היתה כותנה זולה לעומת המחירים בשוק העולמי, הם הגדילו את הייצוא של חוטי כותנה מ־122,000 דולר בחודשים ינואר־פברואר 1973 ל־582,000 דולר בינואר—פברואר 1974. זאת אומרת גידול בייצוא של כמעט פי חמש לעומת השנה הקודמת, וזאת בתקופה של מחסור חמור בכוח אדם ואמצעי תובלה.

בחודשים אלה הם שילמו 4.40 ל"י עבור קילו כותנה בו בזמן שהמחיר בעולם היה 90 סנט לפאונד שהם שווה ערך ל־11 ל"י הקילוגרם, באותה תקופה היה מורגש בארץ מחסור במוצרים (החתנים וגופיות). יש להניח שהיות ובשנה האחרונה לפני הכניסה של כל ההרבה לעומת השנה הקודמת אין להניח שמצב המטוויות הורע ואין הצדקה לבקשת מגדלי שלתי להירש למכור כותנה במחיר נמוך מהמחיר בשוק.

אי לכך המגדלים מאוחדים בתביעותיהם למכור את הכותנה למטוויות במחירי השוק והם לא יספקו כותנה במחיר נמוך מזה — קובע ארגון מגדלי פלחה.

50 מיל. דולר—היצוא החקלאי בשנים 74—75

מאת סופרנו הכלכלי

עונת הייצוא החקלאי 1974/5 הסתכם, לפי ההערכה ב־50 מיליון דולר פ.ו.ב. לעומת 40 מיליון דולר בעונה החולפת — נמסר מהנהלת „אגרקסקו".

בסיכום העונה מתברר כי למרות המלחמה הגיע הייצוא החקלאי להישגים מרשימים, בעיקר בפירות ופרחים. הגידול בשני הגידולים הללו היה הן בכמויות והן בתמורה.

עלייה של 30% בייצוא אבוקדו

ביצוא הפירות חל בשנה האחרונה גידול רציני בכמויות האבוקדו ששווקו לחו"ל. בסך הכל שווקו כ־11,000 טון אבוקדו — עלייה של למעלה מ־30 אחוזים לעומת אשתקד. בשנה הבאה צפוי יצוא של 14,000 טון מפרי זה. ראוי לציין כי היתה התפתחות יפה גם ביצוא פירות קיץ אחרים כמו: נקטרינות — 530 טון לעומת 170 טון אשתקד; ענבים — 850 טון לעומת 650 טון אשתקד וכן חל גידול נאה ביצוא האפרסקים שהגיע השנה ל־500 טונות. יצוא הפירות נמשך עד מחצית יולי והמחירים שהושגו היו סבירים.

כמויות הפרחים שיוצאו גדלו אף הן והגיעו השנה ל־160 מיליון יחידות לעומת מיליון יחידות אשתקד. התחזית לשנה הבאה: יצוא של 220 מיליון פרחים.

בנושא הפרחים גם נעשה נסיון רציני בשיווק פרחים באמצעות המיכרזה באלסמר (הולנד) ויש להניח שכמות הפרחים שתשלח למכרזה בעונה הבאה תגדל. זאת, מתוך מגמה לדרבן את המגדלים להקפדה על טיב מעולה יותר של התוצרת.

הירקות סבלו מהמלחמה

בירקות סבל חלק מן הגידולים עקב המלחמה ובעיקר גידולים כמו סלרי, פלפל קליפורני ומלוני טל דבש. כלומר: כל אותם הגידולים שצריך היה לטפל בהם בשדה בתקופת המלחמה. הצלחה רבה היתה בבכירות גזר, בעיקר גזר באריזה קמעונית, כאשר ארצות סקנדינביה הן הקונה העיקרי לתוצרת זו. קיימים סיכויים טובים שהשוק הסקנדינבי ימשיך לקלוט כמויות גדולות של גזר באריזות קמעוניות ועתה מתכונים לרכוש מכונות אוטומטיות לאריזה כדי להבטיח הכמויות הדרושות לעונה הקרובה.

מועצת הירקות ו„אגרקסקו" הנהיגו עונה חוזים עם מגדלי הירקות, כאשר המחיר המובטח הוא גבוה יותר בהשוואה למחירי אשתקד.

התקדמות יפה חלה בייצוא מוצרים כלליים כגון: דבש, דגים וקרפיונים, פרחות, פופ־קורן, כבד־אווז, גידולים ביאולוגיים ומוצרי בשר. במוצר חדש יחסית כמו התמר חלה התקדמות יפה והשנה ייצאנו 270 טון לעומת 170 טון אשתקד. הדבר מוכיח כי ניתן לקדם מכירה מוצרים בלתי מוכרים בשווקי אירופה, אולם הדבר דורש „נשימה ארוכה" — כלומר הנכונות להתמיד גם אם ההתחלה צנועה ביותר ופעולת הסברה וקידום מכירות ענפה תוך השקעה בפירסומת, פעולות יחסי ציבור, מבצעי טעימות וכיו"ב.

בשני מוצרים חדשים: כבד־אווז ומיכוורת, הגענו להישגים נאים. כדי להבטיח שמירה על טיב מעולה יותר של כבד האווז הקימה חברת „אגרקסקו", בתיאום עם מועצת־הלול, סקצית האווזים, בית קירור מיוחד להחזקת כבד־אווז בטמפרטורות הדרושות וכן עגלות מבודדות להובלת התוצרת מהמסוף לאווירון.

במוצרי מיכוורת כדוגמת מזון מלכות ושרף־עצים (פרופוליס) שמחירו מגיע לכ־1000 ל"י הק"ג, מסתמנים סיכויי הרחבת היצוא, בעיקר לשווקי סקנדינביה.

הרעה בכדאיות הייצוא

בשנה האחרונה היתה התייקרות גדולה בחומרי אריזה (עד 50 אחוז) ובהובלה האווירית והימית. זאת, כתוצאה מהתייקרות הדלק והוצאות אחרות. השווקים בחו"ל שילמו, בדרך כלל, כ־20 אחוז יותר עבור התוצרת במחירי המכירה. אולם החלק העיקרי של הגדלת מחירים זאת „נאכל" בדרך על־ידי ההתייקרויות השונות. לחקלאי היתה ההכנסה דומה לזו של אשתקד, דבר שהשפיע לרעה על כדאיות היצוא החקלאי ורק בסוף העונה, עם הכרזת המדיניות החדשה של הממשלה, הוחלט להוסיף למגדלים הפרש של 62 אג' לדולר. אלא שתוספת זו תורגש רק בעונה הבאה וזאת, מתוך תקוה שגם המחירים שנקבל בשווקים בחו"ל יעלו.

במבחר כתוי אוניות מסוג האוניה שהפעלנו אשתקד, ואוניה נוספת בהפיוה הגדולה פי שניים וחצי מן הקודמים (250 אלף רגל מעוקב). אוניה זו תבדרת בחורף בתקופה שבין נובמבר עד סוף אפריל ותאפשר הובלה במשטחים. דבר המבטיח טיפול בהיר יותר בגמלים, מניעת נזקים והיקף רב יותר במלוי הזמנות הקונים.

קיימת מגמה להמשיך בנסיונות ההובלה במכולות מקוררות — שיטה זו המבטיחה שמירה על „שרשרת הקירור" הוכיחה עצמה כיעילה במוצרים רגישים. הבעיה בנושא זה היא המחיר הגבוה של תשלום עבור המכולות, כאשר למעשה מחייבים לשלם גם בעבור הובלה מכולה ריקה בחזרה לארץ.

בהובלה האווירית נעשה חוזה בראשי תיבות עם חברת אל־על והובטח נפח ההובלה לעונה הבאה באווירונים אל־על ואווירונים חכורים על־ידה עבור התוצרת החקלאית. קיים עדיין משא ומתן לגבי מחיר ההובלה לעונה הבאה, אך יש להניח שגם זה יסתיים לפני תחילת העונה.

באריזה קיימת מגמה להשתמש בקרטונים קלים יותר וזאת, כדי לחסוך בהוצאות חומרי אריזה, ובעיקר כדי להקל את ההובלה האווירית, דבר המתבטא בעיקר במחירי ההובלה של תנובת השדה הפרחים. בעונה החולפת ולקראת העונה הבאה הורחב בנמל אשדוד בית הקירור „כרמל קור", המיועד אך ורק ליצוא החקלאי, ביותר מכפליים לעומת הנפח שעמד לרשותנו לפני שנה.

במסוף בנמל התעופה בן־גוריון מסתיימת עבודת מיזוג האוויר באולם המספעים. דבר המבטיח את התנאים הטובים ביותר לשמירת התוצרת במעבר מבית האריזה לאווירון.

תרדמה ומצוקת אשראי

הן שוק המניות והן שוק המילוות הצמודים למדד המשיכו גם השבוע לסבול מהמחסור המצטבר במזומנים ובאשראי ומהתחזיות אפורות לשבועות הקרובים, הכוללת המגלת הקפאת האשראי הרשמית וקפאון נוסף בשוק המניות.

בהעדר כח משיכה לפעילות בזירות הבורסה מורגשת השנה גם מגמה בלתי רגילה, שנת המעשות — דבר המתבטא בין היתר בירידת היקף העיסקות בבורסה לממוצע של כ־ מיליון ל"י בשוק המניות וכ־7—8 מיליון ל"י בשוק המילוות. כאשר חלק ניכר של המחזור במניות מתבצע במניות הבנקים וחברות ההשקעה והמימון שלהם, בעוד שבמניות המסחר הפעילות היא זעירה ביותר ובמניות התעשיה היא כמעט אפסית.

בבורסה

ביום ב', למשל, לא נערך כל מסחר במניותיהם של 25 חברות תעשיה בדרך כלל לפעילות ערה. במניות רבות נוספות הסתכם המחזור ב־1,000 ל"י בלבד לכל מניה.

לאור היקף עסקים זה — שלולים היצעים קטנים לגרום לירידות ניכרות (אם אין מי שיקלוט את ההיצע) ומאידך עשויים ביקושים קטנים להעלות את השערים. ובסיכום השבוע התמונה היתה בלתי אחידה: —

עליות בלטו במניות הב' התשלמ' (בציפיה לתשובת הממשלה לצו על תנאי), דלק, בצאת אביב, ארגמן, (אשר הכריזה על 20% מניות הטבה ו־10% דיווידנד במזומן), זוהבי, כבלים, כימיקלים, (רווחים גדולים עקב עלית מחירי הדשנים בעולם), ציד הרדה (עקב עלית השער בבורסה בניו־יורק), אלגר ו„כור" — אשר שתיהן כנראה התאוששו מירידות מוגזמות.

ירידות חלו בין היתר במניות בנק המזרחי, כל הבנקים למשכנתאות, חכשרת הישוב, נכסים, אליאנס, אתא, אלקטרה, עלית, תעל, מזרחי השקעות, לאומי השקעות ו„כללתעשיות".

ללא שינוי נסגרו בין היתר מניות אי.די.בי. בנק לאומי ובנק הפועלים, פועלים השקעות ודיסקונט השקעות.

להתעניינות ערה, תנודות שערים ומסחר תוך מתח זכה השבוע רק דולר נתיר — אשר מנקודת שפל של 4.57 ל"י קפץ עד ל־4.76 לאחר פרסום הירידה התמורה — אם כי חוזיה — ברזרבות מטבע חוץ, ואשר חזר וירד ביום ג' ל־4.68 ל"י. גם המילוות הצמודים לדולר נהנו מעליה כללית של 1%—4%. המילוות הצמודים למדד המשיכו לסבול היצעים עד סוף השבוע הקודם — אך המגמה השתנתה ביום א' עם עליה כללית לקראת פרסום המדד ביום ה' 15 לח.ז. אם כי ביום ב' שוק זה היה בלתי אחיד. בסיכום השבוע במאזן השבוע זה עדיין שלילי ברוב הסדרות. כאשר דנים על ההשקעות הצפויה בשוק המילוות, כדאי לזכור כי ביום 1.9.74 יוחל פדיון המרכז של מלווה הבטחון סדרה 1969 מ"א (סדרת שכירים) בתמורה כספית של כ־130 מיליון ל"י וסכומים אלה יחפשו השקעה מחדש בתחילת ספטמבר.

לאחר מכן יחל גם בפדיון הראשון של מלוה החסכון 1930 — אשר גם בו יזרים סכומים ניכרים לבעלי הכנסות גבוהות ובינוניות.

הרווח של חבי עסים גדל אך במעט, למרות ההתייקרות הכללית בשנת 1973, ואת הגידול של כ־24% ברווח התפעולי בלעו הוצאות המימון והמיסים.

החברה תחלק 6% במזומן ו־10% מניות הטבה כמקובל מדי שנה בשנה, בעוד שהרווח הנקי מסתכם ב־36% למניה!

חבי מפעי הדר לא תחלק השנה דיווידנד לאחר שסיימה את השנה בהפסד של 24 אלף ל"י לעומת רווח של 87 אלף ל"י אשתקד. ההפסד מוסבר בנזקי הקרה ובצורך בפעולות שיקום החולפת ובים בפרדסים, שעלות שהוכרו כהוצאה שוכרה לצרכי מס הכנסה.

הערך הנקאי של המניה הוא כ־160%, כאשר הפרדסים רשומים בממוצע במחיר 8,500.— ל"י לדונם. (מחיר המניה בבורסה הוא 91%).

(הובא ע"י בנק המזרחי המאוחד בע"מ, המחלקה לניירות ערך)

ירידות תלולות במחירי הבולים

מאת חיים לנגלבן

ירידות ממשיות נרשמו בשבוע האחרון בשנה של בולי ישראל. במיוחד בין ההנפקות האחרונות שעליהן התלבשו גורמים ספקולטיביים ומתחו את המחירים כלפי מעלה מעבר לכל פרופורציה.

השוק שוגי בקיפאון מוחלט ללא כל תנועה מסחרית. על אף העובדה, כי תקופת החופשות אף פעם אינה מצטיינת בפעילות יתר, לא היתה עונה כה קשה כפי שהיא מתממשת כעת.

שוני ההנפקות החדשות — בולי ארכיטקטורה ובולי מדענים לשמות, לא זכו לביקוש רב. אשנבי המכירה היו ריקים מקונים במכירה המוגבלת של מי מכונות. הטעם המכירה היתה העובדה ללא הגבלה בכמויות, אולם כאמור, התגובה היתה אטית מאוד ומשעממת. רוב הקונים רכשו את מעטפות „היום הראשון", בדחותם את רכישת הבולים לתקופה יותר מאוחרת.

העונה הקרובה מלאה הנפקות: בולים חדשים העומדים להופיע עד השנה. ביניהם בול זכרון לבשב"ג, קוב גבוה של חמש לירות לזכר נשיא המנוח של ארה"ב הארי טרומן. בול הרי טרומן הוא היקר בבולי ישראל שיוצא אף השנה. בול המשובח בערך הנקוב חונים אשתקד. היה זה הבול שהוקדש לסוס. המשם להבלה של יהודי דמעקן. השגם מבית־חד מדראגים הסוחרים משחפ הבולים בעלי ערכים גבוהים. הכן והראנה להגשיב צרכי מימון לחובבים שואו אור בקרוב. הכוונה למטבעות בן־גוריון, על סוגים השונים, המסתכמים סכומים אגדתיים, כשרק סט אחד של מטבע זהב, כפה רגיל וקישוט — יעלה כ־2,400 לירות.

שוק המטבעות

פגרת הקיץ נותנת אותותיה גם בענף מטבעות הזיכרון. אם נוסיף היקף המחזורים הולשים, צמצום האשראי ומימוש רווחים למימון הגדולים הדרושים למימון ההנפקות העומדות על הפרק, כולל חשבונות החברה הממשלתית למטבעות שיתחילו לפקוד את בתי הסוחרים באמצע חודש אוגוסט, תהיה התמונה שלמה. הסכומים כידוע הם גדולים מאוד ורבים ביקשו להשיג את המזומנים על ידי מכירה המווה שזקה את מחירי המטבעות המוצעים לדרגת שפל.

שניים הם מגדולי הסוחרים בארץ הקובעים את מחירי מטבעות הזיכרון בשוק המטבעות, על ידי מודעות יזומות עם מחירי קניה מכסימליים, לפני כחודש בערך השמטה כמה מסוגי מטבעות הזהב, ביניהם „שלום" „ירושלים" הסט השלם לכ"ה למדינה מודעות הקניה, והוא גרם למפולת במחירים ולירידה תלולה של רוב מטבעות הזיכרון. השוק המקומי אינו מסוגל לקלוט את כל ההיצעים, מה גם שמקור הביקוש נסתם, על ידי שסוחרי המטבעות הפסיקו לקנות את המטבעות גם במחירי שפל.

תמיד היה קיים פער עצום בין מחירי קניה ומכירה. לא כל שכן כעת, כשבענף מטבעות הזיכרון קיים קיפאון. מקרים מסויימים הפער הגיע לכדי 15—20 אחוזים, כשבונה אחוד מושפע מתנועת הביקוש וההיצע. המצב מנוצל יפה על ידי הסוחרים.

ביקוש מוגבל של כמה מטבעות ככוי בני חמש לירות הערך הנקוב. גם, לביצפים במחירים, אולם ההיבר לא תשאיר, את רישומו על השוק הכללי.

מחירי המטבעות

להלן סקלה חלקית של מטבעות ומחירים, כשהפער בין מכירה לקניה מגיע עד כ־20 אחוזים.

מטבעות חנוכה

תורה אור 1958 רגיל — 40 ל"י, קישוט — ללא סימון — 50 ל"י; דגניה 1959 רגיל — 15 ל"י, קישוט 600 ל"י, מודיעין 1965 רגיל — 500 ל"י, קישוט — 3200 ל"י, ויחלד נשפו מנגב 1961 רגיל — 150 ל"י, קישוט — 250 ל"י, חנוכיה איטלקית 1962 רגיל — 520 ל"י קישוט — 900 ל"י, חנוכיה מרוקאית 1963 רגיל — 550 ל"י, קישוט — 1000 ל"י, חנוכיה רוסית 1972 רגיל — 70 ל"י, קישוט — 160 ל"י, חנוכיה בבלית 1973 רגיל — 60 ל"י, קישוט — 90 ל"י.

מטבעות זהב

הרצל — 1960 — 4100 ל"י, ויצמן — הזוג — 4300 ל"י, בנק ישראל 1964 רגיל — 4100 ל"י, קישוט — 24,750 ל"י, נצחון 1967 — 5000 ל"י, ירושלים 1968 — 2600 ל"י, שלום 1969 — 2050 ל"י, שלח את עמי 1972 — 2600 ל"י; כ"ה למדינה 1973, הסט השלם בערכים נקובים של 200, 100 ו־50 ל"י — 4000 ל"י; מיני סט — 1500 ל"י.

רווחי בנק החקלאות — 30 מיליון ל"י

לאחר שנים רצופות של עלית בתפוקה הריאלית בחקלאות לא גדלה התפוקה בשנת תשל"ג עקב הקרה שפקדה את הארץ בחורף 1972/73 ופגעה בגידולים ובפרי הדר ועקב מיעוט הגשמים והבצורת שגרמו לצמצום בהיקף שטחי מזרע ולירידה ביבולי גידולי השדה — נמסר בדו"ח בנק החקלאות.

ערך הייצור החקלאי בתשל"ג הסתכם ב־3.55 מיליארדים ל"י לעומת 2.94 מיליארדים ל"י בתשל"ב, אך הגידול בשעור של 17% בערך הייצור נובע כולו מעלית המחירים של מרבית המוצרים החקלאיים שבאה על רקע העליה הכללית ברמת המחירים בארץ.

ההכנסה הנובעת מהחקלאות גדלה ב־18.2% לעומת תשל"ב והגיעה ל־1.74 מיליארדים ל"י. שיעור גידול ההכנסה מהחקלאות לא הדביק את השיעור המואץ של עלית ההכנסה במשק הלאומי. על כן גדל הפער בין ההכנסה הממוצעת במשק הלאומי לבין הכנסת החקלאי.

ירידה בהכנסה למועסק

ההכנסה הממוצעת למועסק בחקלאות בהשוואה להכנסה למועסק בענפי המשק האחרים היתה 65% בלבד בתשל"ג לעומת 68% בשנה הקודמת. ההכנסה הנקיה של בעל משק יהודי עצמאי בהשוואה להכנסה הממוצעת למועסק במשק הלאומי ירדה מ־85% בתשל"ב ל־83% בתשל"ג.

אף כי התפוקה הריאלית לא גדלה בתשל"ג (נסתמנה ירידת מה) נמשכה העליה בייצוא, שהגיע בשנה הנסקרת ל־271.6 מיליון דולר לעומת 236.4 מיליון דולר בשנה הקודמת עליה בשעור של 14.6%. היצוא כלל הדרים ב־117 מיליון דולר, תוצרת מעובדת של הדרים 57,6 מיליון דולר תוצרת טריה (מלבד הדרים) 67 מיליון דולר ותוצרת מעובדת אחרת 30 מיליון דולר.

השטח המעובד גדל בתשל"ג ב־50,000 דונם שלחין ו־9,600 דונם בעל והגיע ל־4,220,000 דונם, מהם 1,815,000 דונם שלחין.

תצרוכת המים גדלה ב־87 מיליון מ"ק והגיעה ל־1,297 מיליון מ"ק.

במספר המועסקים הכולל בחקלאות לא חל שנוי לעומת השנה הקודמת והוא נשאר כ־96,500 מועסקים ומהווה כ־8.8% מכלל המועסקים במשק הלאומי.

ההשקעות הגלמיות בחקלאות הסתכמו בתשל"ג ב־706 מיליון ל"י עליה לעומת תשל"ב בשעור של 9% במחירים שוטפים, אך 4% בלבד במחירי השנה הקודמת. מסכום ההשקעה 404 מיליון ל"י במשקים, 302 מיליון ל"י במפעלי פיתוח ציבוריים (מזה 125 מיליון ל"י במפעלים אזוריים).

הלוואות הבנק — 278.5 מיליון ל"י

הבנק ביצע בשנת המאזן 57 הלוואות בסכום כולל של 278.5 מיליון ל"י, לעומת 4,790 הלוואות בסכום 186.5 מיליון ל"י בשנה הקודמת.

התרחבות פעולות הבנק בתקופה הדוחה לגידול הניכר באמצעי המימון של הבנק. גידול זה הסתכם במאזן ביותר מ־223 מיליון ל"י. לעומת הגידול של 172 מיליון בשנה הקודמת. המקורות העיקריים לגידול באמצעי המימון של הבנק היו: הגדלת הון המניות הנפרע 54.2 מיליון ל"י והגדלת הפקדונות והתחייבויות אחרים ב־152.4 מיליון ל"י.

הגידול בפקדונות בסכום של 4. מיליון ל"י בשנת המאזן בא מפקדונות אוצר מדינת ישראל, מוסדות בנקאיים ומוסדות כספיים של הגופים החקלאיים.

מילווה חדש מהבנק העולמי

ב־3 לאפריל 1974, שלושה שבועות לאחר סגירת המאזן, נחתם ע"י הבנק הסכם עם הבנק העולמי לקבלת מילוה שני, בסכום של 35 מיליון דולר. מלוה זה, שיתבצע במשך שלוש שנים הקרובות, מיועד לביצוע פרוייקטים בהיקף של 330 מיליון ל"י ולמימון מקורות הקשורים בפרויקטים אלה, לפי המטרות הבאות: פיתוח ענפי יצוא — 90 מיליון ל"י; ציוד לענפי יצוא ובתי אריזה — מיליון ל"י; ענפי בעלי החיים 82 מיליון ל"י; מפעלי מים — מיליון ל"י. בעת כתיבת הדו"ח בוצעו כבר ההלוואות הראשונות ממסגרת המלווה.

במשך השנה נמשך הגידול במספר המשקים הקשורים עם הבנק באשראי שהבנק ועם סיומה הגיע מספרם ל־272, מהם 94 קבוצים, מושבים שיתופיים, 154 מושבים ומוסדות הנגב. משקים אלה מקבלים מן הבנק את האשראי הדרוש להשקעות חדשות, להמרת חובות ולהון חוזר בהתחשבות דביתו בהתאם לתכנית המשקית הנערכת מדי שנה.

מאזן הבנק ליום 1974 מסתכם ב־1,010,386,795 ל"י לעומת 779,558,232 ל"י בשנה שעברה, גידול בסכום של 228 מיליון לעומת גידול בסכום של 182.4 מ' ל"י בשנה קודמת. הרווח בשנת המאזן, לפני המסים, הגיע לסך 29,694,260 ל"י.

הדירקטוריון החליט להציע לאסיפה הכללית להכריז על דיבידנד כ־מניות הבנק כדלקמן:

13% על מניות מבוכרות א' צוברות ומשתתפות; 13% על מ' מבוכרות ב' 8% צוברות ומשתתפות; 7½% על מניות מבוכרות ב' צוברות הצמודות לשער הדולר של א' הצמודות למדדון בנות 420; 4% על מניות בכורה 4% צוברות; 6% על מניות רגילות.

צ. רכטר: ויסות הבנייה פגע בעיקר ב„סולל בונה"

„הצווים להקפאת הבניה אשר הוצאו על־ידי הממשלה פגעו ב„סולל בונה" יותר מאשר בכל קבלן אחר. „סולל בונה" מסכים עם הצורך הקיים בוויסות הפעילות בענף הבניה ובקביעת עדיפויות לביצוע בתוך הענף. אולם הוא יאבק על־כך שהדרך בה תבוצע מדיניות הוויסות תבטיח תעסוקה אלטרנטיבית לעובדי הקונצרן" — זאת אמר היום מנכ"ל „סולל בונה", צבי רכטר, בישיבת מועצת המנהלים של הקונצרן.

י. לקס, מנכ"ל חטיבת הבנין, אמר, כי כושר הביצוע של ענף הבניה בארץ הוא 7 מיליון מ"ר התחלות. מדיניות הממשלה, כפי שהיא מסתמנת כיום, מיועדת לצמצם את תפוקת הענף ל־1.5 מיליון מ"ר התחלות — דהיינו, לצמצם בכ־22% את תפוקת הענף לעומת כושר הביצוע שלו. מצב דומה שרר בשנת 1966 — שנת המיתון. אמנם, המגמה המוצהרת של־ידי הממשלה היא להעביר פועלי בנין לעבודות מועדפות. אך דרך הביצוע, ללא תיאום הדוק ומלא עם הגופים המבצעים, תחטיא את המטרה.

מועצת המנהלים, אשר כונסה במיוחד על־מנת לדון בצווים להקפאת הבניה ובהשפעותיהם על הקונצרן, יפתה את כוחה של ההנהלה הפעילה לעשות את כל הדרוש על־מנת להבטיח תקינות וסדירות בעבודת „סולל בונה".

הפסקת בניה — בתיאום עם הקבלן

בסקירתו לפני מועצת המנהלים אמר רכטר, כי הוא מגיב באורח חריף על צווי הפסקת הבניה, בכדי להעמיד את כל הגורמים הנוגעים בדבר על כך שלא נתן להפסיק עבודה מהיום למחר. גם בפגישתו עם שר השיכון, אברהם עופר, הוא הבהיר, כי מדיניות הממשלה תחטיא את מטרתה אם היא תגרום לאבטלה בענף. לטענתו, כל הפסקת בניה צריכה להיעשות במקביל ליצירת תעסוקה אלטרנטיבית לפועלים. „כח האדם של „סולל בונה" מפוזר בארץ מאשר, גם בלעדי צווי הפסקת הבניה, מאפירה יתר למרום. הגולם יש בכול לפכלת הקונצרן להעביר עובדים אל מחוץ למקום מגוריהם. לכן, תעסוקה אלטרנטיבית צריכה להימצא לפועלים המועסקים של סניפיהם. למשרד השיכון תוכניות לקליטתם של אלפי פועלים העלולים למצוא את עצמם ללא תעסוקה בשל הפסקת בנית [illegible] אמר הדובר.

בהתייחסו לפרוייקט [illegible] אמר רכטר, כי כיום עוסקת „חרות" בביצוע עבודות של אוויר בהיקף של 30 מיליון ל"י [illegible] בניה זה. לפועלים [illegible] בנושא זה אין תעסוקה ואלפי [illegible] בניית שיכונים.

רכטר אמר, כי 45% מעבודות [illegible] הבנין הינם בנייה שיכונים היו מקבלים בעיתו את העשות [illegible] בונה", אפשר היה להעמיד את [illegible] השיכון של הקונצרן על ללא גריעת נזק למנגנון העבודות השוטף.

הפעלת הצווים — מיד

י. לקס, מנכ"ל חטיבת הבניה [illegible] כי הצו הראשון של הממשלה [illegible] שר בניה עד לוציאה מן [illegible] המקפיא את המשך הבניה [illegible] צמצם את היקפי הביצוע של [illegible] בונה" ב־200 מיליון ל"י. [illegible] הבניה על־פי הצו השני, [illegible] לוועדת הוויסות להפסיק [illegible] על־פי החלטתה, גרם [illegible] הערכות, לאפשרות של צמצום ביצוע בכ־300 מיליון ל"י.

מציאות אפשרית זאת [illegible] מעטת יתר נוכח העובדה [illegible] בונה" לא תוכל להפעיל [illegible] מהעבודות אשר זכתה בהן [illegible] במשך שבעת החודשים [illegible] המסתכמות בכדי מיליארד [illegible]

לדעת לקס, הפסקת [illegible] אמנם, לורות עבודות [illegible] הסניפים הנפגעים יוכלו [illegible] 10% מכח העבודה [illegible] עבודות שיכון [illegible] מזה, חידוש התחלת [illegible] הרשות לצורך קליטה [illegible] בתמנה.

„ברגע שנגמור של [illegible] גם יעבור את ההתחלות [illegible] להיוצר משבר אמיתי [illegible]

תכנית פיתוח התעשיה לשנים 1974—78

למרות שהמצב הבטחוני־מדיני עדיין לא התברר הטילה הנהלת משרד המסחר והתעשיה על המרכז לתכנון תעשייתי לחדש את עבודתו על תכנית פיתוח התעשיה בשנים 1974—1978. עבודה זאת נעשית בשני שלבים. בשלב הראשון הוכנה תכנית — מסגרת אשר משמשת כרקע לתכנית יותר מפורטת אשר תושלם בשלב השני.

בשלב זה נקבעו היעדים לשנת 1978 בשתי אלטרנטיבות לגבי התעשיה כולה ולגבי שבע קבוצות הענפים הבאות:

מזון, משקאות וטבק; טכסטיל, הלבשה ועור; עץ, נייר, דפוס ותעשיה שונות; כרייה וחציבה ומינרלים אל־מתכתיים; כימיקלים, מוצרי גומי ופלסטיק; מתכת, מכונות, כלי הובלה וציוד חשמלי ואלקטרוני; יהלומים.

בשלב השני יקבעו היעדים ל־56 ענפי משנה או ענפי משנה מקובצים. כבר בשלב הראשון נאמדו גם האמצעים העיקריים הדרושים להשגת היעדים — בהשקעות ובכוח האדם — לפי אותן קבוצות ענפים אשר הוזכרו לעיל.

ניתוח מעמיק יותר, שיתבסס על ענפי משנה, עשוי בשלב הבא להביא גם לשינויים ביעדי הפיתוח וגם באומדן האמצעים הדרושים להשגתם. יש איפוא לראות מסגרת זו כנסיון של הצגת קווים כלליים של התפתחות התעשיה בחומש 1974—1978 — מעין תכנית כעבר. מסגרת זאת תתוקן בשלב הבא בהתחשב עם תוצאות ניתוח יותר מפורט של אפשרות פיתוח ענפי המשנה השונים ועם גיבוש ההנחות הכלליות על פיתוח המשק כולו בחומש הקרוב — כך שיתאמו את תכנית הפיתוח לכלל המשק אשר מכינה הרשות לתכנון כלכלי במשרד האוצר לאותו מועד.

בגלל המצב הספציפי בשעת הכנת מסגרת זו שמשו כשנות בסיס השנים 1972 ו־1974.

זה נובע בין היתר מההנחה הבסיסית שעל התעשייה לסלק עד 1978 את הפיגור בתנופת פיתוחה שנגרם על ידי המלחמה. לכן קיים צורך להשוות את היעדים הנקבעים ל־1978 גם עם התוצאה בפועל של השנה האחרונה ללא מלחמה, כלומר שנת 1973 וגם עם תצפית הפעילות בשנת 1974, אשר עשויה להשתנות, ולכן אין להסתפק בהשוואה רק עם שנה זו.

היה גם נראה כרצוי לבחון את ההתפתחות התעשייה בחומש 1974—1978 על רקע יותר רחב ולהתחשב בתוצאות אשר הושגו בעבר. זאת היא הסיבה שבעבודה זו מוצגים גם נתונים לשנים 1968 ו־1970 וניתן תיאור של פיתוח התעשיה בעשור 1968—1978, אשר בחלק הראשון מבוסס על תוצאות בפועל (לגבי התקופה 1968—1973) ובחלקו השני מהווה תצפית לחומש הבא. אין זאת אומרת שנעשתה בהכנת התכנית שמשה אקסטרפולציה פשטנית אשר אינה מוצדקת גם בתנאים רגילים, מה גם שההתמורות החדות הנגרמות על ידי המלחמה מגבילות עוד יותר את האפשרות של היוזן ישיר של מגמות העבר לשנים הבאות. בעבודה זאת השתמש המרכז לתכנון תעשייתי בשיטה שכבר הוכיחה את עצמה של ניתוח מרכיבי הביקוש לתפוקה התעשייתית על יעדיה (צריכה פרטית, צריכה ציבורית, מוצרי השקעה, יצוא ומוצרי ביניים לפי ענפי כלכלה עיקריים) ושל בדיקת גורמי הייצור הדרושים (כוח אדם והשקעות), בהתחשב עם המגבלות הנראות לעין.

הביקוש למוצרי התעשייה והתצע של גורמי יצור נובעים כמובן מהנחות בסיסיות של פיתוח המשק כולו. לגבי הנחות אלה נבדקו שתי אלטרנטיבות של שיעור גידול שונה של הצריכה הפרטית, הצריכה הציבורית והיצוא. הנחות אלה מפורטות להלן:

הנחות לשתי אלטרנטיבות

★ האוכלוסיה תגדל בשנים 1974—1978 בקצב של 3.2% בממוצע לשנה ותגיע בסוף 1978 ל־3870 אלף איש, מזה 3280 אלף יהודים ו־590 אלף לא־יהודים. אומדן זה נובע מההנחה שהריבוי הטבעי אצל היהודים ישאר ברמה הנוכחית של כ־1.65% לשנה ואצל הלא־יהודים ירד מ־3.8% ל־3.6% לשנה ושהמעבר העליה בהיקף של 60,000 עולים ברוטו, אשר בהתחשב עם הירידה הצפויה תגרום לגידול — נטו של האוכלוסיה ב־45,000 איש לשנה.

★ שיעור ההשתתפות בכוח העבודה יהיה כ־50% מהאוכלוסיה בגיל העבודה כפי שעמד בשנים האחרונות.

★ ימשכו תנאי תעסוקה מלאה במשק בהם האבטלה החיכוכית תשאר ברמה הנוכחית.

★ התוצר הלאומי הגולמי יגדל בשיעור של 7.5%—8% לשנה.

★ קניות החקלאות מהתעשייה יגדלו בשנים 1974—1978 בקצב של כ־5.5% לשנה בממוצע, של הבנייה בקרוב ל־11% ושל יתר ענפי המשק בכ־9% (הכל על בסיס 1974). קניות חומרי בניין מהתעשייה על בסיס 1972 יגדלו בכ־7.2% לשנה בממוצע, כלומר במחצית הקצב בפועל בשנים 1968—1972.

★ התפוקה התעשייתית הכוללת תגדל בשנים 1974—1978 בקצב של כ־11% לשנה (על בסיס 1972 — 9.7% לשנה). כך יחוסל עד 1978 הפיגור הנגרם על ידי מלחמת יום הכיפורים והתפוקה התעשייתית הכוללת תגיע בשנת 1978 בשתי האלטרנטיבות ל־40 מיליארד ל"י (במחירי 1973), כפי שהתכנון בתכנית העשור לשנים 1972—1981.

★ התפוקה לעובד בכל ענף ראשי מקובץ תגדל בשתי האלטרנטיבות בקצב זהה. בהתאם לכך יגיע השיעור השנתי ממוצע של גידול התפוקה לעובד לגבי כל התעשייה בשנים 1974—1978 לפי אלטרנטיבה „א" ל־5.8% ול־6.3% בשנים 1972—1978. נלקח פה בחשבון שבין 1972 ו־1974 חל גידול של מספר השעות הנוספות (בעיקר בתעשייה המייצרת לצרכי בטחון) וזה השפיע גם על הגידול של התפוקה לעובד בין השנים האלה.

לפי אלטרנטיבה „ב" תגדל התפוקה לעובד הממוצעת לכל התעשייה ב־6% בשנים 1972—1978. ההפרש בתפוקה לעובד ובמספר המועסקים (345,000 לפי אלטרנטיבה „א" ו־342,000 לפי אלטרנטיבה „ב" בשנת 1978) נובע מהשינוי במבנה הענפי של התפוקה התעשייתית. באלטרנטיבה „ב" בעיקר גבוהה יותר התפוקה של ענף היהלומים אשר התפוקה לעובד בו גדולה בהרבה מהממוצעת.

★ רמת הגיוס תהיה גבוהה מאשר לפני מלחמת יום הכיפורים. הנחה שמתוך עובדי התעשייה ישרתו במילואים בממוצע כ־10,000 איש נוספים מעל המספר אשר שרת לפני אוקטובר 1973.

★ ההשקעה הגלמית הדרושה להשגת יעדי התכנית ולהבטחת גידול התפוקה גם אחרי 1978 נאמדה בשתי האלטרנטיבות לפי אותה שיטה. ההשקעה הנקייה נאמדה על ידי שימוש במקדמי הון נוקף הנדרש לתוספת התפוקה הרלבנטית, אשר אליה מהווה ההשקעה בכל קבוצת ענפים, בהתחשב עם הקופה הבעלותה בהם. לצורך אומדן ההשקעה הדרושה להחלפת הגרט שימשו סדרות היסטוריות על ההשקעות בסך התעשייה לפי סוגים ראשיים של נכסי ההשקעה (אורך החיים הממוצע של ציוד נאמד בכ־14 שנה ושל מבנים כ־25 שנה). בקביעת גודל ההשקעה הגולמית נלקחו גם בחשבון השקעות הדרושות כדי לפתור את הבעיות האקולוגיות של ענפים מסויימים (בעיקר בתעשייה הכימית) וזה על ידי הגדלה של יחס הון תפוקה לעומת המקובל בעבר. כפי שהוזכר לעיל אין הבדל משמעותי בין האלטרנטיבות לגבי סך התפוקה התעשייתית בכל קבוצה בשנת 1978, ד' התפוקה הכוללת של התעשיה תהיה בשתי האלטרנטיבות ותגיע בשנת 1978 ל־40 מיליארד ל"י (במחירי 1973). לכן גם אין הבדל משמעותי בתוספת התפוקה ובהשקעה הנקייה הדרושה להשגתה. ההשקעה להחלפת גרט זהה לפי ההגדרה. מזה נובע שגם ההשקעה הגולמית הרצויה להשגת יעדי התכנית היא כמעט זהה בשתי האלטרנטיבות וההפרשים הקטנים ביניהן הם בתחום טעות החישוב. כבסיס לחישוב ההשקעה הגולמית שמשה אלטרנטיבה „א", בה בכל קבוצות הענפים, פרט ליהלומים, התפוקה בשנת 1978 גבוהה במקצת מאשר באלטרנטיבה „ב".

לפי תוצאות חישוב זה ההשקעה הגולמית בתעשייה כולה צריכה להסתכם ב־12.9 מיליארד ל"י (במחירי 1973) בשנים 1974—1978 לפי החלוקה הבאה לפי שנים:

1973	1.8	מיליארד ל"י במחירי 1973
1974	1.8	מיליארד ל"י במחירי 1973
1975	2.2	" "
1976	2.6	" "
1977	3.0	" "
1978	3.3	" "

סה"כ 1974—1978 12.9 מיליארד ל"י במחירי 1973.

היקף זה של ההשקעות הדרושות מייצג מעמסה לא מבוטלת לא רק מבחינת המימון של אותן השקעות, אלא גם מבחינת יוזמת הפיתוח וכושר הארגון והבטחת המשקיעים. יש לציין שבשנת 1973, עוד לפני המלחמה, הופיעה מגמה כללית של האטה בגידול ההשקעות בתעשייה. מגמה זאת התחזקה עוד בגלל מלחמת הכיפורים בסוף שנת 1973 ובתחילת שנת 1974. לכן חשוב לשמור על תנאים מתאימים לעידוד של ההשקעות בתעשייה. התיקון המתוכנן בזמן הקרוב של החוק לעידוד ההשקעות צריך לשמש מטרה זו. נוסף לזה היינה המדיניות הכללית של הממשלה לתרום להגדלה של הכדאיות היחסית של ההשקעות בתעשייה, (אשר בדרך כלל קשורות בסיכון מסוים) לעומת השקעות אחרות, ובראש וראשונה לעומת השקעות פיננסיות גרידא. כמו כן צריכה המדיניות של הממשלה והחוק לעידוד השקעות להשפיע על מקום רצוי של ההשקעה בהתאם לתכנית הפרוסת התעשייה לפי איזורים גיאוגרפיים. מובן מאליו שגם בחוק המתוקן יש להבטיח עדיפות להשקעות המיועדות לגידול היצוא.

הנחות ומגמות שונות

★ באלטרנטיבה „א" הצריכה הפרטית לנפש תגדל בתקופה 1974—1978 ב־4% לשנה בממוצע ובאלטרנטיבה „ב" ב־3%.

★ הצריכה הציבורית האזרחית תגדל בערך במקביל לגידול הצריכה הפרטית.

★ הקניות של מערכת הבטחון מהתעשייה המקומית יגדלו לפי אלטרנטיבה „א" ב־3% לשנה בממוצע ובאלטרנטיבה „ב" ב־5% לשנה על בסיס הרמה הגבוהה אליה יגיעו קניות אלה בשנת 1974. התפוקה התעשייתית המיועדת לצרכי בטחון תגדל בשנים 1972—1978 בכ־6.5% בממוצע לשנה לפי אלטרנטיבה „א", וב־14.5% לפי אלטרנטיבה „ב".

בשתי האלטרנטיבות נלקחה בחשבון החלפת יבוא בהיקף די ניכר.

★ הייצוא יגדל לפי אלטרנטיבה „ב" בקצב מהיר יותר (כ־18% בממוצע לשנה בתקופה 1974—1978) מאשר באלטרנטיבה „א" (כ־15%), בה כפי שצויין לעיל הנחות עלייה גדולה יותר הן של הצריכה הפרטית והן של הצריכה הציבורית. סך הייצוא התעשייתי יגיע ב־1978 ל־2150 מיליוני דולרים לפי אלטרנטיבה „א" ול־2400 מיליוני דולרים לפי אלטרנטיבה „ב" (במחירים קבועים של שנת 1973) לעומת 1240 דולרים בשנת 1974 ו־1150 בשנת 1972.

★ מוצרי הביניים המיועדים לתעשייה עצמה חושבו לשנת 1978 לכל קבוצת ענפים בהתאם לגידול הביקוש למוצרים הסופיים. באותה שנה ובהנחה של החלפת יבוא מסויימים (כ־145 מיליוני דולרים באלטרנטיבה „א" וכ־170 מיליוני דולרים באלטרנטיבה „ב" בשנת 1978 בהשוואה לשנת 1974). ההפרש בין האלטרנטיבות נובע מהשינוי בביקושים הסופיים ומההבדל בהיקף החלפת היבוא.

בסיכום ההנחות והשיקולים המובאים לעיל אפשר להשוות את מדדי הגידול של שתי האלטרנטיבות כדלקמן:

התפוקה התעשייתית הריאלית עשויה להגיע ב־1978 לרמה אשר תהיה גבוהה במחצית מהרמה הצפויה לשנת 1974 ובכשלושה רבעים מהרמה אליה הגיעה בשנת 1972. תוספת התפוקה התעשייתית בעשור 1968—1978 צריכה לפי תכנית זאת להיות גבוהה ב־182% מסך התפוקה התעשייתית בשנת 1968.

ההפרש העיקרי בין האלטרנטיבות טמון ברמת הייצוא הצפויה לשנת 1978. בעוד שלפי אלטרנטיבה „א" עשוי הייצוא התעשייתי להגיע לרמה אשר גבוהה בכ־¾ מהרמה של שנת 1974, צפויה באלטרנטיבה „ב" בממוצע הכפלה במשך 4 השנים הקרובות. על כל פנים גם באלטרנטיבה „א" היעוד נמוכה של ייצוא („א") צפויה תוספת ייצוא בעשור 1968—1978 בהיקף הגולה פי שניים על היקף הייצוא של שנת 1968.

הגידול במספר המועסקים

מספר המועסקים בתעשייה צריך לפי תכנית זאת לגדול בין 1974 ו־1978 בכ־20% ובמשך כל העשור 1968—1978 בכ־50%. במונחים מוחלטים עשוי המספר הכולל של המועסקים בתעשייה להגיע בשנת 1978 ל־342,000—345,000 לעומת 285,0000 בשנים 1972 ו־1974 ו־237,200 בשנת 1968.

פריון העבודה הנמדד על ידי הגידול של התפוקה הריאלית למועסק עשוי במשך ארבע השנים הקרובות לגדול בכרבע ובמשך העשור 1968—1978 כולו בכ־85%.

בתכנית מסגרת זאת נעשה גם נסיון של אומדן השינויים הרצויים בהפרוסת התעשייה בתקופה הנסקרת. לענין חשוב זה של התפלגות הגיאוגרפית של הפעילות התעשייתית הוקדש פרק מיוחד, בו מובאים נתונים יותר מפורטים על התפלגות התפוקה התעשייתית, מספר המועסקים ומלאי ההון לפי מחוזות וענפים ראשיים מקובצים.

צפויה עלייה של משקלם של כל המחוזות בתפוקה התעשייתית הכוללת פרט למחוז תל־אביב, אשר חלקו במספר המועסקים בתעשייה הגיע בשנת 1972 ל־37.4% ואמור לרדת עד ל־33.4% בשנת 1978.

הגידול המהיר של מספר המועסקים במחוז תל־אביב (1.3% לשנה בממוצע בתקופה 1972—1978) נובע מהרחבה צנועה של מפעלים קיימים בעוד שלא יבנו מפעלים חדשים במחוז זה. הנחה שהמקום של מפעלים חדשים יהיה באיזורים אחרים, בעיקר במחוז הצפון, הדרום והמרכז (רחובות, רמלה, פתח־תקוה, נתניה). מחוזות אלה עשויים לקלוט כ־58% מסך תוספת המועסקים בתעשייה, בעוד שכ־19% יקלטו מחוז חיפה, כ־8% מחוז ירושלים ורק כ־15% מחוז תל־אביב. ביצוע של מגמה רצויה זאת, של הפרוסת הפעילות התעשייתית דורשת מדיניות ממשלתית ברורה המעודדת מיקום של מפעלים חדשים באיזורים מסויימים ומונעת מיקומם ברצועת החוף הצפופה של תל־אביב. יש גם צורך של תיאום בין מיקום של מפעלים חדשים והרחבה רציונית של מפעלים תעשייתיים קיימים ובין היקף הבנייה של שיכונים ושל מוסדות שרות (חינוך, בריאות וכדומה) באיזורים השונים.

עתידה של ועדת המחירים

נציגי התעשיינים, שפרשו בזמנו מוועדת המחירים הציבורית, שבסמכותה להמליץ על העלאות מחירים של מוצרים ושירותים, נוכחו עד מהרה לדעת שאיש לא נבהל מפרישתם והוועדה המשיכה בעבודתה כרגיל. הניזוקים היחידים מהפרישה היו התעשיינים עצמם, שהיעדר נציגיהם בוועדה מנע מהם להשמיע את דעתם לגבי הנושאים הנידונים. הם נאלצו, לכן, להתברן במציאת מוצא של כבוד בכדי לאפשר את שובם לוועדה. מוצא זה נמצא ומאז לא שמעו יותר מצידם של התעשיינים על צורת העבודה של הוועדה, אם כי הם לא היו לגמרי שבעי רצון ממנה. את טענותיהם כלפי הוועדה הם השמיעו בתוך הוועדה עצמה, או בפני שר המסחר והתעשייה המנחה את עבודת הוועדה, ושוב לא חזרו על הפגנה עקרה של פרישה שאינה מוסיפה דבר למילוי התביעות.

על הפרק

על התרגיל של התעשיינים מנסה עתה לחזור ההסתדרות, שבקרבה נשמעים קולות לפרישה מהוועדה, כמחאה על מדיניות שר המסחר והתעשייה, מר ח. ברלב, שהכיר בימים אלה בצדקת תביעתם של התעשיינים להכיר בשכר כגורם באישורים של ועדת המחירים להעלאת מחירים. המצדדים בפרישה מהוועדה הם, כנראה, קצרי זיכרון ולהם הזכרנו את מה שקרה לתעשיינים. אין כל סיבה להניח שגורלה של ההסתדרות יהיה טוב מזה של התעשיינים ואם הם יפרשו מהוועדה תתנהל הוועדה או שפעולתה תוקפא. ההסתדרות צריכה להיות המעוניינת האחרונה בגורל כזה לוועדה. עם כל ההסתייגות שיש כלפיה, כשהיא מאשרת בסיטונות העלאת מחירים, כשלעתים מתקבל הרושם שהיא אינה בודקת מספיק אם אכן יש מקום להעלאות המאושרות על ידה, עדיין היא מהווה גורם רב ערך לשמירה מפני התדרדרות כוללת במערכת המחירים. עבודתה הינה גורם מרסן לתיאבון המופרז של התעשיינים וספקי השירותים להטיל את כל ההתייקרויות על שכמי הצרכן מבלי שהם עצמם ישאו בכל נטל שהוא. בלעדי ועדת המחירים היתה האינפלציה המשתוללת כיום מגיעה לממדים של מדינה דרום־אמריקנית והנפגעים העיקריים מכך היו השכירים. לא מובנת, לכן, להיסותם של אלה המבקרים את מדיניותו של שר המסחר והתעשייה להיאבק בדרך הקלה והבלתי יעילה ביותר של פרישה מוועדת המחירים. פרישה כזו איננה לטובת ציבור העובדים, כשם שהפרישה בזמנו של התעשיינים לא היתה לטובתם. אם יש מקום לשינויים בדרכי העבודה של הוועדה או בקריטריונים שלפיהם היא פועלת — יש להיאבק על כך בוועדה עצמה, או במישורים ציבוריים אחרים ולא לאיים בפרישה.

ב. אילר

מ. פורת — סגן יו"ר מועצת המנהלים של "פז"

בישיבת מועצת המנהלים של חברת „פז" שנערכה לאחרונה בלונדון, נתקבלה הצעתו של יו"ר המועצה, סיר איזק וולפסון, לבחור בעו"ד משה פורת, למשרת סגן יו"ר המועצה.

לנוכח התרחבות פעולותיה של חברת „פז" בהווה ובעתיד.

בשורה חדשה זו באה לקדם את פעולות החברה בישראל, גם בתקופות ההעדרות הממושכות מהארץ של סיר איזק וולפסון, שמקום מגוריו בלונדון. מר פורת נמנה עם חברי מועצת המנהלים של „פז" מאז הקמתה.

250 מיליון ל"י מחזור צפוי ב"כיתן — בשן"

מאת סופרנו הכלכלי

מחזור קונצרן „כיתן־דימונה" ו„בשן" יגיע השנה ל־250 מיליון ל"י — נמסר השבוע בפגישה שקיימה הנהלת הקונצרן המשתייך לקבוצת „כלל", עם קניני אופנה של בתי הכל־בו הגדולים בעולם.

מנכ"ל הקונצרן, מר ג. דורון, מסר כי ייצוא „כיתן" הסתכם בשנת החולפת ב־4 מיליון דולר ו„בשן" — 2.5 מיליון דולר.

הוא אמר לבאי כח בתי הכל־בו כי עתה יושם דגש מיוחד על ייצוא הלבשה אופנתית, במקביל להגדלת המכירות של מוצרי הלבשה בארץ.

להולכים

הם בן ישעיה זינגר) ז"ל

(השלושים)

[illegible]

מדיניות "ההפשרה"

(סוף מעמוד 3)

צמות במלחמת יום־הכיפורים שיקף וחשף את השוני בגישותיהן כלפי עצם מדיניות ההפשרה. היו בממשל האמריקאי שסברו עד לאוקטובר 1973, כי ה"דטאנט" — הגם שלא הביא שלום מוחלט — עשוי להיות ערובה מפני המשך יוזמות התפשטות מצד ברה"מ. הסובייטים, לעומת זאת, גרסו כי אפשר בעת ובעונה אחת לנהל יחסים תקינים ואפילו טובים עם ארה"ב, ולהפיק מכך רווחים כלכליים, נכבדים — ויחד עם זאת גם לנסות ולמצות כל שעת־כושר להרחבת השפעתם — וזאת גם באמצעים צבאיים.

נראה כי נסיון מלחמת יום־הכיפורים הביא להתפתחות מסויימת במבשל האמריקאי ולי־תר־מודעות באשר למגבלותיו של ה"דטאנט" כערובה מפני כוונות ההתפשטות של הקרמלין.

ביקורת פנימית בארה"ב

מבקרי מדיניות ההפשרה באו אף מקרב הממשל עצמו (ובניהם היה גם שר־ההגנה, ג'יימס שלזינגר). אולם עיקר הביקורת נשמעת בחוגי הקונגרס, וראש למבקרים הוא הסנטור הדמוקרטי הנרי ג'קסון. שוללי ה"דטאנט" טוענים זה־מכבר, כי הסובייטים מנצלים את סיסמאות ה"השרה" כהרשאה להמשיך בבניית עוצמתם, וכלי להשגת הכרה ולגיטימציה להשגיהם — וזאת אגב זכייה בסיוע כלכלי אמריקני. בתחום הכלכלי זוכים הסובייטים לאשראי ולידע אמריקאי, בזווית האירופית מובטח להם שקט — דבר המאפשר להם להפנות את מעייניהם למאבק בסין. יתרה מזו: שוללי ה"דטאנט" גורסים כי הוא יצר אוירה של "תרדמה מתוקה" בארה"ב, המתבטאת בקיצוצים בתקציב הצבא, ועשויה להשקיע אותה להפתעה נוסח מלחמת יום־הכיפורים.

כאמור, נשמעו דברי ביקורת אלו — הן בקרב חוגים נרחבים בקונגרס, והן במשמעות עצמו. יש משמעות מיוחדת לכך שהסנאט אישר את כל תכניות הפנטאגון לייצור נשק מתקדם — ודוחה אלטרנטיבות זולות ו"מתונות" יותר. כן דוחה הקונגרס הצעות שנועדו לקצץ בנוכחות הצבאית האמריקנית באירופה, ולהפחית את הסיוע הצבאי והכלכלי לבעלות־בריתה של ארה"ב בדרום מזרח אסיה.

התפכחותו של הממשל עצמו מאשליית ה"השרה" כצאה, בין היתר, את ביטוייה בירוסה והיפלומטית האמריקאית באזורנו — יותר, כה שפירושה המעשי הוא הצרת צעדי ברה"מ במזרח. כן משתקפת התפכחות זו בירוסה האמריקנית לביצורה מחדש של ברית נאט"ו כמחסום בפני ההתפשטות הקומוניסטית.

העתיד הקרוב יוכיח אם מדיניות ה"דטאנט", הן מצד ארה"ב והן מצד ברה"מ, תישאר במתכונתה הקיימת. לשאלה זו יש חשיבות רבה גם לגבי חידוש השיחות בג'נבה בבעיות המזרח התיכון.

הרב שמחה קראוס

(סוף בעמוד 8)

בה כיהן כרב — קהילה של שומרי שבת, המונה 3,000 משפחות — לא היתה משפחה אחת שלא נפגעה מנשואי התערובת. עד כדי כך הגיעו הדברים. אם הסטטיסטיקה נכונה שנשואי התערובת מגיעים ל־40 אחוז, פירוש הדבר, שואה חדשה על העם היהודי. לכן הבעיה העיקרית, הוא אומר, היא חינוך יהודי ליהודי ארה"ב.

"הישות הפלשתינאית" ו"יהודי ארה"ב

אשר לרפורמים ולשמרנים, מספר הרב קראוס על מקרה של גיור שבא לפני בית הדין בעירו, בו הוא מכהן כחבר. האשה באה עם תעודת גיור רפורמית, לצורך סידור גירושין, וסיפרה שהגיור הרפורמי אותו עברה, התבטא רק בביקור בבית כנסת ובפתיחת ארון הקודש. אותה אשה שלחה ילדיה לבית־ספר יהודי. אילו לא גילו במקרה את דבר ביוורה הפיקטיבי, היתה נוצרת בעיה הלכתית לאחר דור. יתר על כן, רבאיים רפורמים ושמרנים רבים בשלבים בדרשותיהם את עניין "הישות הפלשתינאית" ודורשים להכיר בישות זו, כאילו זו הבעיה של יהדות ארה"ב. איש שיתנו מסיתו, כי הרצינים שביניהם מודים בפה מלא שגיור יש להעביר לרבנים הרדים.

קהלתו של הרב קראוס היא קהלה צעירה ודינמית, שבה 80 משפחות, אך רובם אקדמאים. הוא משמיע בפניהם שיעור ברמה גבוהה, ולפני השיעור שולח כראה מקומות בש"ס, כדי שיתכוננו. הרב קראוס סבור מנסיונו, שהנוער בארה"ב מחפש כיום את הגישה המסורתית, בהשפעת משבר הוסרגיים, ואילו את האורתודוקסיה הוא מזהה עם המימסד, ולכן מוטלת החובה על רבנים חרדים להגיב גם על נושא כמו הוסרגיים.

י. א.

בן־ציון הגיש ערר לבית המשפט העליון על מעצרו

פרקליטיו של יהושע בן ציון, מנהל בנק אי־בריטניה לשעבר, עו"ד י. סוזיק וי. אורדת הגישו אתמול לבית המשפט העליון ערר על ההחלטה של בית המשפט המחוזי בת"א, לעצור את בן ציון עד לסיום ההליכים המשפטיים נגדו.

השופט המחוזי אליהו כהן פסק כי בהתחשב בסכומים העצומים הנזכרים בכתב האישום ונוכח טענת התביעה כי שחרורו יהבל באמצעי השלטונות להציל את כספי הבנק, יש לעצור את מנהל הבנק לשעבר עד לתום ההליכים נגדו.

בערר טוענים פרקליטי הנאשם, כי השופט המחוזי טעה בכך, שקבע כי מספיק להניח שהאישומים נגד שולחם אינם קלושים כן האויר, וכי בכך לא יחס משקל מספיק לסעיפים הקשורים לחופש הפרט, בטרם הוכח נגד בן ציון כל אשמה.

לערר צורפה בקשה לעריכת הדיון בעת פגרת בתי המשפט, והשופט התורן של ביהמ"ש העליון יחליט אם להעתר לבקשה אם לאו.

יחידות חיל הים זכו בכל המקומות הראשונים במשחה הכנרת

שחייני חיל הים היו אתמול ה־מצטיינים ביותר במשחה הכנרת ה־חמישי של צה"ל. במשחה, שהיה הסטנדרטי מכל המשחים שקיימו לו השתתפו כ־3000 שחיינים, מכל יחידות צה"ל. המשחה נערך לאורך 2.5 ק"מ — מחוף שלדג שמול המושבה כינרת, לחוף צמח.

חלקו המרשים ביותר של המשחה היה השחייה הצורנית: השחיינים הדגימו צורות מרהיבות תוך כדי שחייתם. בעיקר בלטו בכך שחייני חיל הים, שזכו בפרס הראשון. לסיום ירו שחייני חיל־הים זיקוקין בשלל צבעים.

גם בפרס השני של השחייה הצורנית זכתה יחידה של חיל־הים — (בית־הספר לחובלים), שהקדימה את שחייני הגדנ"ע וביה"ס לקצינים. אלו התחלקו במקום השלישי.

את הפרס להיילי "חיל הים" העניק קצין בכיר בחיל־הים.

לראשונה השתתפו במשחה גם אנשי מילואים ובנות, ביחידות נפרדות. זו היתה גם הפעם הראשונה, שיחידות של הגדנ"ע השתתפו במשחה.

את משחה הכנרת של צה"ל אירגנו מפקדות חיל־הים, ענף אימון גופני בצה"ל, המועצה האזורית עמק הירדן, "הפועל" עמק הירדן והוועד למען החייל בטבריה.

חשוד בנסיון הצתה

אדם החשוד בנסיון להצית את החנות לאביזרי טלויזיות "סיגנל" ברח' החשמל בת"א הובא לבית משפט השלום בתל אביב.

חוקר מטעם המשטרה טען כי ה־חשוד יוסף גחמלר מפתח תקוה הביא לחנות בקבוק בנזין, רוקן את הדלק על רצפת חדרו של המנהל, חסף את מצית של המנהל, אך נבלם ב־טרם הצליח להבעיר אש. נמסר כי המשטרה תוקרת את הרקע לפרשה.

חשוד בתקיפת סוחר בשוק הכרמל

כושוד באיומי רצח על סוחר ד־בנסיבות סחיטה מבעלי עסקים, נעצר תושב בת ים בן 25.

המעצר בוצע על ידי בלשי המחוז הירכוזי של משטרת ת"א.

לחוקרים נודע, כי לפני ימים מספר נהקל החשוד בסוחר בלכתו בשוק הכרמל. הוא הכירו מתקיפת ריצוי עונש מאסר בעבר.

לפי תלונות הסוחר תקף אותו ה־חשוד, הפסו בידו ובחולצתו, גידף אותו ואיים על חייו.

מזוזות מזוייפות נתגלו בבאר־שבע

400 מזוזות מזוייפות נתגלו בבאר שבע ע"י צעירים דתיים שבדקו מזוזות בדירות.

התברר כי מגילת הכתב במזוזות עשויה נייר ולא קלף, כפי שנדרש עפ"י ההלכה.

הרב שמעון טורנהיים מסר כי על ברתיק המזוזה כתוב באנגלית: "בצלאל — תוצרת ישראל". צוות בודקים מי מיצר מזוזות מזוייפות אלו וכיצד הגיעו לשוק.

מת מפצעי תאונת דרכים

רחמים מסיקה, בן 62, מת אתמול מפצעי תאונת דרכים בה נפגע לפני שבוע בבת ים.

המנוח רכב על קטנוע והתנגש במכונית. הוא נפצע קשה, אושפז בבי"ח "אסף הרופא" שם לא עלה בידי הרופאים להציל את חייו.

ענף התנועה פתח בחקירה לברור סיבות התאונה.

במפלגה ובתנועה

המפד"ל המזרחי בת"א

שיעורי תורה בבית הכנסת נוה־נתן.

בשעה 5.00 שיעור במדרש ע"י הרב ר' זכריה כהן בבית הכנסת אהל כשה בשעה 6.00 שיעור בדף היומי ע"י הרב ר' פינחס רבין. בבית הכנסת המרכזי קריית שלום מסלנט 30 בשעה 4.00 שיעור בדף היומי ע"י הרב דב זייד.

תנועת האשה הדתית לאומית חיפה

היום יום רביעי תתקיים אזכרה בשעה 6.00 בערב לחברתנו שפרינ־צה רהנר ז"ל. במתנון החברה רח' ירושלים 27 חיפה.

בסניף המשנה של הפועל המזרחי

המפד"ל רח' רב המכביב 19 ת"א מתקיימים שיעורי תורה קבועים בשבוע. בשבתות בשעה 5.30 אחה"צ לומדים מסכת יבמות וכל יום שני בשעה 8.00 בערב מסכת כתובות. מגיד השעורים אהרן ארנברג. הקהל מוזמן.

תל־אביב

במנין חוג הדמב"ם תל אביב

יהושוע בן נון 48

מתקיימת תפילה בציבור בשבתות ובחגים — מתחילים בשעה 8.30 בבוקר, לפני התפילה לומדים כמה פרקי אבות. ההשתתפות בתפילה אינה כרוכה בשום תשלום.

תורנות בתי מרקחת

ירושלים: "הבירה", חזקיהו המלך 23, טל. 33843; "אל אורד", באב אל זהרא, טל. 282682.

תל אביב: "הנביאים, המלך ג'ורג' 72, טל. 286740; "תרופה", דיזנגוף 217, טל. 223488; "יאני", יהודה ה־לוי 67, טל. 61474.

בת ים: "יוגר", מרכז מסחרי, רמת יוסף.

חולון: כמו בבת ים.

רמת גן והסביבה: "המגן", ביאליק 30, טל. 723774.

בני ברק: "בני ברק", רבי עקיבא 110.

הרצליה והסביבה: "כפר ריבליך", ויצגם 142, הרצליה פתוח.

נתניה: "הדסה", הרצל 24, טל. 22243.

רמלה לוד: "לוד", הרצל 3, לוד.

באר שבע: "בריאות", הרצל 72.

לוח הצופה

★ פילים הקטנה הוזמים, אנסי־סות, פיידידרים, ריהוט משרדי וכל הפצי בית אוזרים. טלפון 864938 בערב 876852.

● בקריה"אתא דירה, בשדרות הד־מגינים, 108 מ"ר + מחסן, 04-726772.

מרכז קהילתי ע"ש יעקב לווינזון ז"ל

במעמד של ראשי ציבור, מ"מ ראש עיריית פתח־תקוה, מר א. פרנזר־שטיין, מנהל אגף המינהל והיחידה לעבודה הקהילתית בעמידר, מר י. אולשטיין, מנהל מחוז השרון של עמידר מר י. צוקרמן וקהל רב של מתמנים, הונצח אתמול המרכז ה־קהילתי בעמישב על שמו של יעקב לווינזון, מי שהיה במשך שנים רבות מנהל העבודה הקהילתית בעמידר.

מדינת ישראל
משרד הבטחון/אגף השקום
המחלקה להנצחת החייל

מחר, יום חמישי כ"ז מנחם אב תשל"ד, (15.8.74) יובאו לקבורת קבע

בבית הקברות הצבאי — חיפה

סא"ל דרור דב ז"ל בשעה 15.00

בבית הקברות הצבאי — קרית שאול

סמל סמרנו יהושע ז"ל בשעה 07.30

מדינת ישראל
משרד הבטחון / אגף השקום
המחלקה להנצחת החייל

מועדי הבאת חללי מלחמת יום הכפורים לקבורת קבע

ביום שישי כ"ח מנחם־אב תשל"ד (16.8.74) יובאו לקבורה

בבית הקברות הצבאי — באר שבע

רב"ט אליאב רן חיים ז"ל בשעה 13.30
סרן ברמן אלישע ז"ל בשעה 12.00
רב"ט חנבי שמואל ז"ל בשעה 09.00
סרן מבורך יצחק ז"ל בשעה 10.30

בבית הקברות — חולון

סמל גמפל אשר ז"ל בשעה 10.30
סמ"ר יניב (שקלניבין) אלכסנדר ז"ל בשעה 09.00
סמ"ר פאר פנחס ז"ל בשעה 12.00

בבית הקברות — כפר מונש

רס"ל סגל אורי ז"ל בשעה 12.00

בבית הקברות — כפר סבא

סמל פרידמן שלום ז"ל בשעה 12.00

בבית הקברות — לוד

רב"ט גראסה משה ז"ל בשעה 12.00
סמל הטב חיים ז"ל בשעה 13.30
סמ"ר כהן טל אליהו ז"ל בשעה 10.30

בבית הקברות — עין דור

סגן יהלום אריה־לאון ז"ל בשעה 12.00
רב"ט לוונברג ריימונד ז"ל בשעה 12.00
סמ"ר מרי חנן ז"ל בשעה 12.00

בבית הקברות — קדימה

סמל אקסלרד אלפרד ז"ל בשעה 10.00
רב"ט יום־טוביאן אליהו ז"ל בשעה 10.00

בבית הקברות — קדרון

סרן קרן אילן ז"ל בשעה 10.00
סרן רוזנפלד נתן ז"ל בשעה 12.00

בבית הקברות הצבאי — קרית שאול

רב"ט ברמי ברוך ז"ל בשעה 09.00
סמל טרכטמן יהודה ז"ל בשעה 13.30
רב"ט כבודי אדמונד־מנחם ז"ל בשעה 12.00
סמל מולקנדוף אהרון ז"ל בשעה 12.00
סמל סיביליה יוסף ז"ל בשעה 10.30
סמ"ר פו זלוטשבסקי יחיאל ז"ל בשעה 09.00
סרן קרף יעקב ז"ל בשעה 13.30
רב"ט קניאולר יצחק ז"ל בשעה 10.30

בבית הקברות — קרית שאול

סרן שטרן יערי (יעקב אריאל) ז"ל בשעה 09.00

תאום ההסעות נעשה בין המשפחות לבין קציני הערים

תיק עזבונות 2310/74

עזבון המנוחה — חנה נגיש

צירלפין 9 בני ברק

המנוחה הנ"ל נפטרה בתאריך 3.4.74

לעזבון המנוחה נתמנו מנהלי ה־עזבון: עוה"ד יחזקאל ארזלי וה׳ ברוך הלברשם ע"י ביהמ"ש המחוזי בתאריך 14.7.74.

כל מי שיש לו תביעה כלפי העזבון של המנוחה הנ"ל יגיש את הבי־צהו בכתב לפי כתובתו של עוה"ד יחזקאל ארזלי, בני ברק ר' עקיבא 76 תוך 14 יום מהיום.

כל תביעה שהוגש לאחר כועד זה לא הובא בחשבון כלל.

מנהלי העזבון

בית הדין הרבני האזורי בתל־אביב־יפו

הוגשו בפני בית הדין בקשות למתן צוו ירושה בתיקים המפורטים להלן: כל התובע טובת הנאה או המעוניין בעזבון שאחת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יבא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

תיק 6767/ל"ד

בענין ירושת המנוח רחוב אלחנן ז"ל שנפטר ברמת־גן ביום ט"ו שבט תשל"ד — 6.1.1974.

המבקשת: דבורה הייקן ברחוב הרצוג 14 גבעתיים.

בית הדין הרבני האזורי בתל־אביב־יפו

הוגשו בפני בית הדין בקשות למתן צוו ירושה בתיקים המפורטים להלן: כל התובע טובת הנאה או המעוניין בעזבון שאחת הבקשות מתייחסת אליו ורוצה להתנגד לה, יבא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 יום ביום פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

תיק 9815/ל"ד

בענין ירושת המנוחה לינדנפלד בילה ז"ל שנפטרה בפתח תקוה ב־יום ט"ו סיון תשל"ג — 15.6.1973.

המבקש: לינדנפלד שמחה ברחוב צורא 36 בני ברק.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ת"ק צוואות מספר 3539/74

בענין צוואת המנוחה לאורה וולך שנפטרה ביום 6.6.74.

המבקשת: חנה הנריאטה בנדר, בעלת ת. ז. מספר 971278, בכפר־חיים, על ידי ב"כ עוה"ד ולטר שיינ־פלד, שכתובתו להמצאת כתבי בי־דין הוא: הל־ברוק, רחוב אוגריה 26, לוד.

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט זה בקשה לכתן תוקף לצוואת ה־מנוחה הנ"ל.

כל הטוען נגד מתן תוקף לצוואת המנוחה, עליו להגיש לביה כשפט זה את התנגדותו תוך 15 יום מיום פרסום הזכנה זו, אחרת יצהיר בית המשפט על תקיפות הצוואה.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק עזבונות 584/74

בענין: ירושת המנוח יהודה להראני ז"ל שנפטר בשנת 1939 באלכסנדריה, מצרים.

המבקש: פליקס לחיאני, בבריסל, בלגיה.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה ליתן צו המבריז על ירושה המנוח הנ"ל, והנני כזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה ב־עזבון המנוח והרוצה להתנגד ל־הכרזה, להגיש, תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איסמן, שופט, רשם

למסדרי קדושין בארץ

הרבנות הראשית לת"א — יפו מבקשת להודיע לה אם אהרן אליהו ת. ז. 7577831 בעל תעודת גירושין כס' 46152 מיום ל"ז תשרי תשכ"ה נרשם אצלכם לנשואין. הנ"ל טוען כי תעודת הגירושין שלו אבדה.

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3795

בענין: עזבון המנוח ריצ'רד לסקובסקי ז"ל שנפטר בפתח־תקוה ביום 10.6.74.

המבקשת: בידה לסקובסקי מרחוב אוסישקין 2, 22 פתח־תקוה על ידי ב"כ דוד א. מבי, עו"ד שמענו ל־המצאת כתבי בי־דין הוא שד' רוטשילד 103, תל־אביב.

להוי ידוע כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוח ריצ'רד לסקובסקי ז"ל, והנני כוזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך חמשה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו וליתן טעם מדוע לא יינתן לבקשה צו ירושה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3732/74

בענין: צוואת המנוח צבי ברמן ז"ל שנפטר ביום 19.7.74 מרחוב נילי 41 רמת־השרון.

המבקשת: חנה ברמן מרחוב נילי 41 רמת־השרון על ידי ב"כ עוה"ד יוסף־צבי משדרות רוטשילד 31, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו קיום צוואת מיום 17.8.72 של המנוח הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם המוצא שיש לו טובת הנאה בעזבון והרוצה להתנגד למתן הצו לקיום הצוואה כאמור, להגיש תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לכך וליתן טעם מדוע לא תקויים הצוואה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בית הדין הרבני האזורי ירושלים

תיק מס' 2847/תשל"ד

הוגשה בפני בית הדין בקשה ל־מתן צו ירושה על עזבון המנוח כבנקוט־ילר בן ציון (ניסים) שנפטר בירושלים ביום י"ד אדר א' תשי"ד — 17.2.54.

המבקשת כבנקוט רבקה.

הזמנה

כל התובע טובת הנאה וכל מעונין שיש לו סיבה להתנגד לבקשה הנ"ל יבוא לבית הדין וימסור טענותיו תוך 15 ימים מתאריך פרסום הזמנה זו, שאם לא כן יתן בית הדין צו כטוב בעיניו.

הרב רפאל הדס — עדים
(—) המזכיר הראשי

בית הדין הרבני האזורי בתל־אביב־יפו

תיק מס. 11881/לד

מר וולקן אלימלך ת"ז 538822, הגב' וולקן צפורה פייגא ת"ז 538821, מבקשים מכבי ביה"ד הרבני ה־אזורי ת"א — יפו לאשר נשואיהם, שהתקיימו בעיר שטאנגארט גרמניה בשנת 1948.

המזכירות

למסדרי קדושין בארץ

הרבנות הראשית לת"א — יפו מבקשת להודיע לה אם רוש זהבה לבית דליאין ת. ז. 5117413 בעלת תעודת גירושין מס' 49733 מיום כ"ה מר־חשון תשל"ג נרשמה אצלכם לנשואין.

הנ"ל טוענת כי תעודת הגירושין שלה אבדה.

למסדרי קדושין בארץ

הרבנות הראשית לת"א—יפו מבקשת להודיע לה אם מור הדרה לבית מנקור ת. ז. 0/813616 בעלת תעודת גירושין מס' 45129 מיום י"ב מר־חשון תשכ"ט נרשמה אצלכם ל־נשואין. הנ"ל טוענת כי תעודת ה־גירושין שלה אבדה.

נרשמו לנשואין

לשכת הרבנות — חיפה

[illegible]

לשכת הרבנות — בת־ים

[illegible]

לשכת הרבנות — רמת־גן

[illegible]

לשכת הרבנות — אשקלון

[illegible]

לשכת הרבנות — נתניה

[illegible]

לשכת הרבנות — בית־שאן

[illegible]

לשכת הרבנות — שומם

[illegible]

לשכת הרבנות — אשדוד

[illegible]

לשכת הרבנות — ירוחם

[illegible]

היום

יום רביעי כ"ו מנ"א תשל"ד 14.8.74

פר׳ ראה

הפרק: איוב לא־לב; המשנה: תמיד ד־ה, ב־א; הדף: חולין פט; ההלכה: אורח חיים שצב, יב—יד.

שידורי ישראל

חדשות בעברית — בגלים א, ב, צ — כל שעה	
09.55 (א) חדשות באנגלית	
10.55 (א) חדשות בצרפתית	
5.55 (א) חדשות באנגלית	
6.50 (א) חדשות בצרפתית	
שידורי תכניות לעולים (ב)	
עברית — 19.00: יידיש — 19.30; לאדינו — 20.00; מוגרבית — 20.15: רומנית 20.30; רוסית — 20.45	

רשת א׳

[illegible]

רשת ב׳

[illegible]

גלי צה"ל

[illegible]

טלוויזיה כללית

[illegible]

בבית משפט השלום ברחוב ויצמן 1 פינת שאול המלך — תל אביב

תיק אזרחי מס' 8803/74

הזמנה לדין

למיבור סנטו שכתובתו ר"ג יהלום 7, פתח תקוה, וכיום בלתי ידועה.

הואיל והתובע פנחס שורץ ע"י ב"כ עוה"ד כשה אירדור הגיש ל־בית משפט השלום בתל אביב תובענה נגדך, כמפורט בכתב התביעה ה־נמצא בתיק הנ"ל, הינך הוזמן להגיש כתב הגנה תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 2.9.74 שעה 8.30 אם הגשת כתב הגנה כאמור הדי לך, שאם תגיש כתב הגנה ולא התייצב למשפט ב־יום האמור בהזמנה יתנו באותו יום פסק דין שלא בפניך, אך אם לא תגיש כתב הגנה במועד שנקבע לכך בהזמנה ינתן פסק דין שלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט ו־ההזמנה להתייצב תבוטל.

יום 11.8.74

י. שמירי
מזכיר ראשי

בבית המשפט המחוזי בחיפה

תיק קיום צוואה 1159/74

בענין צוואת המנוח כשה בן שמעון ליברגס ז"ל שנפטר בחיפה ביום 1.6.1974 (י"א סיון תשל"ד).

המבקשת: רבקה ליברגס, מרח' תרצ"א, חדרה.

להוי ידוע כי המבקשת הגישה בקשה לכתן צו קיום צוואת המנוח הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל והרוצה להתנגד למתן הצו המבוקש להגיש, תוך תמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות למתן הצו המבוקש שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

י. איסמן, שופט, רשם

תיאטרוני ישראל

הערב 14.8.74

הבימה:

בו, בו יולים — באולם הגדול ת"א

הקאמרי:

מפוו הבמרה הזקנה — תל־אביב

התיאטרון העירוני חיפה:

[illegible]

חיפה — בית הכשילד

הצפה

עתון יומי

HATZOFE DAILY

העורך: הצופה בע"מ, העורך ש. דוקרזיאק, מערכת והנהלה: תל־אביב, רח' המסגר 66, טל. 35421, ת"ד 2045, חשבון בבנק הדואר 41144 ★ סניף ירושלים: רח' בן־יהודה 3, ת"ד 1148, טל. 234910, בערב טל. 525344 35609 ★ סניף חיפה רח' ארלוזורוב 3, טל. 663628 דפוס המשמר בע"מ ת"א, רח' המסגר 66, טל. 31554.

●

אין במערכת אחראית להחזרת כתבי יד

הצופה מנ-ארכיון

ההסתדרות שוקלת הוצאת חבריה מועדת המחירים

בהגובה על היערכות משרד המסחר והתעשיה להעלאת מחירים ב־5 אחוז

מאת סופרנו בתל־אביב

ההסתדרות שוקלת הוצאת חבריה מוועדת המחירים, על רקע השגבה מצד משרד המסחר והתעשיה, להעלות ב־5 אחוזים את מחירי המוצרים הנדרשים — על כך נמסר אתמול במהלכה של ישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

הוועדה המרכזת התכנסה באורח דחוף לישיבה, כדי לדון בהוראת משרד המסחר והתעשיה, להעלאה 5 אחוז במחירי המוצרים בסוכר. להיום נועדה פגישה נוספת של הוועדה המרכזת, שתפקידה לדון בנושא זה, וכן בעבירות המכבאים בקיזות השיווק ובביקורת שנמתחה לאחרונה על חברת העובדים בהסתדרות.

מר י. משל, מזכ"ל ההסתדרות צפן בקשר להכנות להעלאת המחירים של המוצרים, כי מעלה זו עתידה במסגרת מוחלטה לסיכומים, שנקבעו בשעתו בין ההסתדרות לבין נציגות הממשלה, בעקבות כך, כמר כור, שוקלים בהסתדרות נקיטת אמצעים הכורים עד כדי מתן ההוראה לחברי ההסתדרות בוועדת המחירים, שלא ליטול יותר חלק בדיוניה.

הוקמה חברה עירונית ממשלתית לבניה ולפיתוח מוסדות דת בי־ם

מאת כתב הצופה בירושלים

חברה עירונית ממשלתית לבניה ופיתוח מוסדות דת בירושלים הוקמה אתמול ע"י משרד הדתות ועיריית ירושלים.

מנכ"ל משרד הדתות עו"ד דוד גלס ומנכ"ל עיריית ירושלים עו"ד רוני מיכאלסון אשר יחד יעמדו בראש החברה אמרו כי היא נועדה לענות על המחסור הגדל והולך בבתי כנסת ובמקוואות בשכונותיה החדשות והוותיקות של הבירה.

כל השכונות החדשות אשר נבנו לאחר מלחמת ששת הימים זקוקות בדחיפות למספר בתי כנסת ולמקוה בכל אחת מהן. זאת בהקבל לגידול הרב באוכלוסיית השכונות הוותיקות המצריך הקמת מספר ניכר של בתי כנסת.

הפרוייקט הבנייני הראשון אשר החברה תבצע בהתחלה הוא בית ההוויות עירוני־ממשלתי בהשקעה של למעלה משבעה מיליון ל"י.

עיריית ירושלים העבירה לרשות החברה המורחבת מגרש רחב ידיים בצפון מרכז העיר. חברה קבלנית כבר החלה בתכנון הפרוייקט והם יושלמו בהקדם האפשרי.

כמנהל החברה העירונית־הממשלתית החדשה להקמת מבני דת נתמנה מר בנימין אשרי אשר כיהן בעבר כמנכ"ל הוועדה הדתית בבירה ופקיד בכיר בעיריית ירושלים.

רבני אור יהודה יכריזו חרם על גונבי ספרי התורה

רבני אור יהודה החליטו להכריז שבוע חרם על גונבי 4 ספרי התורה מבית הכנסת „בית יעקב" של העיר הנב־ זית. 3 ספרי תורה מן הנגנבים הם על שמות חללי מלחמת יום הכיפורים.

הרבנים אמרו, כי יכריזו על חרם אם עד מחר לא יחזירו הגנבים את הספרים, ששוויים אלפי לירות.

כתב עתים מציין כי לפני כמה שבועות נגנבו 16 רימונים של ספרי תורה בבתי כנסת באור יהודה.

משטרה אתני סרב עדיה השודים בקשר לגניבות אלה בבתי הכנסת.

נעצרו חשודים בדקירת סוחר בשכם

כוחות הבטחון עצרו אתמול בשכם חשודים בדקירתו של סוחר ישראלי העובד בכלא שכם.

הסוחר נדקר בגבו שני בעת שעמד ליד מכונית שירות בתי הסוחר במרכז המסחרי של העיר. אלמוני התנפל עליו, דקרו מספר דקירות בקומיה שונים בגופו ונמלט. הסוחר נפצע קשה והועבר לבית החולים.

כוחות הבטחון הטילו עוצר על המקום למשך שעה ופתחו בחיפושים נרחבים אחר הדוקר.

הערב — ועידת נכי צ.ה.ל.

ועידת ארגון נכי צה"ל — המקיף כיום 18.500 נכים, בתוכם מספר ניכר של נכי מלחמת יום הכיפורים — נפתחת הערב, בירושלים.

בישיבת הפתיחה החגיגית ישאו דברים שר הבטחון, מר שמעון פרס, הרמטכ"ל רב אלוף מרדכי גור, ראש עיריית ירושלים מר טדי קולק ואחרים. הועידה תעסוק בבעיות שיקום הנכים, הטיפול בהם במשרדי הממשלה וכן נושאים שנגרמו כתוצאה ממלחמת יום הכיפורים. דיוני הועידה יתנהלו ביום ה"כניסי, ה־15 לאוגוסט.

בעקבות משאל חברי „אגד" המחייב איחוד עם „דן":

„אגד" מתנה את ביצוע האיחוד בקבלת עזרה ממשלתית רחבה

מאת סופרנו לענייני תחבורה

„אגד" מתנה את ביצוע האיחוד עם „דן" בקבלת עזרה ממשלתית רחבה — נמסר אתמול מטעם הנהלת הקואופרטיב עם פרסום תוצאת משאל החברים, שלפיהן חייבו 75 אחוזים מכלל המשתתפים במשאל את האיחוד.

במשאל השתתפו 5017 חברים, כ־90 אחוז מכלל בעלי זכות השתתפות. מהם חייבו את האיחוד 3722 חברים ורק 1259 התנגדו לו. 36 נמנעו. יש לציין שתוצאות הצבעה זו הן בגדר המלצה בלבד, וההכרעה הסופית תהיה בידי מוסדות האגד.

שהותה צריכה להמשך את ההכרה שקודם לכן זהו את האיחוד. בדיון האיחוד, לקיפוד הממשלה עזר גם היא להן החזק של ביצוע התחבורה, עד רצה כאב באיחוד.

עם החלטת „אגד" צפויה עתה גם החלטה של „דן" בעד האיחוד. עם זאת עדיין רחוקה הדרך לאיחוד בפועל. מלבד ההחלטה הפורמלית השינוי שמוסדות שתי האגודות צריכה לקבל עומדת לפתפל לאיחוד שונה של דרישות, שהקואופרטיבים החדשים, בעיקר בפיסקי הכספי. הקואופרטיבים מתנים את הסכמתם בסדר תנועות העבר וכן יהיה צורך במתן עזרה לחברי „דן" בבדי שיוכלו לקבל אותן הזכויות כמו חברי „אגד" שמהיר מניותיהם גבוה הרבה.

הקואופרטיבים דורשים גם להבטיח בהקדם את היום התחבורה הציבורית, שימנע מבעלי מכאויה ומסדרים להוליך נוסעים בשכר.

בני הקואופרטיבים להמבחה לראות את הצורך להתקדם לקראתו.

כל אוטובוסים חדש בין ת"א לרמת השרון

כי האוטובוסים החדש בין ת"א לרמת השרון, שיפעל המעלתי החליש בשעתו שר התחבורה, מר גד יעקבי, יחל לפעול בצורה סדירה החל מיום ראשון 25.8.

שיפורים בקו „דן" ברמת גן

קואופרטיב „דן" יערוך החל ב־ ראשית בספטמבר שיפורים בהמלך ה־ קיים 53 ו־ 65 ברמת גן.

קו 53 יעבור בהמלכו דרך רחוב עטראל עד רח' פנחס פינת הראה, וקו 65 יפעיל בבוקר אוטובוס לבחינה לתלמידי הגימנסיה הקבוצתית „אהל".

שר התחבורה: — צעד חשוב בכיוון האיחוד

„שמחתי על ההכרעה החיובית של חברי אגד. הכרעה המעידה על שיקול דעה אחראי וראיה נכונה של צרכי פיתוח התחבורה הציבורית בישראל".

אמר אתמול שר התחבורה, מר גד יעקבי, עם פרסום התוצאה החיובית של המשאל שנערך בין חברי אגד.

מר יעקבי ציין, כי זהו צעד ראשון בכיוון האיחוד אשר הגשמתו המלאה תלויה מעתה ואילך בכוונותם של

אלמוגי: מצב הדיור של המועצה הדתית והרבנות בחיפה — מקור של בושה לתושבי העיר

מאת סופר „הצופה" בחיפה

לאחר סקירת הרדות הנציגות המקרים שהופנו ע"י המועצה הדתית והרבנות הראשית בחיפה על העירייה סייר אתמול ראש העיר ח"כ יוסף אלמוגי בליווי מזכיר העיר והמהנדס העירוני בבנייני המועצה הדתית והרבנות הראשית בחיפה.

לכלא יעודה כראוי. לאחר הישיבה סייר ראש העיר ומלוויו בהדרכת ראש המועצה הדתית במבנה ועמד על התנאים הקשים. מר אלמוגי הביע צורה רוח ממצב הדיור בו נמצאים שני המוסדות הללו. מר אלמוגי טען כי יש במצב זה משום מקור לבושה לתושבי העיר וכי יש לנקוט לאלתר צעדים מתאימים לשם מציאת פתרון נאות לבעיה. בו במקום בו בהקום הורה ראש העיר למר יוסף כהן מהנדס העיר למצוא בהקדם הד אפשרי דיור חליף למשרדי המועצה הדתית.

בפגישה עם חברי הנהלת המועצה הדתית היתה מר י. ש. כאלי את קשייה והלאות עבודתה של המועצה הדתית והרבנות הראשית השוכנים בדירה בת 8—10 חדרים שנרכשה עבורה לפני כ־35 שנה עת היו בחיפה כ־40 אלף יהודים. עתה כאשר העיר גדלה ומספר תושבה מגיע לכ־230 אלף כ"י אין המבנים מתאימים כלל ליעדם.

סובלת בעיקר מהלקה הנישואין ה־מספלה בבאוה פונים ליום כאשר היא מכונסת בשלושה חדרים קטנים וללא חדרי הכתנה. הדבר גורם ל־סבל רב ולסרוגיה רבה מצד ה־ציבור הנזקק לשירותי המחלקה. גם מחלקת הכשרות של הרבנות הראשית מבצאה בחדר וחצי אינה מסוגלת

מוזיאונים עירוניים בתל אביב יפתחו לקהל הרחב בימי השבת חינם אין כסף

בשבוע הבא — פתיחת יריד מוסיקה ועצעועים

מאת סופרנו בתל־אביב

הנהלת עיריית תל־אביב החליטה לפתוח את כל המוזיאונים העירוניים בעיר, בימי שבת, חינם אין כסף, ולאפשר לקהל הרחב בקורים במקום.

זאת מסר אתמול עו"ד י. ארצי סגן ראש העיריה, במסיבת עיתונאים בבית־סוקולוב בתל־אביב, לקראת שבוע המוסיקה והצעצוע, שיפתח ביום ג' בשבוע הבא, בכבוד מלכי ישראל, למשך שבעה ימים.

ביריד כשתתפים 17 חברות תקליטים וכלי נגינה עתיקים ו־24 חברות משתתפות ביריד הצעצועים.

כן נמסר שחלק ניכר מכך של 57 אלף הלירות, הביזיונות להוצאה התיפעול של ה„ירידי" ייקדשו לצרכי הבטחון.

הנהלת חברת החשמל הסכימה לדחות בשבועיים איומה לנתק החשמל למפעל הטכסטיל באשקלון

בהתערבות האישית של מד־ כיר מועצת פועלי אשקלון יעקב אהרן, הסכימה חברת ה־ חשמל לדחות לשבועיים נוס־ פים את איומה לנתק את ה־ חשמל למפעל הטכסטיל פור־ צ'סמר באשקלון.

בשעות אחר הצהרים נתקבלה קריאה דחופה אצל מזכיר מועצת ה־ פועלים ודווח לו שחברת החשמל החליטה לנתק כבר מהבוקר את ה־ זרם למפעל, זאת לאחר הצטברות חובה של רבבות לירות.

מר אלון פנה אישית להברה וביקש שלא לנתק את החשמל דווקא בשעה הכרעה לגבי גורל המפעל.

נהרג בתאונה בכביש ים־יריחו

משה בן־יעמי בן 31 מירושלים, נהרג, ועוד שלושה נוסעים שבמכונית נפצעו קשה, בתאונת דרכים קטלנית שארעה בכביש ירושלים־יריחו.

המנוח נהג במכונית פרטית, וכ־ שניסה לאפשר למכונית שבאה מנגד לעקוף מונית אחרה, — איבד את השליטה על ההגה, פגע במכונית ש־ ממול והתהפך. המשטרה פתחה ב־ חקירה.

תיירת ישראלית נהרגה בתאונת פגע וברח בלונדון

לונדון, 13 (עיר) — תיירת מ־ ישראל נהרגה בתאונת פגע וברח שאירעה אמש בצפון לונדון.

הנב' סוני כהן, בת 30, תושבת נתניה, הגיעה אתמול לבריטניה, שעה ספורות לפני שמצאה את מותה. כפי שמסבורים התאכסנה, יחד עם בעלה, במלון ברובע גולדרסגרין.

משטרת לונדון חוקרת ומחפשת אחר הרכב שפגע באשה.

■ בקיצור ■

✱ סנדר שהוה בשיל באור יהודה עלה באש.

קיים חשש כי הסנדר הצייד לתושב הכקום שלמה בונפיל, הוצה בהדין. במקום הדליקה נמצאו שרידי חומר דליק. הנזק שנגרם נאמר ב־4000 ל"י.

✱ בית משפט השלום בחיפה נענה לבקשת המשטרה וציווה לנתח את גופתה של אשה, שהוצלה חסד כי נרצחה.

מפסח דוד בר לב פנה לבית ה־ משפט בבקשה לאפשר ניתוח שלאחר המוות בגופתה של צופי אשכנקר תושבת תל חנן בת 58, שמתה בחדר המדרגות בביתה, לאחר ריב משפחתי.

✱ מיפנאי מאמב משפא באחד מ־ מושבי השרון, נעצר ל־15 יום כחשוד בהנפסה שבלות פיקטיביות לספקי מסטא.

החשוד, יעקב ליינר מחיפה, הובא לבית משפט השלום בחיפה.

✱ מזה זמן תובעת חברת צים פצוי על נזקים שנגרמו לה עקב צפיפות ששררה בנמל אילת בחודשים יוני־ספטמבר 1973. תביעה זו מצטרפת לתביעת צים להסדיר הסדלי צפיפות על נמל אילת עקב המתנת אניות הד קיימת שם בתקופה הנזכרת.

ספיר מכחיש שהבטיח להתערב בענין „מיהו יהודי"

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית מר פינחס ספיר, השוהה עתה בארגנטינה, הכחיש את הידיעות שהתפרסמו בעיתונות כאילו הבטיח להמליץ בפ־ ני ראש הממשלה מר יצחק רבין ל־ שנות את החוק בענין „מיהו יהודי".

מר ספיר הבהיר כי הוא נפגש עם משלחת שהעלתה בפניו את הנו־ שא, אבל הוא עצמו לא הבטיח דבר.

בהבלד ביקורו בארגנטינה, המוק־ דש לענייני עלייה וחינוך, נפגש מר ספיר עם פעילי עליה ושמע מקרוב על פעילותם לעידוד העליה בקרב הנוער היהודי.

חולה זכתה בפיצויים על אי אבחנת סרטן ברגל

קופת חולים הכללית חויבה ב־ בית־המש"מ המחוזי בחיפה בתשלום פי־ צויים בסך של 118,500 אלף ל"י ל־ חולה שסבלה מגידול סרטני בברך וקיבלה טיפול כאילו היה זה שבר.

בפסק הדין נקבע כי „לחץ עבודה בקופת חולים איננו יכול לשחרר חו־ רורג, שהסתמך על אבחנה מוטעית של רנטגולוג מוטבה לתת לחולה טי־ פול נאות".

הביעה הנזיקין הוגשה ע"י רוחמה מישלי בת 23, על אבחנה שנערכה לפני 8 שנים, בהיותה בת 15, באותו זמן סבלה מכאבים בברך רגלה ה־ שמאלית ופנתה לרופא הכללי כעבור חודשים הופנתה לחירורג במרפאת רח' החלוץ בחיפה. בעקבות צילום שנעשה לה במרפאה, אולם משגברו כאבי הנערה נשלחה לצילום רנטגן נוסף ואז נקבע כי לקתה בסרטן וב־ עקבות זאת נותחה, ונכרתה עצם רגלה.

בתביעה טען בא כוחה של החולה לרשלנות שילוחית של קופת חולים למחלקי הרופאים.

קופ"ח מצידה הכחישה כל קשר סי־ בתי בין רשלנות והוצאה מדיפה.

שורה של פריצות לדירות באשקלון

שני צעירים נעצרו על ידי משטרת אשקלון בראשיה השבוע ונחקרים על שורה של פריצות לבתי דירות, בעיקר בשכונות אפרידר וברנע.

עד עתה הודו הצעירים ב־20 פרי־ צות לבתי מגורים. עם זאת נוהגי מקרים רבים של התפרצויות וגניבות מדירות ללא פיענוח. בחודשי הקיץ החמים גדל מספר הפריצות לדירות מגורים בשכונות אשקלון.

פיצוץ מתחת למכונית בפתח תקוה

מטען חבלה שהופעל על ידי פתיל השהיה התפוצץ מתחת למכונית ש־ חנתה ברחוב עין גנים בפתח תקוה. בחקירה המשטרתית התברר כי אין זו פעולה מחבלים אלא פעולה של חיסול חשבונות אישיים.

מחמה ההתפוצצות נגרמה בהלה בכל האיזור. המשטרה שהגיעה ל־ מקום הצליחה להרגיע את התושבים.

● עוללות ●

התעשיה האוירית בודקת שימוש בחומרים מרוכבים מתקדמים

התעשיה האוירית בודקת עתה שימוש בחומרים מרוכבים כת־ קדמים לבניית חלקי מטוסים, בכ־ לל במשקל ההדי הקטן וקשי־ חותם — נמסר ביטאון התעשיה האוירית, „תהקיפ", בגליונו ה־ אחרון.

החומרים מרוכבים (קומפוזיט מטריאלס) הם החומרים הבנויים מסיבים הקשורים על ידי רובד העשוי בשרף.

בעולם התעופה נבחנים חומרים אלה בהיקף רב.

★

יולדת רביעיה קבלה מענק של 3,000 ל"י

יולדת רביעיה, הצובדת במש־ רד התיקשורת, קבלה מענק כספי מיוחד. היולדת, גבי שולמית צבי, קבלה מענק בסך 3.000 ל"י כהנהלת משרד התיקשורת ב־ אישורו של נציב שירות המדינה. למענק צורפו ברכותיהם הלב־ ביות של שר התיקשורת, נציב השירות והנהלת המשרד.

נעצרו חשודים באיומים על בעל בית קפה

שופט שלום בת"א הורה אתמול לעצור שני אנשים מ־ תל־אביב, החשודים בקשירת קשר שוד מזויין והצתה בבית הקפה „פן ברופי" בצפון ה־ עיר.

לדברי החוקר, רס"ל שלמה נדיב נעצרו אלי רוזנבלט, 25, ומרדכי לוי, 26, מת"א, לאחר שבעל בית הקפה התלונן על חבורת צעירים שסעדו במקום אך סרבו לשלם.

בעקבות התלונה, הושמעו איומים על בעל בית הקפה ועובדיו ובין היתר נאמר להם, כי המקום יוצת והם ייפגעו.

החוקר טען, כי שני החשודים קשו־ רים למאורעות יכי על המשטרה לב־ צע מעצרים נוספים.

הסניגור טענו כי הם חפים מפשע. השופט עבוס זמיר ציווה לעצרם ל־5 ימים להקירה.

✱ הליכי משפט נגד הזהקן איליגדליצקי, שהואשם באי הגשת דינים וחשבונות למס הכנסה על הכנסותיו בשנים 1970/1972 — הופסקו לבקשת התביעה הכללית.

✱ בית המשפט המחוזי הקל בדינו של מיכאל בולקין, שהתפרסם בכינוי זקן הכייסים, לאחר שנידון בצרכאה בבוכה לשתי שנות מאסר בפועל ב־ אשמה כייסות.

ישיבה קדם צבאית תוקם ליד המרכז להכשרה מקצועית בנחלים

מאת סופרנו בתל־אביב

עם הרחבת המרכז להכשרה מקצועית לבני נוער דתי ב„נחלים", הוקם בבכנרה כידכן זה ישיבה קדם צבאית בו יקבלו הכשרתם המקצועית הדרי הכיה, תגיבים, בוגרי החינוך הממלכתי־דתי, באזורי הפיתוח ודי־ סדי העליה החדשה.

מוסד זה, הפועל במסגרת מפעלי ההכשרה המקצועית של הנוער הדתי העובד, הינו היחידי כסוגו בחינוך הדתי בארץ, כמסר אתמול מר משה שיבר, מרכז ארצי של הנוער הדתי העובד, בהוסיפו כי המוסד פועל בשיתוף משרד העבודה ומוסדות צה"ל ומכשיר בעלי מקצוע, הנדר־ שים לחילות הטכנים של צה"ל.

לבד מנושאי לימודי היהדות, גם תלמידי הישיבה הקדם־מקצועית יוכ־ שרו איפוא, בקבוצות המדרשים.

שר החינוך: יש להגביר החינוך לתחושת העם היהודי

„יש להגביר את החינוך לתחושת העם היהודי ובייחוד בשטח התודעה היהודית — אמר שר החינוך מר א. ידלין בביקורו ברמת ספירא שבבית מאיר, שם הרצה לפני משתתפי קורס מדריכי גדנ"ע על החינוך ל־ ערכים.

קיבל את פניו יו"ר הנהלת רמת ספירא הרב ד"ר יעקב וינשטיין.

הותקף ונשדד ברמת אביב

תושב רמת אביב ראובן גבס, בן 45, נפצע ונשדד ביום שני בלילה ב־ רחוב האוניברסיטה ברמת אביב עת שהלך לביתו.

האיש ההלוכן כי סמוך לשעה 10 בלילה נטפלו אליו שני אלמונים כבני 17, אחד היכה באבן ברקתו והשני שדד את תיק היד שאחז בידו. האיש הקים צעקות אולם השנים נמלטו.

מר גבס קיבל טיפול רפואי במגן דוד והמשטרה פתחה במצוד אחרי שני השודדים. בתיק היו הפצים וכסף קטן בלבד.

הנצחת זכר נופלי חיפה במלחמת יום הכיפורים

מאת כתבי הצופה בחיפה

המועצה הדתית בחיפה החליטה ל־ הנציח זכר נופלי מלחמת יום הכי־ פורים תושבי העיר חיפה ע"י חלוקת סדרי משנה לבתי הכנסת בהם מת־ פללים עשם של הנופלים תושבי ה־ עיר. המועצה הדתית מקווה שבלימוד המשניות יהיה משום כיבוד זכרם של הנופלים תושבי העיר ע"י מת־ פללי ובאי בתי הכנסת.

משלימים קביעת התמיכה לנזקקי הסעד בארץ

המיכסות הוגדלו לפי שעה ב־20 אחוז

מיכסות הסעד לחודש אוגוסט יוגדלו ב־20 אחוזים ב־ מקרבה על חשבון הגדלתן. על כך מסר אתמול מנכ"ל משרד הסעד, ד"ר משה קורץ. כן אמר, כי קביעתם הסופית של שעורי התמיכה נמצאים עדיין בשלבי משא ומתן בין שר הסעד לבין משרד האוצר.

הגדלה זו ניתנת על דעת המרכז לשלטון מקומי.

מבתיירות קייטנות לאלפי אמהות ברוכות ילדים

למעלה מחמשת אלפים אמהות לכיטפחות ברוכות ילדים מסיימות השבוע יחד עם עשרת אלפים מיל־ דיהן בילוי נופש והשתלמות במסגרת מפעל הקייטנות של משרד הסעד. המפעל, כן הוחל לפני כשלוש שנים במשותף עם המרכז לדמוגרפיה וארגוני הנשים, קנה אחיזה בקרב המשפחות הגדולות.

בקייטנות לוקחים חלק אמהות בנות ארבעה ילדים ומעלה. כל אם רשאית להביא שניים מילדיה.

המפקח הארצי לעבודה קהילתית במשרד הסעד, מר יוסף פורת, מסר כי מפעל הקייטנות עודד והגביר את המוטיבציה לפעילות ציבורית והשתתפות בפעילות קהילתית בכל ימות השנה במסגרת ועדי הבתים וה־ שכונות.

החידוש הישראלי שבמפעל עורר ענין רב בעולם. פורסם עליו בירחונים וכתבי עת מקצועיים, כאשר בתי ספר גבוהים לעבודה סוציאלית, ב־ אוניברסיטאות, בארה"ב ובאירופה, מגלים ענין בשיטת הקייטנות השו־ חרות לאמהות משפחות ברוכות ילדים.

בהגרלת לוטו

16, 19, 24, 25, 34, 39

המספר הנוסף: 07

חקירת המשטרה קבעה: 4 החיילים נהרגו מסטיית הרכב לנתיב הנגדי

התאונה בה נהרגו שני חיי־ לים ושתי חיילות בכביש בית דגן נגרמה כתוצאה מסטייה פתאומית של הרכב הצבאי בו נסעו החיילים — מוסר כתב עתי"ם.

חקירת המשטרה העלתה, כי התאו־ נה קרתה בשעה 10 בבוקר, כאשר מכונית צבאית מסוג דודג בה נסעו 5 חיילים סטתה לפתע לשמאל־ה־ כביש, התנגשה במשאית לילנד ש־ היתה עמוסה אבנים.

חייל החמישי שהיה במכונית נפצע קשה והועבר לבית־חולים.

נגנבה מטבעת יקרה

טבעת יהלום שערכה 10 אלפים לירות נגנבה מדירתו של דניאל בכר ברחוב שינקין בגבעתיים.

החוקרים נקטו צעדים למניעת מ־ כירתה של הטבעת הגנובה, שתמו־ נתה הופצה בקרב סוחרים ושומרים.

הועדה המכינה את בחירת רבני פ"ת התכנסה לראשונה

אמש התכנסה לישיבתה הרא־ שונה הועדה הממכינה את בחירת רבני העיר פ"ת.

בועדה 16 נציגי ציבור. בין שאר תפקידיה תכין הועדה את הגוף הבוחר את רבני העיר. נציגי הגוף הבוחר יוגנו בהתאם לחוק על ידי עיריית פ"ת, המועצה הדתית ובתי הכנסת בעיר — 165 במספר.

כידוע אין רבנים ראשיים בפ"ת מאז פטירתם של הרב ראובן כ"ץ ז"ל לפני כ־11 שנה, הרב צמח אבר־ ביב ז"ל, לפני כ־8 שנים.

בפתח הישיבה בהחר יו"ר המוע־ צה הדתית וממלא מקום ראש עיריה פ"ת, מר אברהם מרמורשטיין, ליו"ר הוועדה המכינה.

כן נקבע הסדר הנוהל לישיבות הועדה ונבחרו 4 חברים לגישה המיכרז לבחירה הרבנים ספרדי ר' אשכנזי. מיכרז זה, שיהיה בינלאומי יאפשר גם לרבני חו"ל ליטול בו חלק ויפורסם כבר בשבועות הקרו־ בים.

12 נעצרו בפרשת הגניבה בנמל אשדוד

12 חשודים נעצרו עד כה בפרשת הגניבה של 16 טון חומר גלם פלסטי בשווי רבע מליון לירות מנמל אשדוד — מסר בא כח המשטרה אתמול, ב־ בית משפט השלום בתל אביב.

לבקשת חוקר המשטרה הארוך בית המשפט ב־7 ימים את מעצרו של אחד מפועלי הנמל מעזיה עזורי, מאשדוד, בא כח המשטרה טען, כי החשוד מ־ עורב בגניבות ושחרורו עלול לסכל את החקירה המסועפת. לדבריו נעצרו עד כה 12 חשודים.

ב"כ החשוד, עו"ד אליהו קידר בי־ קש לשחרר את מרשו בנימוק שאין כל צורך בהמשך מעצרו.

ארגון המוניות במועצת פועלי ת"א תובע ויסות בחלוקת מספרים

מאת סופרנו בתל אביב

כנגד המגמה של הצפת השוק ב־ חלוקת מספרים ירוקים למוניות, יוצ־ אים חברי ארגון המוניות שליד מו־ עצת פועלי תל אביב. לדבריהם ה־ ענף הולך ונהרס בשל הצפה זו בחלוקת מספרים, והם מסרו כי ב־ באיזור ת"א, מתנועעות כיום למע־ לה מ־3000 מוניות „על שטח של 4.5 קי"מ.

נציגי הארגון קובלים על בית ה־ משפט אשר סגן, באחד הבירורים, כי בתל אביב יש מחסור במוניות.

בית המדרש אוהל יוסף
המוסדות התורה ההסדר בנשיאות הגה"ק מרן אדמו"ר מקוזיגלוב ובוטשאני שליט"א
רח' דיזנגוף 67

לאדוננו מורנו ורבנו הרה"צ שליט"א ולזוגתו הרה"ח
ר' יצחק אייזיק גוגיג נ"י
ולרעיתו תחי'
ולכל המסתופפים בצ"ק
ברכת מזל טוב
לנישואי הנכד הבן היקר
אברהם נ"י עם מרת חיה תחי'
בת ר' דוד רוזניק שיחי'
יהי"ר השמחה תשפיע רוב טובה על כל אנ"ש ועל כל בית ישראל
ההנהלה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — „שרונים"

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הוגשה בקשה ע"י מר חיים מגורי כהן, להתיר לתקופה מוגבלת שימוש חקלאי ואחסנה במבנים הנמצאים בחריגה לקו בנין קדמי ולקו בנין צדדי בגוש 8144 חלקה 33 בכפר יונה.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו בכתב תוך 14 יומים מיום פרסום הודעה זה, לפי המען:

הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים"
רחוב יהלום 14, נתניה

מ. גלזנר
יו"ר הועדה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה — חיפה

הודעה

על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י הגב' חיים פרידמן ושות' בע"מ להקמת בנין עם בליטה של 30 ס"מ בקומות המגורים למרווח הקדמי, במרחק של 8 מ' (במקום 10 מ') כפי שנקבע בתכנית ח"פ) מהבנין הקיים ברח' הנוטר 78 (חלקה 32 בגוש 11576).

אשר לעיין בבקשה בחדר מס' 319 בהיכל העיריה, בימים א, ג, ה, בשעות 08.00—12.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבעיים מיום פרסום זה.

י. כהן — מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי „פתח־תקוה"

הודעה
בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה תכנית מפורטת תקראה: „תכנית מפורטת מס' פת/1234/".

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: —

גוש 6714, חלקות: 2—6, 43, 45, 61, 84—94, 140—143, 153—166, 169—180, 201, 206, 239—248, חלק מחלקות 60, 62, 65, 68; בגוש 6712 חלקות 63, 65—68, 72, 99—101, 129, 132—154, 175—181, חלק מחלקה 79, 80 בכפר גנים בקטע שבין הרחובות יטקובסקי בדרום מזרח, להמגי הניטאות במערב והגבר בצפון.

עיקרי הוראות התכנית: להתוות דרכים, לקבוע יעודי קרקע והתכ־ ליות המותרות.

ההודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1909, תשל"ג, עמ' 1447 ובעתון בוקר דבר, מיום 5.4.73, ובעתון בוקר נוסף על המשמר, מיום 5.4.74, בשפה העברית.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית והאמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה „פתח־תקוה", וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א. חיון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

התאריך: י"ז אב תשל"ד — 5.8.74

לישכת ההוצאה לפועל, בתי המשפט, ירושלים

תיק הוצל"פ: 5005/73

הודעה
בדבר מכירה פומבית של מטלטלין

מודיעים בזה לרבים כי ביום ד' י"ז באלול תשל"ד 4.9.1974 בשעה 16.00 אחה"צ התקיים במתנת הדלק „כהן" בכניסה לקרית יובל מכירה פומבית של מכונית תוצרת פולקסואגן שנת ייצור 972 מס' רישוי 660854, השייכת לחייבים דדון יחזאל ותנן דוד מרחי הוהב השלישית 32/34, בנין אי תשלום כ־11,500 ל"י לזוכה „קינלי" חברה להשקעות בע"מ. את המכונית הנ"ל ניתן לראות בכל יום בתחנת הדלק „כהן" בכניסה לקרית יובל. על הקונה לשלם את כל המיסים והאגרות והתשלומים אשר לפי דין חלים על הקונה וכן סך 1% מהמחיר למנהל המכירות אם אינו פקיד של בית המשפט.

ב. חריה
ממונה לפועל בתי המשפט ירושלים

12.8.74

בית, יום ג' בית מנחם־אב תשל"ד — 13.8.74

הודעה

לחברי אגודת בית הכנסת בית דוד
נחלת עדה — הרצליה

במוצש"ק כ"ג מנחם־אב התקיימה אספת בחירות שניה לפי מספר המשתתפים ונבחרו 5 אנשים לועד האגודה פה אחד והם כדלהלן:

א) מר זכריה בן יהודה מהלה — יו"ר
ב) מר זכריה בן שלום בתריאל — סגן יו"ר
ג) מר זכריה בן יעקב חלה — גבאי
ד) מר יצחק בן יצחק גרשו — מזכיר
ה) מר שלמה בן שלום עזרי — גזבר

ועד אגודה
ביהכ"נ

כך נראית תחנת האוטובוסים המרכזית בת"א בשנות ה־70.

תנו לנו לגמור את בניית התחנה החדשה!

אגד המחלקה ליחסי ציבור

מחר
הגרלת
מפעל
הפיס
בשעה 19.00
מפעל הפיס

דירה בנתניה תרצה,
אלינו תפנה

בדר — דוגרי ושות' בע"מ

נתניה
טל. 23487
רח' שמואל הנציב 5